

MARKO MARINČIČ

S pogledom na "peto Slovenijo" se bo Film video monitor se posebej osredotočil na osebnosti, ki imajo nekakšno posredovalno vlogo med kulturami. S tem bo goriski filmski pregled se okrepil svoje poslanstvo okna slovenskega filma in kulture v svet ter obenem prostora, ki omogoča in spodbuja drugod neslutene stike med kulturami. Od leta 1981, ko se je z retrospektivo v Gorici slovenski film pravzaprav prvič uveljavil v Italiji z lastno fizionomijo in specifičnostjo, preko desetih izvedb Film video monitorja in številnih drugih dejavnosti je prav ta povezovalna in ustvarjalno posredovalna vloga ena od temeljnih odlik dragocenega delovanja goriskega Kinoateljaja.

Na 9. strani

Na 15. strani

Na 3. strani

POSLANSKO VPRAŠANJE

Kdo je prejšnji petek špekuliral z liro in Boti?

Osumljena družba Programm Italia odločno zavrača obtožbo

RIM - Ali jo prejšnji teden, ko je lira doživela »črni petek« in krepko izgubila v odnosu do marske in dolara, kdo špekuliral z italijansko devizo? To je vprašanje, ki si ga zastavljajo že nekaj dni vsi, ki sledijo gibanjem na denarnem trgu in tudi premier Dini je pred nekaj dnevi ocenil, da je v petek kdo skušal zrušiti vlado.

Predsednik senatorjev Severne Lige Francesco Tabladini je včeraj zahteval, naj vlada preveri, ali so v prejšnjih dneh nekatere osebe res kupile ogromne količine mark, ki jih bodo plačale čez dva meseca. Bolj specifično je bilo vprašanje progresističnih poslancev Diega Novellija in Antonia Sode, ki želita vedeti od vlade, ali so izvedenci finančne družbe programma Italia, ki sodi v sklop Fininvesta, svetovali klientom, naj opustijo liro in naj prodajo državne vrednotice.

Združenje, ki sciti uporabnike bancnih in finančnih storitev Abdusef pa je poslalo ovadbo rimskemu državnemu tožilstvu. Po tej ovadi naj bi izvedenci Programm Italia res svetovali klientom, da se znebijo lir.

Poverjeni upravitelj finančne družbe Ennio Doris je ostro reagiral in napovedal, da bo pred sodiščem branil svojo postopen in strokovnost. Zanimal je, da bi klientom svetoval prodajanje lir in pojasnil, da je družba okoli 7.000 milijard lir, katere so ji zaupali klineti naložila v italijanske vrednotice (5.000 milijard) in v toje obveznice (3.000 milijard).

GLASNE POLEMIKE

Desnica odločno nasprotuje odloku za »par condicio«

Sklep je včeraj prestal prvo preizkušnjo v poslanski zbornici

RIM - Poslanska komisija za ustavna vprašanja je sinoci priznala ustavnost vladnemu odloku o enakih možnostih v volilni kampanji, ki ga sirša javnost pozna kot »par condicio«. Ustavnost dekreta so priznale stranke, ki podpirajo Dinijevo vlado ter SKP, proti pa so glasovali poslanci Kartela svobosčin.

Medtem ko je odlok začel svojo parlamentarno pot, ki bo vse prej kot lahka, je desnica sprožila pravo politično ofenzivo proti vladnemu sklepu, ki je po njenem mnenju v nasprotju z ustavnimi načeli. Predstavniki Pannellovih radikalcev Vito, ki je sicer član »Forza Italia«, pravi, da smo priča grobemu kratenju osebne svobode, saj bodo volilci s »-

par condicio« težko prepoznali celo volilni simbol na glasovnici. Tega ali podobnega mnenja so vsi najvidnejši voditelji desničarskega zavezništva.

Na levi in na sredini pa menijo, da bo vladni odlok vsaj delno uredil zmedo in popravil krivice, ki se stalno pojavljajo na področju javnih občil. Tudi na levi pa so nekateri poslanci in senatorji prepričani, da bo moral parlament delno izboljšati vsebino tega odloka.

Tega mnenja so tudi nekatera novinarska združenja, ki pravijo, da odlok v nekaterih členih prizadeva svobodo novinarskega izražanja. V soboto pa bo stopila v veljavo prepoved oddajanja reklamnih spotov za bližnje ljudske referendumne.

BENETKE / ZAJELA BI GORNJE JADRANSKO OBMOČJE

Posvetovanje o »evroregiji«

Na seminarju tudi tržaški župan Illy

BENETKE - Na eni strani imamo skupnost Alpe-Jadran, katere politična, socialna in kulturna vloga je bila važna v zgodovinskem času, ki je bil povsem drugačen od današnjega, ter jo je treba zaradi tega prilagoditi sodobnim funkcijam in modelom. Na drugi strani pa je v Italiji govor o regionalizmu in federalizmu, ki je sicer zastal, a bo znova oživel, in v ta - notranji ter mednarodni - sklop gre uokviriti zamisel o »gornjejadranski regiji«.

To je dejal predsednik deželne vlade Veneta Aldo Bottin, ko je v beneski Palaci Balbi uvedel študijski seminar na temo evroregije, pri katerem so sodelovali strokovnjaki, italijanski, slovenski in hrvaški krajevni upravitelji, ekonomisti in univerzitetniki. Ekonomske, pravne in socio-kulturne vidike, na katerih temelji zamisel o evroregiji, so razčlenili univerzitetni profesorji Gabriele Orcalli iz Padove, Lucio Pegoraro iz Trsta in Ulderico Bernardi iz Benetk.

Po Orcallijevem zatrdilu se lahko Alpe-Jadran znova razmahne v okviru evropske integracije, in sicer z ene stra-

ni kot »interesna skupnost« v odnosu do evropske zveze ter kot »projektna skupnost« v ožjem okviru v odnosu do lastnih 19 članic. Ravno v tem sklopu naj bi po njegovem mnenju lahko nastala »gornjejadranska evroregija«, katere organizacijski in finančni vzorec bi bil usmerjen v reševanje skupnih problemov. »Toda pozor,« je vzkliknil prof. Orcalli, »če hočemo, da bo evroregija učinkovito delovala, potem jo bodo morali ustvariti državljani, ne sme se jim jo vsiliti z vrha.«

Prof. Pegoraro je vprašanje uokviril v meje, ki jih pravni sistem posameznih držav postavlja pobudam mednarodnega zadiha, prof. Bernardi pa je poudaril pomen kulture kot sredstva za zagon novih čezmejnih odnosov med različnimi narodi, ki pa jih združijo podobnosti. Beneski župan Massimo Cacciari je poudaril, da bo nova Evropa slonela na dezelah in ne na državah, zato bo potrebno med deželami najisrše sporazumevanje. Njegovo tezo je osvojil tudi tržaški župan Riccardo Illy, ki je poudaril neizbežnost boljše komunikacije.

VATIKAN / SIMBOLIČNA GESTA JANEZA PAVLA II.

Schindlerjeva vdova pri papežu

Priletna gospa Emilie Pelzl Schindler živi že vrsto let v Argentini

VATIKAN - Papež Janez Pavel II je včeraj sprejel Emilio Pelz Schindler (Telefoto AP), priletno vdovo Oskarja Schindlerja, nemškega podjetnika, ki je med vojno rešil pred nacisti veliko število Židov. Njegovo življenjsko zgodbo je Steven Spielberg izkoristil za film »Schindlerjev seznam«, ki je doživel izjemen uspeh po vsem svetu.

Vdova Schindler, ki je stara 87 let, živi že celo vrsto let v Argentini. V prihodnjih dneh bo obiskala Izrael in nekatere evropske države.

NOVICE

Gaza vzrok smrti dveletnega otroka?

VICENZA - Državno tožilstvo iz Vicenze je odredilo preiskavo o vzrokih smrti dveletne Annamarije Arcaro, ki so ji zdravniki v prsnem kosu pozabili kirurško gazo. Otroci, ki je bil večkrat operiran zaradi napak na prebavilih, je umrl prejšnji teden po napadu bruhanja. V njenem prsnem kosu so ob obdukciji odkrili gazo, ki so jo pozabili po kirurškem posegu. Tožilstvo je sedaj odredilo dodatno obdukcijo, ki naj bi ugotovila vzroke smrti. Kaže, da je sodnik tudi poslal jamstvena obvestila zdravnikom otroškega kirurškega oddelka bolnice v Vicenzi, ki so operirali nesrečno Annamario. Sodno preiskavo so začeli tudi v Bariju, kjer naj bi zdravniki po pomoti operirali 3-letno Aurelio Landi na desni roki namesto na obolevi levi. Starši otroka zahtevajo kaznovanje krivcev, sodniki pa trdijo, da je imelo dekletce malformacije na obeh rokah.

Senat odobril predlog o civilni službi

RIM - S 138 glasovi proti 36 je senat včeraj odobril zakonski predlog o civilni službi. Sedaj se bo o ukrepu morala izreči še poslanska zbornica. Novi zakon v znatni meri spreminja dosedanje norme, saj predvideva »demilitarizacijo« civilne službe, priznava oporecnost vesti kot nedotakljivo subjektivno pravico in uvaja iste pravice in iste dolžnosti za nabornike ter oporecnike vesti. Civilno službo po tem predlogu ne bo več vodilo obrambno ministrstvo, ampak bo zaupano posebnemu Vsedzavnemu uradu za civilno službo.

NEAPELJ / S PASTORALNIM PISMOM

Škofi proti vraževerstvu

Še zlasti škodljive so oddaje vračev in okultistov po televiziji

NEAPELJ - Pojav magije in okultizma se je v Kampanji tako razpasel, da so se tamkajšnji škofje odločili za skupen oster nastop. Deželna škofvska konferenca je v pastoralni noti označila okultiste in njihovo reklamo kot »velikansko goljufijo«, ki »ima še veliko kvarnejši učinek, ko se za promocijo poslužuje televizije«. Prav zaradi tega škofvska konferenca zahteva, naj pristojni organi bdijo in skrbno pazijo, da »se brezvestne osebe s pomočjo televizijskih nastopov ne okoristijo z vraževernostjo preprostih ljudi«.

Skofvska konferenca iz Kampanje je zelo kritična zlasti do krajevnih televizijskih postaj. »Vsak dan in ob vsaki uri zasebne televizijske postaje omogočajo vračem in vedeževalcem, da reklamirajo svoje lazi in manipulirajo ljudi po etru. Preveč ljudi naseda njihovemu sporočilu, ki ga imajo za verodostojnejšega samo zato, ker ga vidijo na ekranu«.

Pastoralno stališče z naslovom »Jaz sem tvoj Bog« ostro obsoja magijo in satanizem, saj gre pa oceni škofov za »velik greh«, ki je obsodbe vreden z moralnega vidika in »žali človeško dostojanstvo«. Magija povzroča po oceni škofov hudo škodo, ker ne ogroža samo vere, saj je »okultizem velika goljufija, ki ima kot edini cilj izpraznjenje listnic

privržencev, potem ko so postali sužnji vraževerstva, ki nima nobene osnove«. Po oceni Cerkve so čarodeji in vracci »zelo spretni v skrbi za svoj žep in špekulirajo na vraževerstvu ljudi«. Stevilna pričevanja po oceni škofov dokazujejo, da ima »vraževerški ritual večkrat spolno ozadje, saj med obredi spodbujajo presustvo in homoseksualstvo«.

Škofje priznavajo, da so v Kampaniji obiskovalci vračev in okultistov v veliki večini verniki, pri »katerih je vera tako sibka, da ne dojamajo, kako so vraževerstvo, magija in okultizem povsem v nasprotju s krščansko vero«. Pojav magije pa se presenetljivo širi.

Dokument škofov obsoja belo, rdečo (zadeva spolnost) in črno magijo ter astrologijo, podčrtuje pa predvsem absolutno nesprejemljivost satanizma in demonologije. Škofi zato pozivajo cerkev, naj pospeši »evangelizacijo, saj se vraževerstvo lažje zavorenini tam, kjer je poznavanje vere bolj skromno«. Zaradi tega pa opozarjajo tudi pred nekaterimi pojavi, kot so romanja na kraje domnevnih prikazov, ali pa gest (združevanje z rokami), ki lahko povzročijo zmedo. Privržencev okultizma pa ne kaže odvracati, ampak jih je treba sprejeti in skrbeti zanje, »saj gre za ljudi, ki rabijo premoč, da premostijo strah pred prihodnostjo«.

PREISKAVA / PRESENEČENJE

Afera Orlandi: zaporni nalog za župnika

Msgr. Tonino Intiso osumljen izsiljevanja vatikanske države - Za dekletom nobene sledi

RIM - Ugrabitev Emanuele Orlandi se buri vatikanske kroge. Včeraj je ravnatelj Caritas iz Foggie msgr. Tonino Intiso prejel zaporni nalog, ker naj bi »izsiljeval vatikansko državo«. Župnika je spravilo v keho pisanje rimskega dnevnika Il Messaggero, po katerem naj bi bil Intiso vpleten v posredovanje med Vatikanom in apuljsko kriminalno organizacijo Santa corona unita za resitev Emanuele Orlandi, vatikanske državljanke, ki so jo bili ugrabili pred 12 leti v Rimu. Po pisanju dnevnika naj bi bila Emanuela živa, živel naj bi v Apuliji in naj bi bila tudi mamičica petletnega otroka. Včeraj je rimski časopis objavil »intervju« z duhovnikom, iz katerega naj bi

izhajalo, da bi bil prav on posrednik med Vatikanom in kriminalno organizacijo. Po pisanju naj bi si izsiljevalci prislužili celo nekaj milijard lir...

Msgr. Intiso so včeraj več ur zaslislali na rimski kvesturi, duhovnik pa naj bi zanikal pisanje Messaggera. Novinarjem je med odmorom povedal, da sta se mu predstavila dva raziskovalca rimske univerze La Sapienza, ki naj bi ga spraševala o zadevi Emanuele Orlandi. Vse, kar je bilo napisano, je samo laž, je izjavil in odločno zanikal, da bi bil vpleten v zadevo. Poleg njega je rimska sodnica za predhodne preiskave Adele Rando podpisala zaporna naloga se za dve osebi: odvetnika iz kraja San Severo

Mattea Staraceja in cloveka, čigar imena niso posredovali, ker ga se niso iztaknili.

Messaggero je včeraj pisal, naj bi bil v zadevo vpleten tudi neki škof iz italijanskega Juga. Nadškof iz Foggie msgr. Giuseppe Casale je komentiral le, da je vsa zadeva absurda.

Policija je medtem demantirala, da bi se Emanuela Orlandi skrivala v Apuliji. V teh letih so tudi v tisti deželi opravili vrsto preiskav v iskanju dekleta iz Vatikana, a vsi naporji so bili zaman. Vodja letnega oddelka iz Lecceja Luigi Spadea je poudaril, da ni nihče od sodelavcev policije in skesanecv nikoli omenil, da bi Emanuela Orlandi živel v Apuliji z lažnim imenom.

Nov uspeh v boju proti mamilom

RIM - Z aretacijo 40 oseb v Piemontu in drugje po Italiji se je dejansko zaključila operacija »Cartagine«, ki se je pričela 5. marca lani, ko so karabinjerji v kraju Borgato Torinese v nekem kontejnerju našli kar 5.500 kg kokaina, največje količine, ki je preiskovalcem kdajkoli padla v roke v Evropi. Mamilom je prihajalo iz Kolombije, včeraj pa so preiskovalci orisali razne faze operacije, se zlasti vlogo »n' draghet«, povezovalno vlogo mafijskih družin Cuntrera-Caruana in pranje denarja (težke Svice vracale so preko Švice vracale v Južno Ameriko ali v ameriške banke). Od leta 1991 do lani naj bi iz Južne Amerike prethotapili več ko 11 tisoč kg kokaina, skupno pa so priprli 83 oseb.

Na tiskovni konferenci so precejšen pouda-

rek dali tudi vprašanju agentov, ki se vrinejo v razne organizacije, ki se ukarjajo s prekupevanjem z mamili. Gre za izurjene in sposobne ljudi, ki tvegajo najprej življenje, a zatem tudi zapor, kot se je pripetilo nekemu maršalu ROS: dolgih 30 let je bil »vri-njenec«, a sedaj so ga aretirali, čes da je pripadal mafiji iz Brente. Zakonodajca je glede tega vprašanja zastarela, saj morajo agenti kot priče na sodišču, kar pomeni, da jih ne morejo več uporabljati za nobeno podobno akcijo.

Napor preiskovalcev na področju boja proti trgovini z mamili potrjuje tudi vest, da so agenti finančne straže iz Turina včeraj zalepili 25 kg čistega heroina, ki je na tržišču na drobno reden 35 milijard lir, ter aretirali osem oseb.

TV / PO ZAMRAČITVI SIGNALA

Prodijev recept za volilno zmago

RIM - Romano Prodi, ki kandidira kot predstavnik levsredinske koalicije za premiera, se je včeraj v Rimu prvič srečal s tujimi dopisniki, da bi jim orisal svoja stališča in recept za ozdravitev italijanskih težav.

»Predpogoji za zmago je korenita prenovitev političnega osebja,« je zadel Prodi, ki je dejal, da je svoj program zasnoval na prepričanju, da je »Italija kompleksna stvarnost, ki jo je treba poznati in upoštevati«. Prav zato meni, da je Kartel svobosčin zagrosil veliko napako, ker je »samo sklepal zavezništva in ni oblikoval programa«, saj je to »dejanstvo zavajanje volilcev«.

Romano Prodi, ki je z avtobusom obsel nekaj italijanskih mest in ki ima v načrtu obisk vseh važnejših središč, meni, da je v Italiji »krepko prisotna želja po političnem uredjenju«. Predpogoji za njegovo zmago pa so jasen program, ki ga mora podpisati tudi Demokratična stranka levice, rojstvo koalicije katolikov in laikov (»DSL ima 23% glasov in ob njej mora zrasti vsaj tako močna oljka, da lahko zmagamo«) in prenovitev političnih predstavnikov levic in centra. Prodi je namreč ocenil, da se DSL hitro spreminja, vendar ga se vedno bremeni birokratska struktura, ki je močnejša kot v drugih strankah, predvsem pa se mora Hrast se približati centru, da bo »dal večji prispevek demokraciji«.

Zakaj pa naj bi italijanski volilci glasovali za Prodi? »Mislim, da imam sedaj neko prednost. Italijani so že videli, kako upravlja desnica in ugotovili, da Kartel svobosčin ni znal ovrednotiti človeka«. Predvsem pa je po njegovem mnenju zgrešeno reci kot Berlusconi, da »lahko upravljam Italijo, ker sem bil dober podjetnik«. Podjetja po Prodiu niso demokracije, zato države ni mogoče voditi z isto logiko kot podjetja. »Osebo mislim, da moje človeške in poklicne izkušnje dokazujejo, da bi lahko bil dober premier«.

»Moje izhodišče,« je pojasnil Prodi, »da Italijani niso neumni in vedo, da osli ne letijo. Kosilo zastoj za vse ni možno, potrebno pa je oblikovati solidarnostni sklad med bogatejšimi in revnimi deželami in voditi politiko, ki bo težila k združevanju prelomljene države.«

Italijanski veleposlanik posegel za TV Koper

Solari obvestil o zadevi italijansko zunanje ministrstvo

RIM, KOPER - Zamraticev televizijskih programov TV Koper-Capodistria v dobršem predelu Trsta in Furlanije Julijske krajine je včeraj izzvala poseg italijanskega veleposlanika v Ljubljani Luigija Solaria pri italijanskem zunanjem ministru. Veleposlanik je ministrstvo obvestil, da v Trstu ni več videti koprskih televizij, kar naj bi oskodovalo italijansko manjšino v Sloveniji. Na ministrstvu, tako v tiskovnem uradu, kot tudi v uradu za osimske sporazume, so nam včeraj potrdili vest o posegu veleposlanstva v Ljubljani, niso pa vedeli povedati, ali je zunanje ministrstvo poseglo pri državni televizijski ustanovi RAI, da bi poiskala rešitev za nastali meddržavni problem. Po nekaterih vestih naj bi namreč zunanje ministrstvo že včeraj opozorilo RAI.

O zadevi smo v preteklih dneh že pisali. Signal TV Koper-Capodistria je se do pred kratkim prenašal prek svojih pretvornikov v Italijo podjetje Ponteco, ki je imelo za to ustrezno koncesijo. Potem ko se je RAI odločil, da bo po skoraj dveh desetletjih končno začel oddajati slovenski program, je podjetje Ponteco odstopilo državni televiziji koncesijo za frekvence. Tretja italijanska mreža je pred dnevi začela oddajati svoje programe tudi na kanalih 64 in 40 (pretvornika pri Ferlugin in na Camporah) ter s tem zamračila signal koprskih televizij. Tako se je dogodilo, da v mestu kopr-

»Zakaj nič več manjšinske TV?«

TRST - Zatemnitev koprskih televizij, ce jo tako lahko imenujemo, je izzvala precej negotovost in tudi protestov med Tržacani, ki so dokaj navezani na koprsko TV. V zvezi s tem se je oglasila Zelena lista Furlanije-Julijske krajine. Njen deželni svetovalec Paolo Gheršina ugotavlja, da je to poslednji znak poslabšanja vzdušja in sožitja v tem narodnostno mešanem prostoru. »Medtem ko se, kot na tekočem traku, vrstijo srečanja o mednarodnem sodelovanju, se stari in novi nacionalizmi trudijo za normalizacijo manjšinskih struktur na tej in na oni strani meji«, podčrtuje Gheršina, ki omenja napore Zelene liste v prid večjezične in multikulture televizije, ki naj bi bila res v službi tukajšnjih narodnih manjšin.

Ta zanimiv projekt, ki naj bi ga finansirali tudi s sredstvi Evropske unije, je očitno sedaj dokončno propadel. Deželni svetovalec zelenih

zelo skrbi predvsem nejasna usoda italijanskih programov koprskih televizij, ki igra zelo pomembno vlogo pri posredovanju informacij o življenju italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški ter tudi o dogajanjih na tleh nekdanje Jugoslavije. Gheršina kritizira RAI (med drugim omenja nejasne kriterije pri zaposlovanju osebja za novo slovensko televizijo) in tudi slovensko državno televizijo, »ki skuša na vsak način normalizirati koprsko TV predvsem po negativnem vzoru tega, kar se dogaja na RAI«.

»Ko smo mi predlagali zares manjšinsko televizijo, nam ni nihče resno prisluhnul. S tem, kar se dogaja, smo vsi nekaj izgubili in pravzaprav vsi nastradali. Zalostno je, da to sovпада s pricetkom slovenske televizije, ki bi morala biti nekaj pozitivnega«, podčrtuje se svetovalec Gheršina.

ske televizije ni mogoče videti, na Krasu pa jo vidijo preko nanoskega oddajnika (kanal 27).

Zamraticev koprskih televizij neposredno za mejo je izzvala razburjenje v vrstah italijanske manjšine v Sloveniji. Včeraj dopoldne sta o tem razpravljala vršilec dolžnosti direktorja TV Koper-Capodistria Mikele in vodja slovenskega dela mešane slovensko-italijanske komisije RTV-RAI. Pooblaščen odgovorna urednica Italijanskega programa koprskih televizij Tatjana Juratovec je v pismu izrazila zaskrbljenost nad nastalim položajem. Novinarji

in uredniki Italijanskega programa so v ponedeljek sklicali skupščino in s poročilom izrazili zaskrbljenost, obžalovanje in nevšečnost ob zamraticitvi signala v Furlaniji-Julijski krajini in predvsem v Trstu.

»Vsi pozdravljamo rešitev dolgotrajnega vprašanja televizijskih oddaj za zamejce na RAI. Razumljivo pa je, da nisprejeli, da se to zgodi na škodo prisotnosti naših signalov na področju, kjer je le-ta bil prisoten skoraj četrt stoletja,« je zapisala Juratovec. »Opozorili smo RAI, ki se je obvezal, da bo naredil, kar je v njeni pristoj-

nosti, v iskanju najugodnejše rešitve: obrnil se bo tudi na zunanje ministrstvo. To lahko stojimo za moralno dolžnost matičnega naroda italijanske manjšine, ki je bila z zamraticitvijo programov televizije Koper prikrajšana za eno ključnih ustavnih pravic. Uresničevanje te pravice pa je dolžnost Radiotelevizije Slovenije kot javnega zavoda, ki mu zakon in statut nalagata, da »uresničuje ustavne pravice italijanske in madžarske narodnosti na področju radijskega in televizijskega javnega obveščanja, « je se zapisala Tatjana Juratovec.

G L O S A

Po obisku ljubljanskega župana

JOŽE PIRJEVEC

Imel sem samo pet let, kljub temu pa se dobro spominjam, kdaj sem sel prvič v Ljubljano. Bilo je takoj po osvoboditvi, komaj so bile cestne povezave ponovno vzpostavljene. Ceprav je bilo potovanje se vedno težko, mama, ki je bila doma z Gorenjskega, pač ni mogla strpeti. In tako naju je s sestro pobrala in se odpravila na pot, ki se nama je zdela neskončna, saj se od rojstva v bistvu nismo premaknili z doma. Med vojno smo živeli v Sezani, zato so me, komaj sem šodil, enkrat ali dvakrat peljali v Trst: spominjam se openkega tramvaja in njegovega drznega vzpona v skorkoljski hrib. Vendar ostaja prvo mesto, ki sem ga zavestno doživel, prav Ljubljana. Zdela se mi je ogromna in nenavadno lepa, morda prav zaradi tega, ker je mama s tako ljubeznivo govorila o njej. Se danes imam v obeh možaike na pročelju cerkve na Trzaski cesti, na katere me je opozorila, čes da so sestavljeni iz drobnih pisanih in zlatih kamenčkov. Ob njih sem prvič zaznal, kot otrok pač to zmoro, magijo umetnosti.

Po tistem prvem obisku je bilo treba kakoli dobrih pet ali šest let, da sem se lahko vrnil v Ljubljano. Vmes je bila mirovna pogodba, nova meja na Ferneticih, naša preselitev v Trst, hladna vojna, Informbiro. Potem se je nekaj premaknilo, meja, ki je bila prej neprestopna, se je nekoliko priprla in mi smo se prerili skozi, ker nas je tako vleklo v Slovenijo in v Ljubljano. Hodili smo na jugoslovanski konzulat in v veliki vežni dvorani dolgo in vznemirjeno čakali na vizum. Vizum je bil kot dobiček na loteriji, po večini so ga dali, včasih pa tudi ne, tako da nisi nikoli vedel. In zaradi tega je bila Ljubljana se toliko bolj zapeljiva in ocarljiva, tako izredno zanimiva s svojimi knjigarnami, gledališci, opero, kavarnami, razstavnimi prostori, s svojo slovensko kulturo in dušo. Tega takrat se nisem razumel, a danes mi je jasno: hodili smo v Ljubljano, da smo se nekoliko oddahnili od zadušnega, utesnjenega, v svoj nacionalizem zaprtega Trsta, da se vsaj za trenutek otresemo psihične more, v kateri smo sicer živeli.

In tako je Ljubljana popestrila vsa leta mojega življenja. V zadnjih casih opazam, da hodim tja redkeje, svet se je nekako razmahnil, vlečejo me druga mesta, drugi kraji in kulture. In vendar, tudi ce skocim v Ljubljano samo za uro ali dve, je to vedno majhen dogodek, prijetno srečanje s kolegom ali prijateljem, nova knjiga, pogovor ob kozarcu vina. Na praznik sv. Jožefa, mojega patrona, so mi v Ljubljani spekli potico, ki je kakor pozdrav iz mladosti, kakor spomin na praznike, ki jih ni in ne bo več.

Vse to pravim, da povem, kako sem bil zadovoljen prejšnji teden, ko se je zgodil mali čudež in je ljubljanski župan prvič v tisočletni zgodovini obeh mest prišel na uradni obisk v Trst. Kot pravi Dimitrij Rupel sam, gre predvsem za simbolično dejanje, toda ljudje smo potrebni simbolov prav tako kot kruha. Srečanje med ogromnim ljubljanskim in krhkim trzaskim županom je bilo kakor majhna obljuba, kakor potrdilo, da se nekaj v tem našem zabetoniranem prostoru le spreminja, da smo se ljudje, da znamo se govoriti.

TRST / POTEZA SREDNJEVROPSKE POBUDE

Za obnovitev Bosne in Hercegovine

Aprila bo v Trstu druga konferenca predsednikov gospodarskih zbornic

TRST - Pri Trgovinski zbornici v Trstu so v okviru Srednjeevropske pobude včeraj dopoldne umeštili posebno delovno skupino (Foto Krizmančič/KROMA), ki naj zasnuje in potem predloži pristojnim političnim dejavnikom načrt za gospodarsko in siceršno obnovo Bosne-Hercegovine.

V delovni skupini so delegati gospodarskih zbornic z Dunaja, iz Ljubljane, Zagreba, Bratislave in Sarajeva ter seveda iz tukajšnje zbornice, drugače pa so članice Srednjeevropske pobude se Ceska, Madžarska in Makedonija. Z listino bodo seznanili zunanje ministre, ki se bodo sesli 12. aprila v Krakovu, podrobneje pa jo bodo obravnavali na drugi konferenci zbornicnih predsednikov držav Srednjeevropske pobude, ki naj bi bila 21. aprila v Trstu, kjer je bila 18. junija lani že prva. Včerajšnje snidenje bi bilo moralo biti v prostoru

rih sarajevske zbornice, kar pa ni bilo mogoče, ker je zaradi vojne razdejana.

Načrt Srednjeevropske pobude za obnovo Bosne in Hercegovine v resnici predvideva obnovo te zbornice, sicer pa vsestransko pomoč pri ponovnem

gospodarskem razmahu nesrečne dežele preko svojih denarnih investicij, makroekonomskih projektov, strokovnega in tehničnega usposabljanja delovne sile in tako naprej. Dejansko gre za to, da bi speljali bosansko-hercegovsko

gospodarstvo v trzni sistem, kamor je, kakor kaže, že itak usmerjeno. Ceprav je večji del Bosne in Hercegovine vojaško zaseden, zvezna republika nadzoruje približno polovico ondotnega gospodarskega potenciala.

Delegacija DSL jutri v Ljubljani

RIM - »Zunanji minister« Demokratične stranke levice Piero Fassino bo jutri skupno s senatorjem Darkom Bratinom in bivšim evropskim poslanecem Giorgio Rossettijem v Ljubljani.

Predstavniki DSL se bodo srečali s predsednikom Milanom Kučanom, zunanjim ministrom Zorano Thalerjem in predstavniki glavnih strank.

Osrednja tema pogovorov bodo odnosi med Rimom in Ljubljano ter pogajanja Slovenije z Evropsko zvezo. Fassino je pred nedavnim kritiziral Slovenijo, ki naj bi težila k zaostitvi stališča zlasti o vprašanju nepremičnin.

KGS / POGOVOR S PREDSEDNIKOM IVANOM ŠIRCO

Park da, toda s primemo vsebino

Danes skupščina KGS v Vižovljah

Na sedežu v Vižovljah se bo danes prvič sestala skupščina Kraske gorske skupnosti po decembrski prenovi upravnega odbora tega nadobčinskega telesa. Predsednika Ivana Širco smo na začetku pogovora najprej povprašali, kako je steklo delo odbora v prenovljeni zasedbi.

Odbor je zelo dejaven, ker so vanj pristopili predstavniki občin ne zaradi strankarske logike, temveč ker so prepričani, da lahko doprinejo nekaj pozitivnega. Z vstopom Berdona (SSk) in Godine (LS) smo vzpostavili resnejšo povezavo s tržasko občino in upam, da bomo odprta vprašanja čimprej skupaj obdelali z Illyjevo upravo. Razvoj kraskega območja tržasko občine je zahtevna naloga in nikakor se ne moremo strinjati s stalisci, ki jih je preko tiska iznesel novi odbornik za urbanistiko. Vse ostale občine z območja KGS so izdelale svoja stališča glede razvojne strategije in pričakujem, da se bo s tem vprašanjem spoprijela tudi tržaska občina. Če naša stališča niso kolikor toliko enotna, dejansko nudimo alibi dezeli, da ne ukrepa v zvezi s prostorskimi načrtovanjem. Ni rečeno, da mora KGS za vsako ceno prevzeti vlogo upravitelja sredstev za razvoj Krasa: lahko tudi ustvarimo nov medobčinski subjekt, ki naj izkoristi vse zakonske možnosti dodelitve podpor iz državnih, deželni in evropskih skladov. Krajinsko zaščito Krasa lahko zagotovimo le z dolgoročno investicijsko politiko. Po mojem je resitev v ustanovitvi parka, seveda s primerno vsebino in zaščitnimi mehanizmi.

Pred dnevi je zapadla veljavnost "Carbonejevega odloka", ki je urejal krajinsko zaščito. So sedaj boljše perspektive za organski razvoj kraskega območja?

To je bil solski primer ukrepa za krajinsko zaščito, ki se je spreobrnil v zaviralni instrument. Če je pristop do te problematike negativen, je pač ucinke povsem nasproten. Sedaj je vprašljivo, kako bo deželna večina reševala to vprašanje, vsekakor pa utegne priti še do drugih negativnih posledic, če ne bomo zavzeli skupnih in dogovorjenih stališč. KGS je na razpolago, da se aktivno angazira pri iskanju zadovoljivih rešitev s soocanjem z drugimi subjekti.

Je prišlo do kakšnega premika v zvezi z bodočo ureditvijo KGS?

Problem parka, izvajanje zakona st. 16 in preosnova gorskih skupnosti odvisi od politične volje in ravnotežij na deželni ravni. Deželni odbornik Lepre je izdelal prenovitveni projekt, ki predvideva razširitev ozemelskih razmejitev in povečanje pristojnosti. Taka rešitev se mi zdi smotrna, ker mora teritorij upravljati nižji organ, ki je izraz krajevnega prebivalstva. V skladu z evropskim normativom naj bi prišlo do združitve kraske, briske in nadiške gorske skupnosti s priznanjem večjih pristojnosti, se posebno kar zadeva slovensko prisotnost na teritoriju. Zaenkrat pa je ta postopek zamrznjen in ne obstajajo se politični pogoji, da bi o tem vprašanju razpravljala deželna skupščina.

Kako pa je z izvajanjem zakona st. 16 o razvoju Krasa?

Mislím, da bi prve 3 milijarde lir lahko takoj izkoristili in realizirali nekatere načrtovane pobude, ki niso z birokratskega vidika tako zahtevne in zamudne. Kar zadeva izvajanje naslednjih faz tega projekta pa menim, da moramo zahtevati, da dežela vnese določene spremembe tako glede logike porazdelitve kot namembnosti posegov, ki naj bi bili v prvi vrsti usmerjeni v gospodarske pobude. (B)

LJUDSKE GRADNJE / TOKRAT BREZ RAZLASTITEV

IACP: 88 milijard lir za 600 novih stanovanj

Dežela namenila Trstu 43 odstotkov vseh sredstev

Vest, da je deželna uprava dodelila tržaski ustanovi za ljudska stanovanja IACP 88 milijard lir, ni pozitivna samo, ker bodo v roku dveh let pričeli graditi 600 novih stanovanj, ampak tudi, ker bo ta velika investicija v gradbenem sektorju pozivila celotno tržasko gospodarstvo, je na večerajšnji tiskovni konferenci ugotovil predsednik ustanove IACP, Giuseppe Erriquez. Dežela je namenila tržaski pokrajini kar 43 odstotkov vseh prispevkov za ljudske gradnje, kar jih je bilo na razpolago za prihodnji dve leti za vse štiri pokrajine Furlanije - Julijske krajine. To je tudi najpomembnejša vsota, kar so jih kdajkoli namenili Trstu za gradnjo ljudskih stanovanj.

S kolesom od Trsta do Mostarja

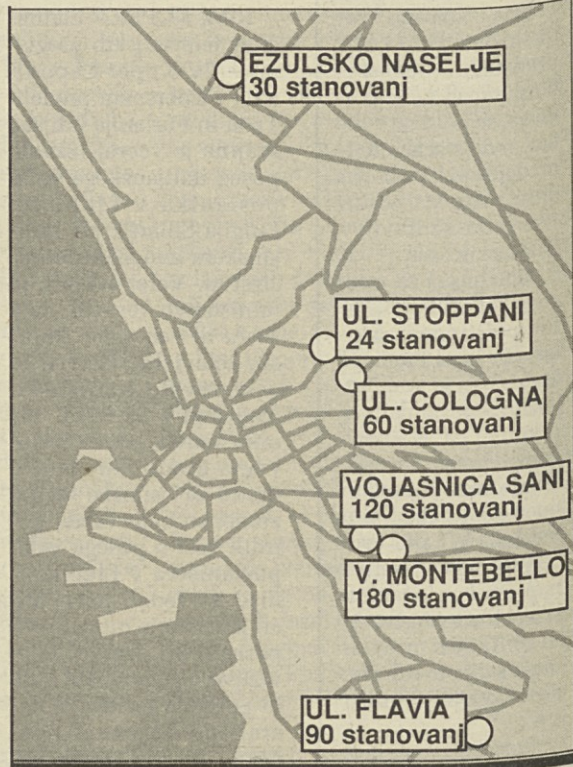
Italijanska zveza prijateljev kolesa (Fiab) prireja v aprilu kolesarsko potovanje od Trsta do Mostarja. Pobuda ima solidarnosten značaj in zeli opozoriti italijansko in svetovno javnost na vojno v Bosni in Hercegovini. Udeleženci te kolesarske pobude se bodo zbrali 13. aprila na Trgu Unità v Trstu. Po 600 kilometrih vožnje preko Istre in Dalmacije bodo v Mostar dospeli v petek, 21. aprila. Mostarskemu županu bodo med drugim ponesli tudi solidarnostno poslanico tržaskemu županu Illyja.

Danes je 1.078 tržaskih družin na seznamu onih, ki imajo pravico do dodelitve stanovanja. IACP jih skupno upravlja 23 tisoč, letno se jih sprosti približno 200 in bi tako v roku dveh let, z izgradnjo 600 novih stanovanj, ki bi se pridružila 400 prostim, skoro popolnoma zadovoljili povpraševanje po ljudskih stanovanjih.

Zanimiva novost pa je tudi v izbiri same namestitve novih ljudskih gradenj, zaradi katerih ne bo, kot vse prevečkrat v preteklosti, nobenih razlastitev. Gradili bodo na Opcinah pri ezulskem naselju Villa Carsia (30 stanovanj), v Ul. Stoppa in Ul. Flavia na križišču s Staro istrsko ulico (90 stanovanj). 7 milijard nameravajo investirati v nakup 40 stanovanj od zasebnikov po tržnih cenah, oz. po 2 milijona lir na kvadratni meter. 24 stanovanj bodo zgradili pri Zavljah, 6 jih bodo pridobili z obnovitvijo v Miljah, možno pa je tudi, da bi se domenili za gradnjo ljudskih stanovanj v devinsko-nabrežinski občini.

Vecje vsote bodo investirali tudi v prenovitev poslopij in stanovanj, ki so že last IACP: pri tem bodo v prvi vrsti posodobili grelna naprave in električne napeljave.

V naslednjih letih bo-

Na gornji shemi so začrtane lokacije predvidenih ljudskih gradenj, ki jih bo Avtonomna ustanova za ljudska stanovanja zgradila do leta 2000 s finančnim prispevkom 88 milijard lir, ki ga je Trstu dodelila deželna uprava F-Jk.

do iz raznih izrednih virov dodelili ustanovi IACP se nadaljnja finančna sredstva, tako da predvidevajo, da bodo do leta 2000 na Tržaskem investirali 133 milijard in 800 milijonov lir in zgradili 644 novih stanovanj ter obnovili 134 poslopij.

Nacrt za nove gradnje, ki so ga včeraj predstavili javnosti, je pred dnevi odobril upravni svet IACP in ga predložil v vednost tržaskemu odborniku za urbanistiko, Cervesiju. Zato, da deželna uprava dokončno odobri investicijo, in

to ze prihodnjega maja, mora tržaska občina vnesti nove gradnje v svoj urbanistični nacrt: s tega vidika ne bi smelo biti težav, saj je nova usmeritev - gradnje na področjih, kjer ni treba razlašcati ali rusiti obstoječih poslopij - nosilna smernica Illyjevega odbora na urbanističnem področju.

Na koncu včerajšnje tiskovne konference je predsednik IACP Erriquez tudi napovedal, da bodo v roku nekaj mesecev razpisali nov natečaj za dodelitev ljudskih stanovanj.

PRODORNO PREDAVANJE NA TRŽASKI FILOZOFSKI FAKULTETI

Pavle Merkù o Kogoju

V okviru slovenističnega tečaja o ekspresionizmu pri Grumu in Kosovelu je bilo sinoči v sejni dvorani Filozofske fakultete na tržaski univerzi izredno zanimivo in podučno predavanje o skladatelju Mariju Kogoju. O njegovem življenju, delu in glasbenem ustvarjanju je z njemu lastno natančnostjo spregovoril prof. Pavle Merkù, ki mu je prislunilo lepo število pozornih slušateljev, in to ne le iz studenjskih vrst.

O prof. Merkùju, ki nam ga kot jezikoslovca, etnološkega raziskovalca, pisatelja in glasbenika ni treba posebej predstavljati, so uvodoma poudarili, da je to clovek, filolog, ki ima ta redek dar, da pozanje uspeh kadar koli se s čim spoprime. Laska-ve besede torej, ki pa so bile upravičene, saj je ugledni govornik ponudil slušateljem slovenskega jezika in književnosti, ki

Z včerajšnjega predavanja prof. Pavleta Merkùja o skladatelju Mariju Kogoju

se letos studijsko se prav podrobno ukvarjajo z ekspresionizmom, izjemno prilžnost za primerjavo in iskanje povezav med različnimi izrazi ekspresionizma tako v glasbi kakor v literaturi.

Med drugim so se sez-

nanili z zgodovinskim okvirom, v katerem je deloval in ustvarjal Kogoj, z njegovimi odlikami, a tudi družinskimi in siceršnjimi tegobami, ki so se prevesile v huda travmatična stanja. Ob tem je prof. Merkù seveda ime-

noval italijanske ustvarjalce futuristične usmeritve, iz katere je Kogoj tako kot tudi Izidor Cankar izhajal pri iskanju lastne poti v ekspresionistično vizijo. Skratka, bila je to cezrvse plodna lekcija.

Obvestilo zgoniške občine

Zgoniska občinska uprava obvesča, da je na osnovi sporočila družbe SIOT z dne 16. februarja letos prepovedano saditi in gojiti rastline visoke rasti oz. drevesa v služnostnem pasu ob naftovodu, in to zaradi varnostnih ter nadzorstvenih razlogov. Ta zemljišča morajo biti posekana s predpisanim dovoljenjem gozdnega inšpektorata (kar zadeva lastne pristojnosti in razen pristojbin tretjih oseb), in sicer pride pri tem v postev 4 metre širok pas na obeh straneh cevovoda. Rastlinje, ki je zraslo vzdolž naftovoda na služnostnih lastninah, bo posekal specializirano podjetje, in to že v naslednjih dneh. Za morebitno škodo na lastnini ali na pridelkih, ki bi jo povzročile tretje osebe med sekanjem, bodo zainteresirani prejeli odškodnino, za katero pa bodo morali vložiti prošnjo.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: EDIGRAF, Trst
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PRIPRAVE NA APRILSKE UPRAVNE VOLITVE

V Dolini skoraj gotovo tri volilna zavezništva

Rok za predložitev kandidatnih list zapade v sredo

Na občinskih volitvah v Dolini bodo najbrž sodelovale tri volilne liste. Tista, ki se sklicuje na sedanjo napredno in demokratično upravo, sredinsko zavezništvo (Ljudska stranka, Liga in Zelena alternativna lista) ter Kartel svoboscin (Forza Italia, Nacionalno zavezništvo in KDC). Sporazumov vsekakor se ni dosegli, vse kaže pa, da jih bodo podpisali v naslednjih urah. Rok za predložitev kandidatnih list (in ustreznih podpisov) namreč zapade v sredo, 29. marca.

V Dolini so se sinoči spet sestali predstavniki SKP, DSL, Slovenske skupnosti, Demokratskega foruma bivših socialistov in Gibanja civilne družbe. Kot kaže, je zupanska kandidatura Borisa Pangerca naletela na široko soglasje, tako da so se pogajalci začeli soočati o kandidaturah za občinski svet, o odborniških mestih in o programu ter simbolu enotne volilne liste.

Več nam ni bilo dano zvedeti, tudi zato, ker so predstavniki teh

strank ubrali pot prave informacijske blokade, tako da pravzaprav dolinska javnost (razen nekaterih strankarsko obarvanih in torej pristanskih tiskovnih sporočil) se ni bila seznanjena s tem, kaj se točno dogaja oziroma kaj se in se bo še zgodilo.

Zgovornejši pa je predstavnik Kartela svoboscin Claudio Grizon, ki koordinira volilne priprave v zgornjski, repentabski in v dolinski občini. Grizon nam je povedal, da je Kartel dokončno zavrnil zupansko kandidato Borisa Gombaca, ki jo je predlagalo gibanje LIF (Lega italiana federalista). Gre za nekdanje pripadnike Severne lige, ki so se z odstopom pokrajinskega tajnika Roberta Tanfanija pridružili Berlusconiju in desnici.

Kartel svoboscinu se ni izbral zupanskega kandidata, ker je do zadnjega upal, da se bo desničarski koaliciji pridružila se Ljudska stranka. To je bila tudi namera občinskega svetovalca LS in Butti-

glionejevega pristasa Roberta Raffaeleja, ki pa je dobil politični veto pokrajinskega vodstva stranke. Slednje se je, kot znano, soglasno opredelilo proti Buttiglioneju in predvsem proti vsakršnemu sodelovanju s Finijevo stranko.

Raffaele bo torej (razen presečenj zadnjega trenutka) pristopil v, klicemo ga sredinsko zavezništvo s Severno ligo in Zeleno alternativo listo. Politični pobudnik te liste je prav predstavnik tega gibanja, občinski svetovalec Alessandro Capuzzo, ki upa tudi v podporo Gibanja civilne družbe. Slednje pa seveda ne more sodelovati v dveh volilnih kartelih...

Capuzzova lista se ni izbrala zupanskega kandidata. Tudi tukaj je krožilo Gombacevo ime, saj bo v tem kartelu morda sodelovalo tudi zgoraj omenjena skupina LIF, ki je blizu staliscem poslanca Gualberta Niccolinija. Odprto je se vprašanje »pravoverne« Zelene liste, ki se o Dolini se ni jasno opredelila.

POLEMIKA

Tržaški Lloyd naj se ohrani!

V nasprotju s stvarnimi potrebami tržaške stvarnosti je minister za prevoze Giovanni Caravale odločil, da je treba plovni družbi Tržaški Lloyd in Italia spojiti. Pokrajinska tajnika CGIL Riccardo Devescovi in FILT Fabio Sanzin sta ministrovo potezo v tiskovnem sporočilu ostro ožigosala. Označila sta jo kot napačno dejanje, ki ga gre preprečiti. Zakaj? Prvic, ker bi tako rešili samo holding Finmare, ki ima že itak hude odgovornosti za stisko, v katero je zabredla tržaska družba, drugic pa, ker je Caravale dokazal, da ne spoštuje obvez iz lanskega julijskega protokola o soglasju za razmah tržaskega gospodarstva, in da celo ravna v nasprotju s politiko Evropske zveze, ki skuša ovrednotiti tako imenovano »jadransko pot« v cezmorje in obenem tudi obvarovati italijanske interese. »Ce bo minister s to svojo odločitvijo prodrl,« zagotavlja Devescovi in Sanzin, »se bomo borili za to, da ostane sedež nove plovne družbe v Trstu.«

O zadevi se je odločno izrekel s tiskovnim sporočilom tudi tajnik tržaske federacije Demokratske stranke levice Stelio Spadaro, ki ravno tako poudarja, da se ne sme prizadeti Trsta, njegovega pristanišča in plovnih zvez iz Trsta navzdol po Jadranu. Spadaro dodaja, da ohranitev samostojnosti Tržaskega Lloyda nikakor ne bi prizadela Genove v konkurenčnem pogledu.

NOVICE

Koncert v spomin na Mirana Hrovatina ter Ilario Alpi

V okviru pobud v počastitev spomina snemalca Mirana Hrovatina in casnikarke Ilarie Alpi, ki so ju ubili pred letom dni v Mogadišu, bodo danes ob 11.30 v občinski modri dvorani na Trgu Unità predstavili »Koncert za Mirana«, ki bo 27. t.m. v gledališču Miela. Za pobudo se je zavzela Miranova vdova Patrizia Hrovatin, pokrovitelj pa je Tržaska občina.

Tovarna VM izdelala nov motor

V tovarni Velikih motorjev v Boljuncu so opravili poskuse pri novem dvanajstvaljnem dizelskem motorju GMT »VA 32«, ki zmore 7200 konjskih moči pri 750 vrtljajih. Pri preizkušanju so sodelovali izvedenci iz ZDA, Nemčije, Velike Britanije, Francije, Norveške, Kitajske, Italije ter predstavniki nekaterih klientov. Doslej so že prejeli naročila za dvanajst takih motorjev, ki jih lahko poganjajo tekoča goriva ali naravni plin.

Ljudska peticija SKP za glavno bolnišnico

Stranka komunistične prenove sporoča, da se dalje zbira podpise pod ljudsko peticijo za ohranitev glavne bolnišnice. Podpise zbirajo vsak dan med 17. in 20. uro na strankinem pokrajinskem sedezu v Ul. Tarabocchia 3, v Ljudskem domu Antonio Gramsci na Poncni, v Ljudskem domu v Naselju Sv. Sergija in v vseh pokrajinskih sedežih in krozkih Komunistične prenove. SKP je, kot znano, zelo kritična do preustroja zdravstvenega in bolnišniškega sektorja, ki ga je svojcas odobril dezeln svet.

Natečaj za mesto v policijski godbi na pihala

V Uradnem listu st. 20 z dne 14.3.95 je bil objavljen natečaj za mesto namestnika dirigenta v policijski godbi na pihala. Na natečaj se lahko prijavijo italijanski državljani (obeh spolov), ki bodo ob predstavitvi prošnje (rok zapade 13. aprila letos) imeli več kot 18 let, a obenem ne bodo presegli 40. leta starosti (za nekatere slednja omejitev ne velja). Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko obrnejo do urada za natečaje na tržaski kvesturi (Ul. Teatro Romano 3, tel. 3790674), obrazce pa dobijo na kvesturi okraja, kjer prebivajo.

Preklicali dva natečaja

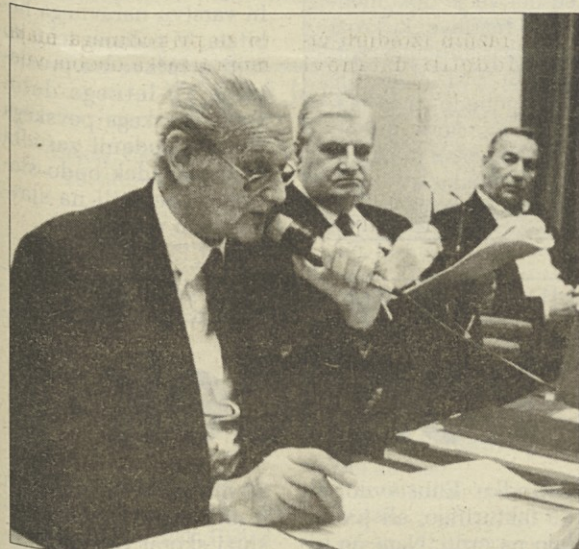
Tržaska trgovinska zbornica sporoča, da so preklicali dva natečaja, in sicer za eno mesto »upravnega sodelavca« ter za tri mesta »upravnoknjigovodskega funkcionarja«. Razlog za preklíc je naveden v nekem sporočilu ministrstva za industrijo, trgovino in obrtništvo. Vse ti- ste, ki so vložili prošnje, bodo osebno obvestili.

Ekskurzija na Grmado

Nova delavska zbornica CGIL prireja v nedeljo ekskurzijo na Grmado s speleološko skupino San Giusto. Odhod bo ob 8.30 na Trgu Oberdan. Spotoma si bodo ogledali tudi Mitrejsko jamo.

PREDAVANJE JOHNA EARLA

Primerjava med tržaškim in liverpoolskim pristaniščem

Britanski konzulat in dezeln italijansko britansko združenje sta včeraj v svojo sredo povabila Johna Earla, angleškega dopisnika Timesa in agencije Reuter, ki že dolgo let živi v Trstu. Kot dober poznavalec tržaske stvarnosti, poleg seveda angleške, je svoje predavanje na temo Liverpoolsko pristanišče in njegova uspešna obnova v sedemdesetih letih, zasnoval na primerjavi med angleskim najvažnejšim pristaniščem in tržasko pristaniško tradicijo. Tako Trst kot Liverpool sta se namreč iz majhnih naselij razvili v imperialni pristanišči. Njun razmah se je pokazal že v 18. stoletju, odločneje pa po Napoleonu, ko je parnik nadomestil jadro. Visek sta nato obe pristanišči dosegli v tem stoletju, izrednemu ekonomskemu uspehu pa je sledila kriza. Glavno anglesko obmorsko mesto je, kot rečeno, to krizo delno prebrodilo s smotno gospodarsko politiko, Trst pa se se spopada s hudimi težavami. Ob Earlu je spregovoril tudi predsednik odbora pristaniskih uporabnikov dr. Francesco Slocovich.

SAMOTNI JADRALEC

Z jadmico namerava prepluti Atlantski ocean

»Ocean s tisoč lirami« - pod tem geslom je včeraj stekla akcija mladega tržaskega jadrca, ki namerava prepluti z majhno šestmetrsko jadmico Atlantski ocean. Tridesetletni Fabio Schaffer si je zastavil cilj, da se udeleži znamenite regate »samotnih jadralcev« Mini-transat, kar pomeni 4.000 milj po Atlantiku od Bresta do Madeire in nato do Karibskih otokov. To pa niso macje solze. Zlasti s finančnega vidika je takšen načrt zelo zahteven. Zagotoviti si je tre-

ba bogatega sponzorja, kar pa ni enostavna zadeva. Vsaj za Schafferja ne. Zato se je odločil, da poskusi drugo pot, ki so jo že uspešno preizkusili v Novi Zelandiji in v Veliki Britaniji - ustanoviti poseben odbor za zbiranje prispevkov. To je tudi storil. Kdor zeli, lahko prispeva v posebne skatle, ki so jih namestili v jadrlnih krozkih. Pobudi je dal ime »Ocean s tisoč lirami« prepričan, da mu bo podvig uspel. Medtem se je s prijateljem Giannijem Scherlom že lotil gradnje jadmice.

»LADY GOLPE«

Donatella Di Rosa se ni predstavila na procesu

Donatella Di Rosa včeraj ni bilo na tržasko sodišče. »Lady golpe«, kot so jo poimenovali po njenih več kot stvilnih izjavah in pričevanjih o pripravljanju domnevnega državnega udara v Italiji, in njen moz, podpolkovnik Aldo Michittu, bi se bila morala včeraj predstaviti pred tržaskim prizivnim sodiščem, ki bi moralo razsoditi o njuni zahtevi po zamenjavi videmskega sodnika za predhodne preiskave Turela.

Sodnik Turel vodi eno od preiskav zoper zakonca Michittu, tisto o domnevnem tajnem skladišču orožja v Cedadu. Donatella Di Rosa je pred poldrugim letom »razkrila«, da naj bi organizirali pri Cedadu skrito skladišče orožja. Orožje naj bi tihotapili iz Slovenije. Takrat je povedala, da naj bi vest o skladišču izvedela od generala Franca Monticoneja, ki pa je vse demantiral in tudi Di Rosa in njenega moza tožil. Od tod videmska preiskava.

Zakonca Michittu sta že pred mesecema vložila priziv na kasacijsko sodišče, češ, da videmsko sodišče ni pristojno za vodenje preiskave. Po vložitvi priziva bi morala preiskava zastati vsaj do razsodbe kasacijskega sodišča. A tako ni bilo. Videmski sodnik za predhodne preiskave Turel je v začetku februarja na zahtevo prizadete stranke, generala Monticoneja, odredil zaplenbo imovine zakoncev Michittu. Zakonca sta »odgovorila« z zahtevo po zamenjavi videmskega sodnika.

O tej zahtevi je včeraj razpravljalo tržasko prizivno sodišče. Razprava je potekala v posvetovalni dvorani. Zahtevo Donatelle Di Rosa in njenega moza je orisal in zagovarjal bolonjski odvetnik Marcantonio Bezziccheri. Vsa obravnava je trajala slabe četrte ure. Prizivno sodišče bo moralo sedaj v roku petih dni izreči svojo sodbo.

NERODNO JE PADEL IN SE POŠKODOVAL

Tat ni imel sreče pri begu

Nesreča na »delu«, a zaradi te nesreče se bo morda se marsikdo veselil, saj bo spet prišel do svoje lastnine. Med begom iz stanovanja je namreč neki tat nerodno padel in se poškodoval, a ko so zatem agenti pregledali stanovanje njegovega pajdasa v Istrski ulici 70, so nasli bogat plen, od fotografskih aparatov do dragocenih ogrlic.

Policijo so v Ul. dei Mille poklicali pred dnevi, v večernih urah. Ko so se tatovi spuščali iz stanovanja, ki so ga malo prej oropali, je namreč 23-letnemu Goranu Vasiću spodrsnilo. Prav gotovo se je ne- pridipravom mudilo, bali so se, da jih kdo odkrije. Ranjencu so policaji seveda pomagali, odpeljali so ga celo v bolnišnico na Katinari. Obenem so začeli s preiskavo, ki je se tisto noč obrodila sadove. Aretirali so tako Vasića kot pajdasa, Miroslava Dzelatovića, ki je bosta morala zagovarjati tudi zaradi prekupevanja z ukradenimi predmeti. Kot smo dejali, so v Dzelatovićeve stanovanju odkrili bogat plen.

Poleg fotografskih aparatov, snemalnih kamer, računalnikov, telefonov je bila se cela vrsta zlatih in srebrnih predmetov, ur, dragocenih ogrlic, konfekcij parfuma in celo bone za okrog tri tisoč litrov bencina.

V težavah se nista znasla samo Vasić in Dzelatović, temveč se stiri druge osebe (vse so rojene v Loznici v Srbiji, a vse z izjemo Va-

sića živijo v Trstu). Zaradi prekupevanja z ukradenimi predmeti so sodnim oblastem prijavili 35-letnega Dusana Ivanovića, 26-letnega Gorana Kangro, 44-letnega Vitomira Panića (trojica živi v Ul. Cancellieri 9) ter 35-letno Dusanko Panić (Istrska ulica 70). Vitomir in Dusanka bosta morala odgovarjati tudi zaradi nudenja pomoči.

SEDMI KONCERT GLASBENE MATICE

Camerata labacensis danes v Kulturnem domu

Komorni orkester RTV-Slovenija vodi Stojan Kuret

Danes se bo na odru tržskega Kulturnega doma zvršil sedmi in ob enem predzadnji koncert letošnje abonmajske sezone Glasbene matice. Na današnjem večeru se bo predstavil Komorni orkester RTV-Slovenija, znan pod imenom Camerata labacensis, ki bo pod vodstvom našega dirigenta Stojana Kureta (na sliki) izvajal skladbe Uroša Prevorska, Franza Josepha Haydna, Dmitrija Sostakoviča in Pavleta Merkušja.

V prvem delu koncerta bo torej najprej na sporedu skladba Uroša Prevorska, skladatelja, ki prav na današnji dan slavi svojo 80-letnico. V slovenskem glasbenem življenju je znan kot violinski virtuozi, dirigent, pedagog, kritik in skladatelj. Kot skladatelj je posegel v več glasbenih zvrsti, največ pa je ustvarjal za svoj instrument, nekaj njegovih del je žal izgubljenih v vihrh druge svetovne vojne. Njegov Concerto grosso za godala je iz l. 1936 in je pisan v duhu baročne tradicije.

Sledil bo Klavirski koncert v D-duru Franza Josepha Haydna, enega od treh velikih predstavnikov dunajske klasike, ki je bil doma v Rohrau na madžarsko-avstrijski meji. Zato nas ne bo presenetilo, da je povezoval v svojih skladbah poleg nemških tudi madžarske, hrvatske in slovenske narodne motive. Poleg tega pa Haydna označuje izreden optimizem, otroško vdana vera in veselje nad življenjem.

V drugem delu koncerta bo Camerata labacensis izvajala najprej Komorno simfonijo Dmitrija Sostakoviča. Skladbe za različne za-

sedbe tega ruskega skladatelja so bile v letošnji sezoni na sporedu praktično na vsakem koncertu, saj so predstavljale vezno nit celotne sezone. Tokrat bomo slišali skladbo za godalni orkester, pa čeprav je to Sostakovičev Osmi godalni kvartet, ki ga je za orkester priredil R. Barsai l. 1967. Skladbo je Sostakovič napisal po obisku bombardiranega Dresdena, kar ga je globoko prizadelo. Zato je skladbi dal posvetilo in sicer »spominu zrtev fašizma in vojne«.

Zaključna skladba večera pa bo »Ali sijaj, sijaj sonce« s podnaslovom Slovenska rapsodija za godalni orkester tržskega skladatelja Pavleta Merkušja, v kateri je

se posebej zaznavna njegova ljubezen do ljudskega glasbenega izročila. V njej je skladatelj obdelal stiri ljudske pesmi: eno iz Križa pri Trstu, eno iz Režije, eno iz Karnajske, eno pa iz Kanalske doline.

Obeta se nam torej zelo zanimiv večer, tako z programskega kot tudi izvajalskega vidika. Orkester bo tokrat namreč dirigiral domačin Stojan Kuret, ki se je predvsem kot zborovodja uveljavil tudi v širšem glasbenem svetu. Z mladinskim pevskim zborom Glasbene matice je v osemdesetih letih prejel številne nagrade in priznanja doma in v tujini, od l. 1992 pa zelo uspešno vodi APZ T. Tomsic iz Ljubljane. Kot solistka bo na današnjem večeru nastopila Tamara Raseni, doma iz Bazovice, ki je oktobra lani z uspehom diplomirala kot gojenka GM v razredu prof. Xenje Brass na tržaskem konservatoriju. Dejstvo, da bo komaj diplomirana pianistka nastopila že na tako pomembnem odru, spada v politiko umetniškega sveta Glasbene matice, da omogoči tako svojim bivšim gojencem kot tudi drugim slovenskim zamejskim poustvarjalcem nastop na koncertnem odru v okviru abonmajske sezone.

Pričakovati je torej lep obisk naših poslušalcev, tudi zato, da se primerno poudari poslanstvo, ki ga Glasbena matica opravlja s svojo redno koncertno sezono od l. 1973 dalje za ves glasbeni prostor, saj je tako kot se nikoli doslej pod velikim vprašajem obstoj ustanove in njene glasbene sole.

Bogdan Kralj

JUTRI NA COLU

Predavanje o bolezni divjadi

Predaval bo veterinarski inšpektor dr. Silvo Šik

V dvorani kulturnega doma na Colu bo društvo slovenskih lovcev Furlanije - Julijske krajine Doberdob pripravilo jutri, s pricetkom ob 20. uri, poučen večer, ki je seveda v prvi vrsti namenjen lovcem, vendar ga toplo priporočamo vsem ljubiteljem narave. Govor bo namreč o raz-

ličnih boleznih divjadi, o odnosu človeka do okužene zivali in o razpoznavnih znakih, ki opozarjajo na nevarnost prenašanja okužbe. Ta tematika je posebno aktualna sedaj, ko ob nastopu pomladi in lepega vremena naravno okolje kar vabi človeka v svoj objem in bistvenega po-

mena je, da na pravi način reagira in se obnaša, če se sreča z okuženo zivaljo.

Gost jutrisnjega večera bo veterinarski inšpektor v koprski regiji dr. Silvo Šik, ki bo predaval o raznih boleznih divjadi in obrazložil osnovne značilnosti posameznih obolenj. Govor bo o boleznih zolju, dlakojeđu, mixo-zoonozi (divji zajec), salmoneli (perjad, ze zlasti fazan), borelijozi, obolenjih divjih prasicev, ocenjevanju in vrednotenju mesa. Poseben poudarek bodo namenili steklini, ki se je zopet pojavila na kraškem območju in s tem v zvezi bodo zavrteli zanimiv filmski posnetek. Ob koncu predavanja se bo razvila razprava o obravnavanih temah s poglobitvijo posameznih strokovnih in tehničnih aspektov, ki bodo zanimali udeležence.

Lovsko društvo Doberdob bo v kratkem organiziralo tudi strokovno predavanje o divjadi in varstvu naravnega habitata. V polnem teku so tudi priprave na proslavitev 10-letnega delovanja lovskega pevskega zbora v sedanji zasedbi in ta dogodek bodo slovesno obeležili na slavnostnem večeru. (B)

»Mostar v Trstu« drevi v Šempolaju

Slovensko kulturno društvo Vigred bo drevi ob 20.30 odprlo v prostorih nekdanje konzulte v Šempolaju fotografsko razstavo na temo »Mostar v Trstu«. Gre za zanimivo razstavo, ki jo je skupina tržaskih prostovoljcev ze uspešno priredila v prosekem Kulturnem domu ob 1. obletnici tragične smrti tržaskih novinarjev RAI Sase Ota, Marca Luchette in Daria D'Angela, ki so izgubili življenje prav v hercegovskem mestu.

Na nocojsnji otvoritvi razstave bosta spregovorila Rudi Pobega in novinar, domačin Valter Skerk, ki zelo dobro pozna situacijo v nekdanji Jugoslaviji, saj je kot novinar preživel

dolgo časa v Sarajevu ter na bojiščih Hrvaske in Bosne. Razstava bo na ogled občinstvu jutri, v soboto in v ponedeljek med 18. in 20. uro ter v nedeljo, 26. marca med 11. in 12. ter med 16. in 18. uro.

Barvne fotografije, ki bodo do ponedeljka na ogled v Šempolaju, sta v Mostarju posnela tržaska prostovoljca, ki sta sodelovala v humanitarnih akcijah v BiH, črnebele fotografije pa so del večje dokumentarne razstave, ki krozi po največjih italijanskih mestih. SKD Vigred je dalo pobudo za to razstavo, da znova opozori ljudi na vojno in na hude človeške stiske v bivši Jugoslaviji.

DAVKI / PODJETNIK MARCELLO SKORIC JE LETA 1990 PRIJAVIL 1.152.461.000 LIR OSEBNEGA DOHODKA

Tržaški milijarder in njegov... konjiček

Ni res, da v Trstu vse propada. V Ul. Caboto 6 v industrijski coni stoji enonadstropno rdečepokasto pobarvano poslopje. Radio Trevisan SPA piše na tabli ob vhodu. Pred poslopjem je lepo urejen travnik z nekaj vitkimi brezami in grčavo oljko v sredini. Ob poti, ki vodi do poslopja, se s prvimi rumenimi cvetovi bohota grm koseničice.

Lastnik tega neverjetnega gaja sredi industrijskih poslopj in obratov je Marcello Skoric. Pretekli teden ga je v središču tržaskih kronike »povsem proti njegovi volji« povzdignila objava prijav osebnih dohodkov za leto 1990. Po podatkih finančne intendantce je bil tistega leta »najbolj bogat Tržacan«: z milijard 152 milijoni 461 tisoč lirami prijavljenih dohodkov je bil prvi na lestvici davkoplacevalcev. Za slabih 60 milijonov lir je »prekoslil« znanega tržaska trgovca Giuseppeja Godino.

Skoric dela v uradu v prvem nadstropju. Na zidovih visijo obsejne fotografije desetih ali se več konj; na omarah in na policah se svetijo veliki težički pokali. »Vidite, na spisku finančne intendantce o največjih

avkoplacevalcih sem se znašel prav zaradi konj,« je skušal obrazložiti svoj dohodkovni exploit. Marcello Skoric ni le industrijec, pač pa tudi lastnik številnih dirkalnih konj, ki so mu z zmagami na kasaskih dirkah prinesli v mošnjček marsikateri milijonček. Njegov najbolj znani konj ostaja Indro Park, eden najboljših italijanskih kasačev zadnjih dvajsetih let. Leta 1990 je zmagal na dirkah kakih 400 milijonov lir. Dobitke je moral Skoric prijaviti, zato je - tako meni - tudi prijava toliko »povsem proti njegovi volji« povzdignila objavo prijav osebnih dohodkov za leto 1990. Po podatkih finančne intendantce je bil tistega leta »najbolj bogat Tržacan«: z milijard 152 milijoni 461 tisoč lirami prijavljenih dohodkov je bil prvi na lestvici davkoplacevalcev. Za slabih 60 milijonov lir je »prekoslil« znanega tržaska trgovca Giuseppeja Godino.

Skoric dela v uradu v prvem nadstropju. Na zidovih visijo obsejne fotografije desetih ali se več konj; na omarah in na policah se svetijo veliki težički pokali. »Vidite, na spisku finančne intendantce o največjih

Vhod v Skoricevo podjetje v industrijski coni (foto KROMA)

Skoric skupaj z zeno vodil istoimensko trgovino radijskih in elektronskih naprav. »Sedem let si nisva privoščila niti dneva dopusta,« se sedaj spominja. Tista leta so bila potrebna, da si je ustvaril kapital, s katerim je postavil na noge sedanje podjetje.

»RT« zaposluje 57 uslužbencev. Kar 80 odstotkov kronometrijskih naprav, ki jih uporablja Italijansko združenje časomerilcev, prihaja iz tržaske tovarne. Njene

merilne naprave merijo čas na atletskih, plaval-skih in drugih tekmovalnih na Skornju. Telefonske centrale kupujejo predvsem javne ustanove, ministrstva. Letni promet znaša nekaj milijard lir. Razvojnemu načrtom je namenjena kaka desetina zaslužka, reklami so odmerjene le drobtinice v obliki sponzorizacije Združenja časomerilcev. »Nase podjetje deluje pretežno z uradnimi ustanovami, katerim

mora nujno predložiti davčna potrdila. S takim poslovanjem je davčno utajevanje nemogoče, to pa je - po dobitkih na konjskih dirkah - drugi vzrok za moje prvo mesto na lestvici tržaskih davkoplacevalcev,« je se pojasnil Marcello Skoric.

Na vprašanje, ali je res najbolj bogat Tržacan, se je milijarder zakrohotal: »Kje pa! Vi sploh nimate pojma, koliko zaslužijo nekateri v Trstu, ki pa prijavijo smešno nizke

dohodke. Enostavno: ali ne fakturirajo, ali pa delajo na črno. Nam ne uide iz davčne prijave niti lira. A kljub temu se ne pritožujem...«

Marcello Skoric je Tržacan. Rodil se je v Trstu, tako kot njegov oče, predniki pa so bili po rodu Dalmatinci. Sedaj jih ima že 73, a jih ne kaže. Pravi, da dela le se dve uri dnevno, ker je organizacija dela že tako utečena, da si lahko privoščijo več počitka. Njegov konjiček ostajajo... konji. Z njimi se je začel ukvarjati v šestdesetih letih. Indro Park je bil njegov vrhunec. »Kupil sem ga na dražbi v Milanu, plačal sem ga 43 milijonov lir, v svoji sportni karieri pa je zmagal za milijardo 800 milijonov lir nagrad. V zadnjih stidesetih letih se kaj takega v Italiji se ni dogodilo, imel sem srečo,« je zadovoljno pripovedoval in se spet preserno zakrohotal: spomnil se je na članek v tržaskem italijanskem dnevniku. Piše, da je zapisal, da preživlja Indro Park svojo starost v nekakšnem »domu za ostarele konje«. »Po koncu sportne kariere je postal Indro plemenski zrebec. Do pred nekaj leti so za vsak pripust k njemu plačali

10 milijonov lir, sedaj pa 8 milijonov lir. Zdaj služi skoraj več kot v letih, ko je tekmoval,« je razkril resnico tržaški milijarder.

Skoric je - skratka - pravi konjski izvedenec, a če ga vprašas za napoved konjske dirke tris, te debelo pogleda: »Se nikoli nisem igral na konjske stave.« Zakaj? »Ker se mi sploh ne splača. Zakaj bi tvegati denar na stavi, ko pa imam konja, ki mi lahko prisluži kak milijonček?« se je retorično vprašal.

Ob vratih njegovega urada visi fotografija Indra Parka, zmagovalca Derbyja, ko je bil star tri leta. Na fotografiji je pri-pisan cas na kilometer: 1'13"8. Izvedenci vedo povedati, da je tisti cas res fantastičen. Tudi prijavitelj milijardo in več osebnega dohodka je - za navadne zemljane - fantastično. Za Marcella Skorica ne. Spada »le« med obveznosti podjetnika v tržaski industrijski coni. Ko je v terek sonce raz-grelo zidek v zelenem gaju ob rdečepokastem poslopju, sta iz luknjice prikukala martinca in z migetajocima repkoma naznanila prihod pomla-di.

Marjan Kemperle

DEJAVNOST VZPI-ANPI

Vrsta proslav ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom

Antifasistični Trst se pripravlja na celo vrsto manifestacij, srečanj, proslav in spominskih svečanosti ob 50-letnici osvoboditve in zmage nad nacifašizmom. Ob tem velja omeniti tudi svečanost, ki je bila 19. t.m. v Temenici na Krasu v počastitev spomina 19 padlih garibaldincev iz bataljona "G. Zol", ki so padli, ko so se pripravljali, da se pridružijo garibaldinski brigadi "Trieste". Na svečanosti so sodelovali pevski zbor "Jezero" od Doberdoba, mladi iz Temenice in Kostanjevice z recitacijami ter govorniki podpredsednik VZPI-ANPI za gorisko pokrajino Giuseppe Lorenzon ter Zlatko Marusič, župan občine Kostanjevica.

Že to nedeljo bo proslava v Lonjerju za padle v napadu na tamkajšnji bunker.

28. marca bo krajša svečanost pred spominskim obležjem padlim v Ul. Massimo D'Azzeglio, medtem ko bo 2. aprila slovesnost na Opcinah, kjer bodo z govori (Calabria in Tamara Blazina - predsedoval bo Drago Gorup) počastili spomin 71 talcev, ki so jih tu nacifasisti ustrelili in nato zazgali v trzaski Rizarni. Sodeloval bo moški zbor Tabor z Opcin.

Sledilo bo 8. in 9. aprila srečanje naprednih zensk in njihovih organizacij na Pomorski postaji. Srečanje bo na temo "Proti razizmu in nasilju - ženske od včeraj z ženskami danes". Srečanje bo potekalo pod pokroviteljstvom predsednika italijanske republike in pod okriljem trzasko občinske uprave. Vsehrzavni predsednik VZPI-ANPI Boldrini in Gerardo Agostini, predsednik Vsehrzavnega odbora za pripravo proslav 50-letnice zmage nad nacifašizmom, sta že zagotovila svojo udeležbo. Zenske bodo tudi skupno obiskale Rizarno, kjer bo trzaska pesnica Ketty Daneo prebrala eno svojih poezij, igralka Lucka Pockaj pa bo recitala pesmi v spomin na žrtve Rizarne. 25. aprila bomo v Rizarni na skupni svečanosti za vse žrtve nacifašizma. 31. marca pa bo v Vidmu proslava 50-letnice zmage in konca vojne, ki se je bodo udeležile delegacije iz Slovenije, Avne, ki se je bodo udeležile delegacije iz Slovenije, Avne, Ceske, Madzarske, Hrvatske, Slovaske in Italije.

Poleg tega bo VZPI-ANPI vodilo srečanja z mladimi na temo odpornišva. Na solah so že delili brosure z naslovom "Giovane amico, lo sapevi che...", v kateri so zbrani dokumenti in pričevanja o odporništvu in osvobodilnem gibanju proti nacifašizmu. Na žalost brošura ni bila prevedena v slovenščino.

Neva Lukes

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
23. marca 1995
VIKTORIJ

Sonce vzide ob 6.03 in
zatone ob 18.20 - Dolzina
dneva 12.17 - Luna vzide
ob 24.00 in zatone ob
9.25.

Jutri, PETEK,
24. marca 1995
DINO

VREME VCERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 10
stopinj, zračni tlak 1030,8
mb raste, veter 24 km na
uro severo-vzhodnik, vla-
ga 32-odstotna, nebo ja-
sno, morje razgibano, tem-
peratura morja 9,6 sto-
pinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODIL SE JE: Simone
Polo-Grillo.

UMRLI SO: 91-letna
Maria Rosaria Centrà, 31-
letni Mauro Grego, 52-let-
ni Carmelo Privitera, 59-
letna Stefania Jeretina, 82-
letna Nicolina Trani, 77-
letna Violetta Bacci, 70-
letna Nella Lauri, 52-letni
Piero Percavassi, 72-letna
Maria Falcioni, 82-letni
Giuseppe Milos, 85-letna
Lucia Castro, 92-letna
Ambrogina Lacovig, 83-
letna Anna Dermetta, 90-
letna Elena Marsich, 93-
letna Matilde Raffaelli,
79-letni Eugenio Scheril-
lo, 72-letni Lorenzo Cor-
da, 65-letna Biagina Toso-
lin, 82-letni Umberto Fila-
to, 69-letna Adriana Lie-
cchi.

LEKARNE

Od ponedeljka, 20., do
nedelje, 26. marca 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30
Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Ul. Dante 7 (tel.
630213), Ul. Costalunga
318/A (tel. 813268), Milje
- Mazzinijev drevored 1
(tel. 271124).
PROSEK - (tel. 225141-

225340) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Dante 7, Ul. Costa-
lunga 318/A, Ul. Giulia
14, Milje - Mazzinijev dre-
vored 1.

PROSEK - (tel. 225141-
225340) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Giulia 14 (tel.
572015).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30,
18.25, 20.20, 22.15 »Close
Up - Primo piano«, r. Ab-
bas Kiarostami.

EXCELSIOR - 17.55,
20.05, 22.15 »Star Trek -
Generazioni«.

EXCELSIOR AZZURRA
- 18.10, 20.05, 22.00 »Li-
sbon Story«, r. Wim Wen-
ders.

AMBASCIATORI -
15.30, 17.40, 19.55, 22.15
»Pret a porter«, r. Robert
Altman, i. Julia Roberts,
Tim Robbins, Kim Basin-
ger.

NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Fari-
nelli, voce regina«, i. Enri-
co Loversono.

NAZIONALE 2 - 16.45,
19.15, 21.45 »Le ali della
libertà«, i. Tim Robbins.

NAZIONALE 3 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Pal-

GLASBENA
MATICA
TRST
Koncertna
abonmajška
sezona 94/95

Danes, 23. t.m., ob 20.30
v Kulturnem domu
v Trstu.

Camerata
Labacensis

Tamara RASENI, klavir
Dirigent: Stojan KURET

(Prevorsek, Haydn, Sostakovič,
Merkü)

SLOVENSKI DEJELNI ZAVOD
ZA POKUŠNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

prireja sledeče tečaje:

- Tečaj zunanje trgovine
(za vmesne kadre v
podjetju) st. ur 50

-Tečaj tehnike prodaje
(na drobno, uslug
itd.) st. ur 40.

Vpisovanje in podrob-
nejše informacije v taj-
ništvu Zavoda v Trstu, ul.
Ginnastica 72, tel.
566360.

lottomo su Broadway«, r.
Woody Allen.

NAZIONALE 4 - 16.00,
17.30, 19.00, 20.30, 22.15
»Uomini, uomini, uomi-
ni«, r.-i. Cristian De Sica,
i. Massimo Ghini, Leo
Gullotta.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »La depravazione«,
porn., prepovedan mladi-
ni pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00,
18.00, 20.00, 22.00
»Nell«, r. Michael Apted,
i. Jodie Foster, Liam Nee-
son, Natasha Richardson.

ALCIONE - 17.45,
20.00, 22.10 »Rivelazio-
ni«, i. Michael Douglas,
Demi Moore.

LUMIERE - AIACE -
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»Belle al bar«, r.-i. Ales-
sandro Benvenuti, Eva Ro-
bins.

PRIREDITVE

MLADINSKI DOM
BOLJUNEC vabi na pred-
stavitev knjige Zorka Je-
lincica POD SVINCENIM
NEBOM danes, 23. mar-
ca, ob 20. uri v Mladin-
skem domu. Knjigo bosta
predstavila avtorjev sin
Dusko Jelincic in član
uredniškega odbora GMD
Marko Tavcar.

SKD VIGRED vabi na
odprtje razstave MO-
STAR V TRSTU, ki bo da-
nes, 23. t. m., ob 20.30 v
prostorih bivše konzulte v
Sempolaju. O vsebini po-
bude bosta spregovorila
Valter Skrk in Rudi Pobe-
ga. Urnik razstave: jutri,
sobota, in ponedeljek od
18. do 20. ure, v nedeljo
pa od 11. do 12. ure in od
16. do 18. ure.

ZBORI VESELA POM-
LAD vabijo na pevsko gla-
sbeni večer, ki bo v Finz-
garjevem domu na Opci-
nah, jutri, 24. t. m., s
pricetkom ob 20.30. Ob
predstavitvi glasbene ka-
sete Denisa Novata »Mu-
zikant iz Trsta« bosta ve-
sele vize igrala mladi har-
monikar in glasbeni trio
Novato, pevke MPZ Vese-
la pomlad pa bodo pod
vodstvom Franca
Pohajaca izvedle program,
s katerim so nastopila na
2. pevskem festivalu Or-
lando di Lasso v Rimu ter
vencek narodnih ob har-
monikarski spremljavi De-
nisa Novata.

DRUSTVO SLOVEN-
SKIH LOVCEV FJK DO-
BERDOB prireja jutri, 24.
t. m., ob 20. uri v Kultur-
nem domu na Colu (Re-
pentabor) PREDAVANJE o
bolezni divjadi, steklini in
o boreljih (klopi). Predava-
telj dr. Silvo Sik
veter.inspektor v Kopru.
Vabljeni!

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB, Ul. Donizetti 3

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE

Josip Jurčič - Andrej Inkret

DESETI BRAT

Režija DUSAN MLAKAR

Danes, 23. marca, ob 10. uri - Jutri, 24. marca, ob 16.
uri RED H - ob 20.30 RED F.

V sodelovanju z gledališčem LA CONTRADA
Fulvio Tomizza

BOLHE V OPERI

Mladinska igra - Režija BORIS KOBAL

V soboto, 25. marca, ob 18. uri

TRZASKA KNJIGARNA in CELOVSKA MOHORJEVA DRUŽBA

vabita danes, 23. marca, ob 17.30 v Trzasko knjigarno na
predstavitve fotomonografije Draga Medveda

SLOVENSKI DUNAJ

Spregovorila bosta: urednik knjige mag. Anton Levstek
in direktor založbe Franc Kattinig.

KD SKAMPERLE - Vrdelska cesta 7

prireja danes, 23. t.m., ob 20.30 večer z naslovom

ISLANDIJA -
Dežela prvobitnih naravnih sil

Clana SPDT Robert Devetak in Maxi Kralj nam bosta
prikazala svoja spoznanja s potovanja po Islandiji.

Krozek 1991 Devin - Nabrezina

Predstavitve zgodovinske razprave

I PERCORSI DELLA SOPRAVVIVENZA

Zgodovina in spomini na deportacijo iz Adriati-
sches Küstenland. Avtor Marco Cogliovich. Sodeloval
bo Giampaolo Valdevit, raziskovalec na Univerzi v Tr-
stu. Prisoten bo tudi avtor.

Danes. 23. t. m., ob 20.30

Državna srednja sola De Marchesetti,
SES LJAN - Naselje Sv. Mavra

vabi v soboto, 25. t. m. na
predstavitve in ogled fil-
ma SCHINDLER'S LIST.
Zacetek ob 18.30.

MLADI iz Trebč vabijo
na PRIREDITEV, ki bo v
soboto, 25. t. m., ob 19.
uri v Ljudskem domu v
Trebčah. Nastopajo mla-
dinski zbor iz Sel na Ko-
roskem, mladinski zbor iz
Plame pri Rakeku, skupi-
na otrok z Mackolj in
otroški zbor Trebce. Pris-
no vabljeni!

VASKE ORGANIZA-
CIJE Lonjerja in Katinare
prirejajo ob 50-letnici
osvoboditve PROSLAVO
v Lonjerju v nedeljo, 26. t.
m., ob 15. uri. Program bo
obsegal kulturni spored,
pozdravne nagovore pred-
stavnikov javni oblasti,
VZPI-ANPI, ZZB iz sezan-
skega okraja ter slavnostni
govor. Pred pricetkom bo
svečano polaganje vencev
na spomenik, ki obeležuje
napad na lonjerski bunker
in na spomenik padlim na
katinarskem pokopališču.

AMATERSKI ODER J.
STOKA vabi na ponovitev
veseloirge SALON EK-
SPON, J. Kolaric v ne-
deljo, 26. t. m., ob 18. uri
v Kulturnem domu na
Proseku.

DRUSTVO SLOVEN-
SKIH IZOBRAZENECV v
Trstu vabi v ponedeljek,
27. t. m., ob 20.30 v Peter-
linovo dvorano, kjer bo
inz. Janez Bizjak v sliki in
besedi predstavil TRI-
GLAVSKI NARODNI
PARK.

SKD TABOR - Openska
glasbena srečanja - s kon-
certom za violo in klavir
se sklone pomladanski niz
opernih glasbenih srečanj.
Koncert bo v petek, 31. t.
m., ob 20.30 v Prosvetnem
domu. Nastopila bosta
violinist Armando Barilli
in pianistka Antonella
Fanfaroni iz Parme. Na
sporedu Maticič, Bruch in
Brahms. Vljudno vabljeni!

ZVEZA SLOVENSKIH
KULTURNIH DRUSTEV
vabi na ogled razstave
arhitekturnih maket in ri-
sb SLOVENSKI KOZO-
LEC, ki je na ogled v pro-
storih Trzasko knjigarne
do 4. aprila 1995.

ČESTITKE

Danes praznuje v Krizu
svoj 90. rojstni dan naša
draga nona MICI. Se
mnogo zdravja in veselja
ji želijo hčerki Milena in
Nada, vnukinje Ani, Gina
in Sonja, pravnuki
Marko, Sara in Niki ter
Paulo in Ivan.

Danes praznuje naša
"nona" MICI 90 let. Pri-
srčno ji voščijo Branka,
Pavel, Vesna in ostali
Stajerci.

Danes praznuje 90 let
Jožef Sardoč

iz Preknika
Iz srca mu cestitajo
otroci Jelka, Ferdinand,
Luciano in Anica z
družinami.

Zelijo mu, da bi
cimvec casa ostal med
njimi.

IZLETI

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 26. t.m. avtobu-
sni izlet v Sappado ob pri-
liki društvene tekme. Vpi-
sovanje po telefonu na št.
212859, 226271, 299573
ob večernih urah najka-
sneje do četrta, 23. mar-
ca.

SK BRDINA organizira
smucanje v Franciji (Val
Thorens) od 22. do 29.
aprila 1995. Informacije
na sedežu kluba Proseka
ul. 131 na Opcinah vsak
ponedeljek od 19. do 21.
ure.

SINDIKAT SPI CGIL
Devin - Nabrezina organi-
zira večdnevni izlet v
Salzburg od 26. do 28.
maja. Vse informacije do-
bite na sedežu Sindikata
tel. št. 200698 ali 200036.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - TAJNISTVO
TRST obvešča učno in
neučno osebe slovenskih
sol vseh vrst in stopenj,
da bo 36. redni občni zbor
potekal jutri, 24. t. m., v
prostorih Prosvetnega do-
ma na Opcinah, Narodna
ulica 51, v prvem skli-

canju ob 8. uri in ob 8.30
v drugem sklicu. Tajnist-
vo SSS vabi solsko osebe,
da se ga polnostevilno
udeleži.

OBVESTILA

SLOVENSKO PLANIN-
SKO DRUSTVO TRST sk-
licuje jutri, 24. marca, ob
20.30 v Gregorčičevi dvo-
rani - Ul. sv. Franciska 20
41. REDNI OBCNI ZBOR.
Dnevni red: otvoritev obc-
nega zbora, izvolitev volil-
ne komisije, poročila pred-
sednika, tajnika, blagajnika
in nacelnikov, pozdravi
gostov in razprava, poroči-
lo nadzornega odbora in
razresnica, volitve novega
odbora, razno. Vabljeni!

V PROSVETNEM DO-
MU na Opcinah bo v ne-
deljo, 26. t. m., ob 9. uri
redni občni zbor Kmečke
zveze pod geslom "Enotni
za razvoj kmetijstva, de-
mokracije družbe in pra-
vice Slovencev in počasti-
tev 50-letnice osvoboditve
in 45-letnice ustanovitve
Kmečke zveze". Za jubi-
lejno vzdusje bo poskrbel
Trzaski oktet. Vabljeni!

SLOVENSKI DJASKI
DOM S. Kosovel sporoča,
da bo ob odprti meji 25. in
26. t.m., Zeleni center na
Tomazu pri Vrhpoljah od-
prt. V nedeljo, 26. t.m., bo
ob 15. uri v Zelenem cen-
tru koncert 40-clanske
godbe na pihala iz Divace.
Vabljeni vsi ljubitelji, za-
govorniki miru in omika-
nega sožitja, se posebno
mladi.

POHITITE v vpisi otrok
v obmorsko kolonijo v
Dragi (SLOKAD, tel. št.
226117) in v gorsko koloni-
jo v Comegliansu (Slo-
venska Vincencijeva kon-
ferenca, tel. št. 43194) tu-
di v občinah Devin - Na-
brezina, Zgonik, Repenta-
bor, Dolina in Milje, kjer
vpisujejo občinske zdrav-
niske asistentke.

KRUT obvešča, da je
odprto vpisovanje za leto-
vanje na Malem Losinju.
Letos bo letovanje junija
in julija v starih 10-dnev-
nih izmenah. Vpisovanje
in informacije KRUT, Ul.
Cicerone št.8, tel. št.
360072.

MALI OGLASI

GOSTILNA NA KRASU
isce natakario/ja, delovni
cas po dogovoru. Telefo-
nirati od 11. do 12. ure na
št. 229168.

PODJETJE iz Nabrezine
isce prevoznika s svojim
sredstvom za dvokratno
tedensko dostavo blaga v
Trstu. Tel. ob delavnih
dneh na št. 200232 med
14. in 15. uro.

ISCAMO starejšo zen-
sko za nego in družbo 80-
letne pokretne gospe. Ur-
nik po dogovoru, nekaj
dni na teden pa tudi mož-
nost dela 24 ur na 24. Pi-
smene ponudbe poslati
na upravo Primorskega
dnevnik, Drevored XXIV
Maggio 1, 34170 Gorica,
pod sifro "Zanesljivost".

NUJNO iscem gospo
Slovenko za 24-urno delo
pri ostareli osebi za dobo
15 dni na mesec. Tel. št.
(040) 814385.

25-LETNO DEKLE z de-
lovno izkusnjo isce kakrs-
nokoli resno zaposlitev,
tudi kot hisna pomočnica
ali za oskrbo ostarelih.
Tel. ob uri obedov na št.
200882.

NA PROSEKU dajemo v
najem za krajše obdobje
trosobno opremljeno sta-
novanje. Tel. št. 200115.

V NEPOSREDNI blizini
mednarodnega prehoda
Rdece hise v Gorici daje-
mo v najem 170 kv. m po-
slovnih prostorov. Možno-
st parkirišča in uporabe

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tičje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

industrijskih hladilnikov.
Tel. št. (0481) 31163 v po-
poldanskih urah.

UCITELJICA nudi indi-
vidualne lekcije za osnov-
nošolske otroke. Tel. št.
381794.

SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da se vsak dan vrši
popoldanski dopolnilni
pouk in individualne lek-
cije iz vseh predmetov, na
vseh solskih stopnjah.
Obenem obvešča, da pri-
reja angleski tečaj na raz-
ličnih stopnjah, indivi-
dualne ali skupinske lek-
cije. Informacije po telefo-
nu 212289 od ponedeljka
do petka v dopoldanskem
casu.

PRODAM WV Polo, let-
nik 1988 v odličnem
stanju. Tel. št. 299620.

PRODAM seno v balah.
Tel. št. 327104.

PRODAM otroški vo-
zicek Chicco Atlantic, ze-
lo malo rabljen za 100.000
lir. Tel. št. 212635.

DOLINA št. 147 je od-
prta osmica. Ladi Kocijan
vabi vseh na crno in belo
vino.

OSMICO ima Jurij Stu-
belj v Sempolaju.

OSMICO ima odprto
Lovrenc Zerjul v Lonjerju.
Toči belo in crno vino.

OSMICO je odprl Karlo
Sancin pod Logom.

OSMICO je odprl Ivan
Budin, Zgonik 50.

OSMICO - AGRITURI-
ZEM je odprl Milic v Za-
gradcu. Tel. št. 229383.

KMECKI TURIZEM
Zbogar, Samatorca 47 je
spet odprt vsak četrtek,
petek, soboto in nedeljo.

OSMICO je odprl Pepi
Zigon v Ul. Flavia di Stra-
mare 87/A - Zavljje.

OSMICO ima odprto
Slavko Svara, Trnovca št.
14.

KMECKI TURIZEM je
odprt pri Justu Skerlju,
Salez 44.

OSMICO ima Ivan An-
tonič v Cerovljah na št.
34. Toči belo in crno vino.

BERTO TONKIC je v
Doberdolu na Trzaski ce-
sti 25 odprl osmico. Toči
belo in crno vino ter nudi
domać prigrizek.

PRISPEVKI

V spomin na dragega
strica Stankota daruje
družina Zorn 50.000 lir za
Skupnost družina Opcine.

Ob svojem rojstnem
dnevu daruje Vojko Sva-
gelj 50.000 lir za SKD
Barkovlje.

SLOVENSKO-ITALIJANSKI FRAZEOLŠKI SLOVAR

Jezik tudi po duhu slovenski

Knjiga Diomire Fabjan Bajc izšla pri GMD

Nabito polna dvorana ob torkovi predstavitvi slovarja (foto Studio Reportage)

Med lanske in letošnji bogati knjižni beri v zamejstvu je frazeološki slovar prof. Diomire Fabjan Bajc "Dve Muhi na en mah - Due piccioni con una fava" knjiga, ki bi jo morali imeti takorekoč zmeraj pri roki, na mizi, na nočni omarici, saj jo pravzaprav potrebujemo vsak dan, kakor se vsak dan poslužujemo jezika za sporazumevanje. Za publikacijo je poskrbel Goriska Mohorjeva družba, v torek pa so knjigo, za katero je upravičeno vladalo veliko zanimanje, predstavili v Katoliški knjigarni, kjer je bil sinoci se drug pomemben dogodek ob predstavitvi knjige Slovenski Dunaj, ki je izšla pri Celovski Mohorjevi družbi.

Po uvodnih besedah predstavnikov zalozbe dr. Oskarja Simcica in Marka Tavcarja je o prepotrebem frazeološkem slovarju

slovarju spregovorila prof. Nada Pertotova, (ob njenem trmistem vztrajanju in spodbujanju je zamisel dobila končno knjižno in torej uporabno obliko), zatem pa se prof. Bajceva. Predstavljati frazeološki slovar je lahko zelo zapletena, lahko pa tudi enostavna zadeva. Izberimo raje lažjo varianto in povejmo najprej, da je to zbirka rečenic, ljudskih modrosti, rekov, pregovorov itd. ki so se ohranili v teku stoletij in ki jih pogosto srečujemo zlasti v literarnih delih, žal vse bolj poredkoma tudi v pogovornem jeziku, ki pa postaja, s tega vidika, žal vse bolj reven. Vsak narod in seveda vsak jezik pozna te "relikte", ki so in kljubujejo času. Nekateri so splosni ali skupni (n.p. razne modrosti, ki izhajajo iz sv. pisma), drugi (teh je menda največ) pa specifični. Zlasti v zamej-

stvu (to je sicer dokaj relatiiven pojem, saj je tudi Ljubljana z določenega vidika zamejstvo), kjer smo pod močnejšim in predvsem stalnim vplivom italijanske, smo obenem žrtve in soodgovorni za jezikovno zmedo, velikokrat ne ločimo več, kaj je naše, v smislu domače, kaj izposojeno ali, največkrat nerodno prevedeno iz italijanske.

Do težav, zagat in spordsljav prihaja največkrat prav pri prevajanju, je na srečanju v Katoliški knjigarni poudarila avtorica prof. Diomira Fabjan Bajc. S frazeološkim slovarjem, ki obsega okrog tri tisoč rekov, pregovorov, modrosti, urejenih na primeren in predvsem pregleden in uporaben način bo prevajalcem v mnogocem olajšano delo, predvsem pa bo odpadel izgovor, da takega slovarja nimamo.

POBUDA / ZADRUGA NUOVA FRONTIERA

Tečaj za oskrbo ostarelih in bolnih

Prispevek k blažitvi nezaposlenosti zlasti med ženskami - Prijave do 5. aprila letos

Med preko osem tisoči nezaposlenimi na Goriskem je vsaj dve tretjini žensk, zato je dobrodošla vsaka pobuda, ki odpira vsaj nekaj možnosti za odpravljanje velikanskega nesorazmerja. "Pozitivna pobuda" je naslov nacrta, ki ga bodo v kratkem priceli uresničevati v okviru zadruga Nuova frontiera in ki ga bo financiralo Ministrstvo za delo, s sredstvi, ki jih zagotavlja zakon št. 125 iz leta 1991. Pravzaprav so načrt že začeli uresničevati, saj na sedezu zadruga v ulici Roma 20 že sprejemajo prijave za strokovni tečaj za pomoč in nego ostarelih in bolnikov na domu. Prijave bodo sprejemali do 5. aprila, prijavi pa se lahko samo ženske. V okviru nacrta je bilo predvidenih dvajset mest, vendar bo treba načrt verjetno nekoliko prilagoditi, kajti zanimanje za to pobudo je precejšnje. Program tečaja strokovnega, oziroma poklicnega usposabljanja bo trajal 360 ur; v tem okviru je predvideva tudi 80-urna delovna praksa. Organizacijska tajnica bo Marina Di Bert.

Nikomur ne obljubljam delovnega mesta, so pojasnili predstavniki zadruga Nuova frontiera na včerajšnjem srečanju z novinarji. Zadruga deluje od leta 1989 na specifičnem področju skrbstva in pomoči ostarelim in bolnim. S tečajem nudijo možnost, da si ženske, predvsem nezaposlene ženske, pridobijo strokovno kvalifikacijo, ki jim bo jutri pomagala do zaposlitve. Ob vse bolj nujni preureditvi in predvsem

boljši organiziranosti skrbstva za starejše občane, bolnike, ki so potrebni rehabilitacije, (potreb je seveda veliko), se bodo v prihodnosti nujno odprle tudi možnosti zaposlitve na tem specifičnem področju. Posebej se, če se upošteva da imajo javne ustanove, predvsem zaradi finančnih težav, takorekoč vezane roke in da veliko več od tega kar lahko že zdaj naredijo, ne bodo mogle jamčiti. Odpirajo se torej možnosti za sodelovanje med javnim sektorjem in zasebno pobudo. Konkreten primer takega sodelovanja je uresničila zadruga Nuova frontiera, ki ima kakih deset članov, ki so obenem tudi uslužbenci in ki je z občinami Gorica, Moš in Steverjan podpisala pogodbo za oskrbovanje pomoči potrebnih občanov na domu.

Gre v mnogočem za novo področje, ki ga je treba še odkriti, raziskati in razviti, vendar pa imamo že za sabo nekaj dragocenih izkušenj, je na srečanju poudarila podpredsednica zadruga Laura Temporin, medtem ko je članica komisije za enake pravice (deluje v sklopu ministrstva za delo, oziroma urada za delo) Gianna Graziani pohvalila pobudo zadruga, predvsem z vidika uresničevanja načela o enakih možnostih. Različne vidike pobude so podčrtali se predsednik Zveze zadruga (Unione cooperative) predsednik zadruga Ilvo Nadali in Bruna Arbo, predstavnica sindikata CISL, ki načrt pravzaprav spremlja že od vsega začetka.

KINO

GORICA

KULTURNI DOM 20.30 otvoritveni večer 10. Film video monitorja s kratkimi filmi dr. Karola Grossmana (1905 /1906); sledi »Un muro de silenzio« (Zid molka), rez. Lita Stantic, i. Vanessa Redgrave.

VITTORIA Danes zaprto. Jutri 17.20-19.40-22.00 »Vento di passioni«. I. Brad Pitt in Anthony Hopkins. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Generazioni«.

TRŽIČ COMUNALE Zaprto.

PRIREDITVE

KD SABOTIN prireja v soboto, 25. marca, ob 20. uri v bivše osnovni šoli v Stmavru večer z diapozitivi o Stmavru in okolici. Diapozitive bo predvajala gospa Pellis.

SKRD JADRO prireja jutri, 24. marca, ob 20. uri v društvenih prostorih v Romjanu predvajanje dokumentarnega televizijskega filma Zerjavi letijo na jug. Film je pripravila Dorica Makuc in pripoveduje o "aleksandrakah". Večera se bo udeležila tudi avtorica.

SKD HRAST iz Dobrodo vabi na uprizoritev komedije H. F. Kuhnelta En dan z Edvardom, v izvedbi gledališke skupine Oder 90. Režija Darko Komac. Igro bodo uprizorili v soboto, 25. marca, ob 20.30 v župnijski dvorani v Dobrodo.

KD SOVODNJE in OS PETER BUTKOVIC-DO-MEN vabita na 2. Otroški direndaj, ki bo v nedeljo, 26. marca, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 7-dnevni izlet na Sardinijo, Sicilijo in v Kalabrijo. Zaradi zasedenosti trajektov bo izlet od 13. do 19. maja in ne kakor je bilo prvotno najavljeno (od 15. do 21. maja). Prijave v trgovini pri Mili (tel. 78072) do 10. aprila.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORISKEM priredi na velikonočni ponedeljek (17. aprila) enodnevni izlet v Caorle z vožnjo po laguni, obiskom otoka, zakusko in kosilom. Prijave na društvenem sedezu in pri odbor-nikih.

Iscemo raznašalca Primorskega dnevnika **ZA STANDREŽ**

Pogoji:
polnoleten/na
doma iz Standreža
motoriziran/a

Vse informacije na upravi Primorskega dnevnika v Gorici, drev. XXIV Maja 1, tel. 533382 ali 535723.

OBVESTILA

SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA obvesca, da do 31. marca sprejemajo prijave za slovensko gor-sko kolonijo v Comegliansu, ki bo v eni izmed-ni v juliju. Vpisejo se lahko otroci, učenci in dijaki do 16. leta pri sol-skih oz. zdravniških asis-tentkah, učiteljih in ka-tehetih, interese iz okoliskih občin pa tudi na zupanstvih (povedati je treba, da je vpis za le-tovanje v slovenski gor-ski koloniji). Obrazci so na razpolago v tajnistvu nizje srednje šole in OS v ulici Brolo. Prosnji je tre-ba priložiti zdravniško potrdilo in lansko davč-no prijavo. Podrobnejša pojasnila nudi prof. Kranner vsak delavnik (razen sobote), tel. 530924, med 14. in 15. uro.

TENISKI KROZEK CORALLO v Ločniku ob-vesca, da so pred kratkim začeli z dejavnostjo v le-tu 1995. Prirejajo tečaj te-nisa za začetnike (mlajše in odrasle). Informacije po telefonu 391996 in na sedezu krozka.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH pos-luje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU pos-luje s sledečim urni-kom: vsak dan od po-nedeljka do četrta od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBČINSKA KNJIZNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjižnicarka slo-venske sekcije je na raz-polago v ponedeljek in sredo popoldne in v pe-tek zjutraj.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO, Korzo Italia 10, tel. 531576

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici, ob 10.30 Bonifacio Morasutti, iz splosne bolnišnice v Gradisce; ob 13.15, Guerrino Battistin, iz splosne bolnišnice v Moraro.

REKREACIJA IN SOŽITJE

Pohod "Vivicittà" po obeh Goricah

Med organizatorji pohoda, ki bo v nedeljo, 9. aprila, je tudi ZSSDI

Tradicijo Pohoda prijateljstva med Gorico in Novo Gorico bodo v nedeljo, 9. aprila, obnovili z množično manifestacijo "Vivicittà". Pohod, ki se bo sočasno odvijal v enainštiridesetih italijanskih mestih ter v kakih petnajstih mestih v drugih državah, bodo letos priredili tudi v Gorici in Novi Gorici. Osnovni namen manifestacije je seznaniti in osvesčati sirso javnost s problematiko okolja, zlasti v mestih. V Gorici pa pridobiva pohod se drugo vsebino: potrjuje in utrjuje željo po prijateljstvu in sodelovanju ne glede na državno mejo.

V Gorici bodo za organizacijo množičnega pohoda poskrbeli združenje UISP, ZSSDI in sku-

pina Marathon, v Novi Gorici pa Sportna zveza. Udeleženci bodo prehodili približno dvanajst kilometrov dolgo pot, katere trasa se ni v celoti začrtana. Pogovarjajo se namreč se o možnosti, da bi pohodniki sli skozi mestni park oziroma skozi park ob Coroninjevi vili. Dokončnega odgovora, kakor smo slisali, se niso prejeli. Mejo bodo prešli na Skabrijelovi ulici in pod Kapelo.

Ne glede na potek trase, pa je že možen vpis v uradih omenjenih treh društev oziroma organizacij, kjer nudijo tudi podrobnejše informacije. ZSSDI ima sedez v ulici Malta 2, UISP na Verdijeve korzu 109, G.S. Marathon pa v ulici Orzoni 56.

TRŽIČ / SMRT ZAVEDNEGA SLOVENCA

Umrli je Danijel Pertot, prijatelj S. Pertinija

Spoznala sta se v internaciji na otoku Ponza

V soboto, 11. marca, je v Tržiču umrl zaveden Slovenec Danijel Pertot. Rodil se je v Nabrezini 16. julija 1915 in je preživel skoro 10 let v konfinaciji in jetnistvu. O tem ni rad govoril. Se mladega so ga leta 1934 skupaj z drugimi Slovenci s Krasa in iz Laskega aretirali in obsodili na zapor v Trstu in nato poslali v konfinacijo v južno Italijo. Najprej je bil v Foggii, nato na Ustici in na otoku Ventotene.

Največ časa je pa preživel ob mali vasici ribicev na otoku Ponza, kjer sta bila v konfinaciji tudi bodoci senator Amendola in kasnejši predsednik republike Pertini. Sicer pa je bila kar tretjina vseh internirancev Slovencev in med

temi je bil tudi Jože Srebrnič. Ostali so bili anarhisti, socialisti, komunisti in sicilski avtonomisti. Interniranci so bili razdeljeni po hišah in so dobivali 5 lir dnevno od oblasti. To je moralo zadostovati za stanovanje, hrano in celo za cigarete in casopis. Srečen je bil seveda, kdor je dobil kaj od doma. Zanimivo je, da so morali dvakrat na dan odgovarjati na klični poziv (appello) in prav pred Pertotom se je moral oglasiti Pertini. Tako je nastalo trajno prijateljstvo med njima: predsednik Pertini je Danijelu Pertotu odgovoril s pozdravi vsake, ko mu je pisal. Pertini mu je celo leta 1940 spisal prošnjo za pomilostitev, toda Pertot

se ni hotel pokoriti fashiistični oblasti: pismo je zavrnil in tako je ostal v zaporu do leta 1943. Pokojnik se je nato po vojni poročil z Emo in imel dve hčerki Adriano in Gerio. Kot aktiven Slovenec je deloval tudi v odboru, ki se je prizadeval za uvedbo slovenske mase v Ronkah, kjer je veliko prispeval tudi kot član društva Slovencev v Laskem. Društvo Jadro izreka ženi in sorodnikom iskreno sozlagje.

2. APRILA v Primorskem dnevniku barvna priloga: OBČINA ŠTEVERJAN
Izkoristite priložnost za vaš oglas:
pokličite Publiest tel. (040) 7796688

SINOČNA SEJA DOKAZ KRIZE

V takih pogojih pokrajina ne more delovati

Cosma spet ustanavlja MSI

Nič novega ne povemo, če zapišemo, da se pokrajinska uprava vse bolj potaplja, potek prvega dela včerajšnje seje pokrajinskega sveta pa je le se bolj jasno pokazal, vso kritičnost stanja. V treh urah je pokrajinski svet uspel spraviti z dnevnega reda prvo točko, vmes so bile tri prekinitve zasedanja, prvi del seje je končal s prerokanjem, navzkrižnimi obtožbami in z daljšo prekinitvijo ter z zahtevo, da se določena vprašanja (ki jih je postavil svetovalec Zampano) obravnavajo za zaprtimi vrati. Kriza, ki je zajela Severno Ligo in Pokrajino z odstopom podpredsednika Tirellija in odbornika Jacumina in ki se napoveduje se ostrejša s skorajšnjim odstopom odbornika Franca

in zamenjavo odbornika Scuora, ki naj bi zasedel mesto predsednika avtobusnega podjetja, je bila vseskozi prisotna, kar je tudi razumljivo, saj pokrajinska uprava v takih pogojih ne more normalno poslovati.

Končalo se je, milo rečeno, klavrno. Po hodnikih smo zvedeli, naj bi se pred koncem tedna opravili zamenjave, oziroma nadomestitve v odboru ter v okviru avtobusnega podjetja z vstopom predstavnikov DSL v večino. Se bo uresničilo?

Od sinoci pa imajo v pokrajinskem svetu novo (staro) skupino. Sergio Cosma je namreč napovedal ustanovitev, oziroma prenovitev stranke MSI. Danes bo stranko (gibanje) predstavil javnosti.

Zamenjave v vodstvu Zdravstvene ustanove

Upravitelj goriske Zdravstvene ustanove dr. Pierluigi Baratti nadaljuje s svojim nactrom za krčenje stroškov. Včeraj se je pojavila, zaenkrat sicer se neuradna vest, da je zamenjal vse vodilne funkcionarje Zdravstvene ustanove in bolnišnic v Gorici in Trzinu. Nova upravni in zdravstveni koordinatori ustanove bosta dr. Francesco Gallarini in dr. Davide Furlanis. Oba prihajata iz Veneta in bosta nadomestila dr. Livia Fontano in Salvatoreja Bianco iz Trzica.

Menjave bodo zalele tudi vodstvo bolnišnic v Gorici in Trzinu, ki bo odslej enotno. Novi zdravstveni koordinator bo dosedanji načelnik sektorja za javno higijeno dr. Luigi Donatoni (namesto dr. Franca Dardija iz Trsta). Funkcionar ekonomata dr. Alberto Piotrowski pa naj bi prevzel funkcije obeh sedanjih upravnih direktorjev bolnišnic, tj. Luigija Bonavite v Trzinu in Paola Malarode v Gorici. Imenovanja so se sprožila polemične reakcije zlasti v Trzinu, ki naj bi izgubil del dosedanjega vpliva.

FILM VIDEO MONITOR / NOCOJ OTVORITEV

Slovenski film doma in v svetu

Srečanje z režiserko Lito Stantič

Lita Stantič, argentinska režiserka in producentka slovenskega porekla (od leta 1986 je tudi predsednica argentinske Zbornice filmske industrije), je ena od markantnih osebnosti 10. Film video monitorja, ki se začneja nočjo v goriskem Kulturnem domu. Njen pretresljivi avtobiografski film Zid molka (podrobneje ga predstavljamo posebej) bo nočjo odprl filmski pregled "petih Slovenij". Film video monitor bo v šestih dneh do naslednjega torka predstavil enkratno potovanje skozi razvoj slovenskega filma v starih državnih tvorbah (avstroogrska, stara in nova Jugoslavija ter samostojna Slovenija), v katerih se je v tem stoletju znašel osrednji slovenski prostor. Najzanimivejši pa bo najbrž tisti del potovanja, ki nas bo popeljal v peto Slovenijo, v filmsko ustvarjalnost Slovencev izven meja matične države, začnši z našim zamajskim prostorom pa vse do Argentine in Hollywooda.

Danasnji otvoritveni večer bo ponudil okusno pokušnjo vsega tega. V predvečerju Kulturnega doma bodo ob 20.30 odprli fotografsko razstavo Slovenske filmske zvezde, ki jo je pripravil Slovenski gledališki in filmski muzej iz Ljubljane. V veliki dvorani Kulturnega doma bomo nato ob 100. letnici filma lahko gledali posnetke pionirja filma na Slovenskem, dr. Karola Grossmana, ki je v letih 1905 in 1906 posnel kratke filmske prizore Odhod od mase v Ljutomeru, Sejem in Ljutomeru

in Na domačem vrtu. Po tem pogledu v prazgodovino slovenskega filma pa bo na vrsti že omenjeni argentinski film slovenske avtorice (stara sta bila Kraševca, mati s Košanjevice, oče iz Temnice in sta se v Argentino odselila ob koncu 20. let), ki ga bodo v prihodnjih dneh predvajali tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani.

O bogatem programu 10. FVM je včeraj na novinarski konferenci spregovoril njegov ravnatelj prof. Aleš Doktoric. Povedal je, da bo filmski pregled kot vselej predstavil nove slovenske celovečerne filme (letos so to trije: Halgato, Andreja Mla-karja; Oko za oko, Vincija Vogue Anzlovarja; Tantadruj, Tuga Stiglica). Ob tem bo sestrnevi pregled ponudil mozaično popotovanje skozi obdobja slovenskega

filma in, sicer brez ambicij retrospektivne popolnosti, predstavil nekatere med najpomembnejšimi deli in avtorji. Posebno pozornost zaslužijo nekateri pomembni obrobni dogodki, kot bo jutri ob 18. uri predavanje raziskovalca iz Clevelanda Joeja Valencica o Slovencih v Hollywoodu in predstavitev (v soboto ob 20. uri v kinu Vittoria) raziskovalnega projekta "1896-1918: Gorica v kinematografu", ki ga pripravlja Kinoatelj in Slovenski gledališki in filmski muzej.

Vsa predvajanja bodo v Kulturnem domu (razen v soboto zvečer, ko bodo v kinu Vittoria) z brezplačnim vstopom. Filmi so v originalu (s prevajanjem preko slusalk).

Na sliki (Fotostudio Reportage): režiserka Lita Stantič s prof. Alešem Doktoricem

Zid molka - film o "desaparesidosih"

Zid molka (Un muro de silencio, 1993), ki bo nočjo ob 20.30 v Kulturnem domu odprl 10. Film video monitor, je filmski prvenec argentinske režiserke in producentke slovenskega porekla Lite Stantič. Film je bil sprejet z velikimi pohvalami tako v argentinskem tisku kot v tujih strokovnih revijah. Stantičeva je v igralsko zasedbo pritegnila Vanessa Redgrave (na sliki spodaj), ki je s svojim imenom in ugledom utrla filmu pot na vse večje svetovne festivale.

Film je posnet po resnični avtobiografski predlogi in prav to je pripovedni ključ, s katerim se odprejo vrata v bližnjo preteklost grozot, v tragične usode desaparidosov, ki so v letih vojaške diktature v Argentini izginjali brez sledu.

Kate Benson (Vanessa Redgrave), angleška režiserka, se odloči, da bo posnela film po scenariju, ki ga je napisal Argentinec v izgnanstvu Bruno Tealdi (v filmu Lautaro Murua). V filmu naj bi pripovedovali zgodbo o ženski, ki ji vojaki odpeljejo moža in ki sredi največjega terorja ostane sama z majhnim otrokom. Tealdi je zgodbo napi-

sal po življenjski zgodbi svoje prijateljice Silvije (Ofelia Medina), ki se vedno živi v Buenos Airesu. Ko se Kate odpravi v Argentino, da bi posnela film, si zazeli spoznati Silvio, ki si je v tem času ustvarila novo življenje. V bojazni, da je ne bi more iz preteklosti spet napadle, Silvia odkloni srečanje s Kate, vendar boleči spomini kljub temu spet priplavajo na površje. V vrtincu obujanja nekdanjih grozot protagonistka skoraj izgubi novega moža in na novo pridobljeno srečo. Pomaga ji hči Maria Elisa (Marina Fonderville), ki ji da razumeti, da preteklost ne more več tako boleti in da je prav ohraniti spomine, saj so del nase osebne zgodovine.

Lita Stantič je v svojem filmu prikazala trpljenje ženske, ki kot simbolični lik predstavlja trpljenje celotne države. Kljub občutljivi tematiki, je režiserki uspelo ohraniti bister pogled na dogajanje in zgodba nikoli ne zapade v poceni patetiko. Pozabljanje kot osrednja tema filma, ki si želi prebiti zid molka, zraslega v zadnjih desetih letih okoli nekdanje argentinske vojaške diktature.

MEDEJA

Praznik dreves z delegacijami iz Vrtojbe, Keutschacha in Rijeke

V Medeji, kjer že dolgo gojijo tesne prijateljske stike s skupnostmi na Hrvaškem, v Sloveniji, Franciji in Avstriji, pripravljajo v soboto praznik dreves. Na njem se bodo zbrali učenci osnovnih šol iz Keutschacha, Vrtojbe in Reke s spremljevalci in s predstavniki občinskih oz. krajevnih skupščin. Na dvorišču osnovne šole v Medeji bodo zasadili nekaj drevesc, nato pa se na medejskem griču. Srečanje se bo začelo ob 9.30. V občinski sejni dvorani bo sčasno srečanje županov in predstavnikov italijanske skupnosti z Reke. Ob 11. uri bo na dvorišču osnovne šole se kulturni spored z recitacijami, zasadili pa bodo tudi drevesca, dar občin Keutschach in Reka.

MEJA / KOMPROMIS ZA DELNO ODPRTJE MED 7. IN 19. URO

Rdeča hiša bo odprta za pešce in kolesarje

Mednarodni mejni prehod pri Rdeči hiši bodo z jutrišnjim dnevom spet odprli, četudi z omejenim delovnim urnikom in samo za pešce ter kolesarje. Vest so nam včeraj potrdili pri goriski mejni policiji. Prehod bo odprt vsak dan med 7. in 19. uro, čez mejo pa bodo spušcali samo pešce, kolesarje in motorne kolesarje, nekako tako, kot se že dogaja na maloobmejnem prehodu med Skabrijelovo in Erjavčevu ulico. Razlika bo le v tem, da ostaja Rdeča hiša - Rožna dolina mednarodni prehod in da bodo zaradi tega smeli čez mejo ne le obmejni upravitelji s prepustnico, temveč tudi potniki s potnimi listi ali osebnimi izkaznicami. Prepoved

pa ostaja za vsa motorna vozila, avtomobile in avtobuse. Zaradi obnovitvenih del, ki se nadaljujejo na prednji strani prehoda, bodo potniki prehajali mejo po dvoriscni strani tik za poslopjem Rdeče hiše.

Pozitivna vest najbrž ne bo povsem zadovoljila trgovcev, ki so v prejšnjih dneh zelo ostro protestirali zaradi po njihovem mnenju neutemeljene zapore glavnega mejnega prehoda v mestu. Upati je, da bo odprtje za pešce vsaj nekoliko utisalo polemiko s predstavniki enega od policijskih sindikatov, ki je v nekaterih posegih zadobila precej surove in včasih kar neokusne tone, ki najbrž niso nikomur v korist.

NOVICE

Pet ranjenih v prometnih nesrečah na Goriškem

V goriski splošni bolnišnici so včeraj nudili pomoč petim osebam, ki so se ranile v starih prometnih nesrečah. Ob 5.30 se je v Standrežu ponesrečil 74-letni Venceslav Lupin, Ul. Livenza 3. Peljal se je z motornim kolesom ciao po Ul. Gregorčic, ko je izgubil ravnotežje in padel. Zaradi pretresa možganov, ran po obrazu in levi roki se bo zdravil 15 dni v nevrološkem oddelku.

Na avtocestnem odseku pri Vilešu sta se ob 10. uri teže ranili 74-letna Amelia Fazzion in 70-letna Anna Conte, obe iz Cervinjana. Peljali sta se v fordu fiesta: upravljala ga je Contejeva, ki je v se nepojasnjenih okoliščinah zavozila s ceste. Fazzionova se bo zaradi ravnotežje z lomov zdravila dva meseca v ortopedskem oddelku, Contejeva pa zaradi zloma rebra 20 dni v kirurškem oddelku. Pri Sovodnjah je na avtocestnem odseku zavozila s ceste z alfosud 30-letna Marinella Costantini iz Sedegliana. Zenska, ki je noseča, je na srečo dobila le zvin v vratu. Okrevala bo v 7 dneh. V 8 dneh bo okrevala tudi 29-letna Michela Bisiani iz Gorice, Ul. Donizzetti 19, ki se je včeraj dopoldne ponesrečila v Ul. D'Aosta v Gorici.

Tečaj za profesorje zgodovine

V prostorih nižje srednje šole Randaccio v Trzinu bo danes ob 15.30 novo srečanje v okviru strokovnega tečaja za učitelje in profesorje zgodovine. Tokrat bodo predvajali izseke iz filma G. Montaldija "Giordano Bruno". V drugem delu bo profesor Giovanni Romeo iz Univerze v Neaplju govoril na temo: Inkvizitorji, carovnice in krvniki v Italiji v času Giordana Bruna.

RAZVESELJIVA NOVIC

Deželna vlada uradno priznala Zvezo slovenskih kulturnih društev

TRST - Deželni odbor je formalno priznal Zvezi slovenskih kulturnih društev naslov uradno priznane deželne kulturne organizacije. Vlada predsednice Alessandre Guerre je odobrila sklep, ki ga je predlagal odbornik za kulturo Alberto Tomat, slednji je osvojil povoljno mnenje posvetovalne komisije za kulturne in umetniške pobude slovenske manjšine. Ta komisija posluje v okviru deželnega zakona št. 46 iz leta 1991.

Deželno priznanje ZSKD velja za triletnje 1994-95-96. Dežela je v tem okviru že pred časom priznala Svet slovenskih organizacij. Tozadevni sklep pomeni za ZSKD nedvomno veliko in pomembno priznanje za dragoceno delo, ki ga ta množična kulturna organizacija opravlja na deželnem merilu. Dežela bo za leto 1994 razdelila SSO in ZSKD skupno 250 milijonov lir. SSO bosta sli dve tretjini omenjene vsote, ZSKD pa ena tretjina.

Priznanje je sad dolgoletnih naporov ZSKD. Nekateri so do zadnjega pristikali na Tomata, naj odloži sklep, na koncu pa je prevladalo mnenje zgoraj omenjene komisije, ki ji je Travanutov odbor, na predlog Milosa Budina, priznal direktne pristojnosti na tem področju, kar je olajšalo pot priznanju ZSKD.

NOVICE

Knjiga o planinarjenju

NABORJET - V Beneški palaci v Naborjetu bodo v jutri, ob 11. uri predstavili slovensko in nemško izdajo knjige "Planinarjenje v Furlaniji-Juljski krajini: koč, bivaki, planinske poti," ki jo je izdala Dežela F-JK v okviru programa "Interreg" in ki jo je napisal Fabrizio Romanelli.

Rezijanski pravopis

REZIJA - Na zupanstvu v Rezijski bodo v soboto, ob 16. uri, predstavili prvi rezijanski pravopis (To jost rozajanske pisanje), ki je nastal izpod peresa velikega poznavalca rezijanske stvarnosti, nizozemskega jezikoslovca Hana Steenwijkja.

Tumova pisma v Sežani

SEŽANA - Po skoraj enoletnem premoeru, sezanska knjižnica ponovno vabi na kulturni večer, ki bo jutri, ob 18. uri. Predstavili bodo knjigo Hernik Tuma - Pisma, ki je izšla pri založbi Devin v Trstu. Knjigo bosta predstavila zgodovinarja Joze Pirjevec in Branko Marusič.

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

87.

Mnogi razlašenci so v preteklih tednih vložili pritožbe na tržasko prefekturo v zvezi s postopkom razlaševanja v korist naftovodne družbe SIOT. Te pritožbe, ki so se nanašale na drugi seznam zemljišč v dolinski občini, objavljen v mesecu avgustu t. l. so prikazovale s številnimi pravnimi argumenti nezakonitost in neutemeljenost takega načina razlaševanja, o čemer je izšel tudi poseben članek v našem dnevniku, ki nam ga je poslal dr. Berdon.

Prefektura, ki je imela na izbiro večje število razlogov za zavrnitev pritožb, je izdala sklep, po katerem izhaja, da pristanska ustanova EPIT nima pravice zahtevati razlastitve za terminal naftovoda.

Sklep prefektore je brez dvoma uspeh izrednega in vsesplošnega pomena in bo gotovo pripomogel k zaščiti koristi in pravic prizadetih lastnikov iz dolinske občine.

Dotedaj je oblast (Prefekt) utemeljevala

razlastitve z obrazložitvijo, da gre za »zemljišča, ki so potrebna za izgradnjo naftovodnega terminala Trst-Ingolstadt (Nemčija)« (»terreni necessari ai lavori di costruzione del terminal dell'oleodotto Trieste-Ingolstadt (Germania)«). Po navedenih pritožbah so se zavedali polomije in priznali nezakonitost početja. Zavedali so se namreč, da naftna zakonodaja sploh ne dovoljuje dokončne razlastitve. Zato so potrebovali nekaj casa, da so našli izhod, ki bi prikril nemogoč položaj, v katerem so se znašli zaradi ugovorov prizadetih lastnikov, ki so izpodbijali zakonitost postopka in razlaševanja samega. Treba je bilo menjati nekatere stvari in jih urediti na drugačen način, da bi vsaj navidezno prikrili nezakonito razlaševanje. Tedaj so si izmislili nekaj zelo enostavnega, naivnega: niso več navajali, da razlašajo za terminal naftovoda, ampak so napisali v motivaciji, da gre »za zemljišča podvržena razlastitvam za bodočo lotizacije in uporabe za javnokoristna dela ali za industrijske obrate« (»terreni da espropriare per successiva lotizzazione od utilizzazione per opere di pubblica utilità o per insediamenti industriali«). Vsem pa je bilo jasno, da je slo le za manever. Vsi so dobro vedeli, da je slo za nezakonite razlastitve za naftovod, za popačenje dejanske resnice.

Primorski dnevnik z dne 29. decembra 1965 je ozigosal to spletko, ta poskus, da bi nas prevarili. V članku z naslovom »Na dolinskem zupanstvu na vpogled tretji seznam lastnikov razlaščen-

»Slovenci v Italiji smo v zadnjem letu doživeli obdobje težkih pritiskov na manjšino in razvidno je, da so temu botrovala spremembe v italijanskem političnem okviru. Takoimenovana »nova politika«, ki je hotela biti izraz Berlusconijevega vladnega zaveznitva s Finijevo desnico, je pahnila manjšinsko vprašanje v totalno regresijo, z izsiljevanji je napenjala odnose s Slovenijo in si tako dovolila postaviti na kocko tudi objektivne gospodarske interese Italije v tem prostoru. Nestabilne politične razmere v državi pa kažejo, da ta nevarnost ni mimo, čeprav je pomembno, da je desničarska vladna koalicija po krajšem roku zaenkrat izgubila položaj oblasti.«

Na to izhodiščno misel je predsednik Klavdij Palčić osnoval svoje uvodno izvajanje na glavnem odboru Slovenske kulturno gospodarske zveze (Na fotografiji Krizmančič /KROMA predsedstvo GO). Palčić je izpostavil ugotovitev, da so odnosi med Italijo in Slovenijo, v katere je, hooes noes, vpeta tudi usoda manjšine, vendarle postavljene na neko drugačno osnovo, pri čemer je zeleti, da bi konstruktivni duh pripeljal do konkretnih rešitev. To pa pomeni po Palčićevem mnenju tudi »odmrzniti« manjšinsko vprašanje s sprejetjem konkretnih ukrepov. »Brez sredstev, ki jih italijanska država od daleč enkrat pokaže, enkrat zopet skrije, ni mogoče zagotoviti profesionalnosti v delovanju slovenskih ustanov, ogrožen pa je ves sistem aktivnosti manjšine,« je podčrtal Palčić in dodal, da so ti pritiski, kot tudi pogojevanje bančnosti in gospodarskih dejavnosti usmerjeni v prevrednotenje manjšine, ki jo je po oceni nekaterih mogoče tolerirati le kot folklorni element, brez trdne kulturne in gospodarske hrbtnice, ki edino lahko jamci za njen obstoj in razvoj.

Predsednik SKGZ je ocenil,

da je politika pritiskov in neprestanega pehanja manjšine v negotovost očitno usmerjena tudi v poskuse notranjega razkroja manjšinske skupnosti s pospeševanjem sumničanja in popolnoma neosnovanega obtoževanja, kar ima za posledico nenormalno obremenjevanje odnosov med ljudmi. Naravnost tragična pa je pri tem ugotovitev, da so k lincanju manjšine izdatno prispevali tudi krogi iz matične Slovenije, v prvi vrsti nekateri novinarji, ki so v veliko veselje tukajšnjih sovinitov in nekaterih slovenskih kolaborantov brez vsakega sramu sprožili dolgotrajen val klevetniških napadov.

Ni naključje, je dejal Palčić, da se je pod največjim udarom znašlo delo SKGZ kot dolgoleten izraz organiziranih dejavnosti manjšine in ravno to trdno podlago je bilo po oceni nasprotnikov manjšine treba razmajati. Toda vsi poskusi rušenja so se doslej izjalovili in ljudem postaja vedno bolj jasno, da se z napadi na najbolj zakoreninjeno manjšinsko organizacijo cilja na šibitev celotne skupnosti.

Predsednik SKGZ je podčrtal, da je za reševanje problemov manjšine v prvi vrsti odgovorna Italija, izrazil pa je tudi pričakovanje, da bo manjšini s premostitvenimi ukrepi znala pomaga-

ti tudi matična domovina, od katere Slovenci v Italiji v tem kritičnem trenutku potrebujejo visoko stopnjo razumevanja.

Deželni tajnik SKGZ Boris Peris je v nadaljevanju seje razčlenil finančni položaj manjšinskih dejavnosti, ki je kot najbolj zgol problem stalno na dnevnem redu. Slovenske ustanove niso nič dražje od drugih sorodnih italijanskih ustanov, nekatere izmed njih so finančno avtonomne, druge si doberšen del sredstev znajo ustvariti tudi same, v večji meri pa so odvisne od podpore iz Italije in Slovenije, je dejal Peric in podčrtal, da se zaradi velikih zamud finansiranja s strani Italije realna vrednost letnih prispevkov zniza za skoro 40%, upoštevajoč stopnjo inflacije in pasivne bančne obresti.

Peric je navedel niz konkretnih podatkov o zaposlenih v slovenskih ustanovah, kjer se ustvarja za manjšino neobhodno potrebna dejavnost na profesionalni ravni, omogoča pa se tudi vzdrževanje množičnih ljubiteljskih dejavnosti, prisotnih na celotnem območju, kjer živimo Slovenci v treh pokrajinah. Peric je dejal, da je na izdatke v manjšini treba gledati globalno, kajti parcialne rešitve niso možne. Le znotraj manjšine pa je možna objektivna presoja o dejanskih finančnih potrebah, zu-

nanji vplivi in odločitve namreč po dosedanjih izkušnjah povzročajo le razdore.

Boris Peric je nato podal se informacijo o skupnem predstavnstvu manjšine in ugotovil, da ni pri vseh komponentah enake volje za skupno delo. Peric se je zavzel za to, da se sprejete odločitve v zvezi s skupnim predstavnstvom izvajajo, kajti manjšina ne more ostati brez skupnega imenovalca, se zlasti v kritičnih trenutkih.

Razpravo, ki je sledila ugodnim izvajanjem, je mogoče strniti v stališče, ki je prislo z različnimi poudarki do izraza v vseh posegih:

Med Slovenci v Italiji je treba kljub težavam vztrajno razvijati sposobnost skupnega nastopanja, pri čemer je potrebno premagovati partikularne interese in zaostrena strankarska razhajanja. Okrepljena skupna akcija je nujno potrebna, da se Slovenci v Italiji izvijajo iz skrajno kooljivega položaja. Pozitivne spremembe v odnosih med Italijo in Slovenijo naj bodo za italijansko državo priloznost, da pokaže do manjšine otipljiva znamenja dobre volje, kajti neprestano izcrpavanje s finančno stisko in neuresničeno zakonsko zaščito pelje v nepopravljive posledice.

Glede odnosov z matično Slovenijo je glavni odbor SKGZ strnjeno apeliral na pomoč v sili, zavzel pa se je tudi za resnično državniški odnos, ki naj manjšino zavaruje pred strankarskimi spekulacijami. Glavni odbor je ocenil, da so razmere zrele za to, da slovenski parlament sprejme temeljno in obvezujočo stališče, v katerem naj se odnos do manjšine opredeli kot sestavni del slovenskega nacionalnega interesa.

Glavni odbor se je nato soglasno opredelil za enotno proslavitev 50-letnice osvoboditve, ki naj pride do izraza na množični skupni manifestaciji prvega maja popoldan v Doberdobi.

PISMO UREDNIŠTVU

Dopolnilo k članku o Znanstvenem liceju

V torkovi številki Primorskega dnevnika (21. marca 1995) je obširnejši prispevek o vpisu na jezikovno smer znanstvenega liceja »F. Preseren« v obliki intervjuja s podpisanim. Ker pa opažam, da se med stari in dijaki siri s tem v zvezi vedno večja zaskrbljenost, bi k večerajšnjim izvajanjem dodal naslednje:

1) Zavodski svet in ravnatelj Znanstvenega liceja »F. Preseren« si bosta vsekakor prizadevala, da bi cimvecjemu številu dijakov zajamčila možnost študija na izbrani smeri;

2) Zavodski svet in ravnatelj bosta vsekakor skusala doseči odprtje dveh jezikovnih vzporednic, čeprav je - kot je bilo povedano včeraj - realnih možnosti za uspeh v tem oziru bolj malo.

3) Dijakom, ki bi jih morebiti ne mogli sprejeti na jezikovno smer, ostajajo v vsakem primeru odprta vrata za

študij na našem liceju, ali na eni od obeh znanstvenih smeri ali na klasičnem oddelku.

4) Pretirana zaskrbljenost je torej zaenkrat odveč. Ko bomo oblikovali razrede, bomo stare pravocasno obvestili o morebitnih težavah in skupaj tudi iskali ustrezne rešitve.

5) In se pojasnilo v zvezi z »zahtevnostjo« liceja v primerjavi z drugimi solami. Iz besed, navedenih v intervjuju, bi utegnil kdo sklepati, da morajo dijaki ob koncu strokovnega ali tehničnega solanja »nekaj znati«, na znanstvenem liceju pa ne. To seveda ne drži. Smisel »fleksibilnosti« ni manjša zahtevnost ali popustljivost, ampak drugačen cilj solanja, ki ni priprava na točno določen poklic, ampak sirjenje splošnega kulturnega obzorja. V tem smislu bi moral licej biti bolj, ne pa manj zahtevna sola.

Tomaž Simčič
ravnatelj liceja
»Preseren«

(Se nadaljuje)

**ZADRUŽNA
BANKA
OPČINE**

**ZADRUŽNA
BANKA
NABREŽINA**

Cetrek, 23. marca 1995

gospodarstvo in finance

**ZADRUŽNA
KRAŠKA
BANKA**

Ul. del Ricreatorio, 2
OPČINE - TRST
TEL. 040/21491
FAX 040/211879

TRGI / DOLAR ŠE PADA

Kljub nihanjem je lira vendarle rahlo bolj trdna

Popoldne navzdol tudi borza

RIM, MILAN - Gugalnica. S tem izrazom tehniki navadno označujejo tisto, ker se je včeraj dogajalo z liro in vzporedno tudi na milanski borzi. Odprtje denarnega trga je italijanska valuta dočkala v ugodnem položaju, ki si ga je bila prislužila v torek in tudi v noči na sredjo naprej na ameriskih trgih. Toda očitno se ni napočil čas za lagodje in nevarnost niti približno ni minila. Tako kot ostale sibkejske evropske valute je tudi lira prezibela včerajšnji dan v iskanju nove naslonitvene baze, ki naj bi se v razmerju do marke gibala pri okrog 1.205 lirah. Po tečaju Banke Italije je nemški bankovec veljal 1.202, 25 lire, potem se je hitro povzpela na 1.210 in nekaj po 16. uri dosegel celo 1.222 lir. Vzpon so na trgu pripisali objavi negativnih podatkov o trgovinski bilanci ZDA, kar je spet oslabilo dolar, vendar je tudi ta v menjavi z liro pridobil kar 19 točk: po tečaju Banke Italije je veljal 1.699,14 lire, ob 16.40 pa se je povzpela na 1.718 lir.

Na splošno pa včeraj ni bilo večjih nihanj v medvalutnih tečajih, kar priča o precejšnji dezorientaciji trgov in o veliki uganki, za katero se skriva neposredna prihodnost valutnih gibanj. Od tod

zelo nervozni odzivi na vsako najmanjšo vest, kot v primeru podatkov o ameriski trgovinski bilanci, kar se nemudoma izrazi s trljaji krivulj, in od tod tudi zelo skromni obsegi menjalnih poslov. Na valutni sceni tako se naprej prevladuje nenormalno sibiak dolar, ki evropskim devizam v težavah ne dovoljuje večjih napredovanj. Nekaj upanja dajejo najnovjši znaki o umirjanju rasti monetarne mase v Nemčiji, saj gre - poleg inflacije - za enega od »svetih« kriterijev, ki vodijo monetarno politiko nemške Bundesbank. Kar zadeva liro, vlada na trgih prepričanje, da možnosti za njeno okrepitev so, vendar se mora v ta namen poleg mednarodnih vzrokov (dolar) omiliti tudi notranja konfliktnost in emotivnost, ki je v zadnjem mesecu postisnila liro v začarani krog neustavljivega padanja.

Izrazito navzdol se je včeraj usmerila tudi krivulja borznega sestanka v Milanu, ki je po pozitivnem odprtju doživel v zaključku pravo mrzlo prho. Kazalec Mibtel je pristal pri minus 1,48 odstotka, Mib-30 je izgubil 1,87 odstotka, indeks MIB, ki kaže sintezo borznega dne, pa se je vendarle obdržal nad ničlo in pokazal 0,74-odstotni zasluzek.

BANCO DI NAPOLI

Ceno kraha bo plačal državljan

ELIO FORNAZARIC

Banco di Napoli sodi med največje denarne zavode v Italiji in je sploh najvažnejša bančna ustanova na italijanskem jugu. Glede na to, da se je razvila iz nekdanje neapeljske zastavljavnice, ki je začela delovati v daljnem letu 1539, gre za denarni zavod, ki uziava dolgoletno tradicijo, tako da ni čudno, če je njegova klijentela zelo številna in razširjena po vsej Italiji, kjer je zavod prisoten z več kot 800 izpostavami.

Dolga leta je Banco di Napoli vodil Ferdinando Ventriglia, lani pa je njegovo predsedniško mesto prevzel Luigi Coccioli. Po letnih bilancah so dec, je banka doslej poslovala redno, in tudi poslovno leto 1993 se je zaključilo s prebitkom 173 milijard lir. Prva letna bilanca (za leto 1994), ki nosi podpis novega predsednika (ta je medtem odstopil skupaj z vsem upravnim svetom), pa izkazuje hud primanjkljaj, »luknjo« v vrednosti 995 milijard lir.

Deficit je vsega spostovanja vreden in je v razmeroma kratkem času že tretji primer neodgovornega poslovanja velikih javnih bank v Italiji. Se spominjate afere z atlantsko podružnico zavoda Banca Nazionale del Lavoro, ki je povzročila primanjkljaj skoraj 500 milijard lir? In lanske afere z Banco di Sicilia, ki je oskodovala zavod za skoraj 850 milijard? Kaj se je torej zdaj zgodilo z Banco di Napoli? Coccioli in njegovi ozji sodelavci trdijo, da je za lanski primanjkljaj v največji meri kriva zamrzitev javnih skladov zaradi zloglasnega podkupniškega skandala. Gospodarske dejavnosti v Italiji, se posebej pa v južnih predelih države, naj bi se zaradi te zamrzitve znašle kar čez noč brez tradicionalnih državnih pomoči. Podjetniki, ki so na to pomoč trdno računali, so tako ostali praznih rok in so se morali zateči za posojila k bančnemu sistemu. Tako naj bi se Banco di Napoli ob koncu lanskega poslovanja znašel s serijo neizterljivih

terjatev v skupni vrednosti okrog 600 milijard lir.

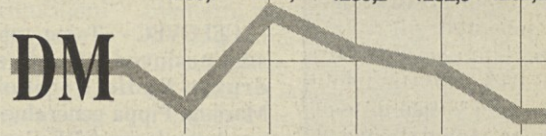
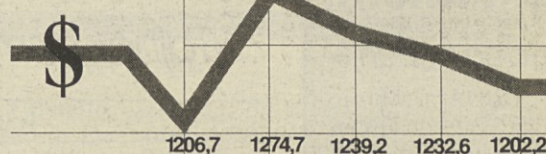
Preostali deficit, približno 355 milijard lir, naj bi nastal zaradi ponesrečenih spekulacij z vrednostnimi papirji na borzi. Če tudi odmislimo dejstvo, da je to kaj zalostno spricevalo za bančni zavod državnih razsežnosti, kakršen je Banco di Napoli, je ta utemeljitev precej dvomljiva, vsaj kar zadeva časovno obdobje, v katerem naj bi funkcionarji banke izvedli ponesrečene spekulacije. Kaj je ves ta čas počel organ za nadzorovanje borznega poslovanja Consob? In kaj je delala Banka Italije, ki je sicer tako učinkovita, ko gre za uvajanje komisarskih uprav tam, kjer taki ukrepi nemara sploh niso potrebni? Pa se druga vprašanja se porajajo ob tem nepričakovanem deficitu pri Banco di Napoli. Ali je res, kot med vrsticami trdi Coccioli, da je njegov predhodnik Ventriglia leto za letom odlagal razne »probleme« zavoda? Tudi v tem primeru bi bilo dobro slišati mnenje nadzornih organov. In se: ali je res, kot se sliša v Neaplju in ne samo tam, da je Nacionalno zavezništvo v času Berlusconijeve vlade začelo oblegati Banco di Napoli, kakor je oblegalo tudi sam vrh emisijskega zavoda?

Javnost bi morala biti podrobno seznanjena z dogajanjem, ki se nanašajo na poslovanje javnih ustanov in se posebej javnih ustanov z občutljivega bančnega področja. Kajti končni račun za neresno poslovanje takih ustanov plačajo v zadnji instanci vedno davkoplacevalci. V primeru neapeljske banke bodo del posledic deficitu najbrž nosili malostevilni zasebni delničarji, nekaj bo padlo na rame javnega sklada, ki kontrolira 70 odstotkov njegove glavnice, glavnino sredstev za izravnavo deficita pa bo, kot se v takih primerih redno dogaja, prispevalo zakladno ministrstvo, to je država in torej - v zadnji instanci - mi vsi.

LIRA

ČET PET PON TOR SRE

1669,2 1764,9 1736,7 1722,3 1699,1

Luigi Abete poziva k razumnosti

RIM - Predsednik Confindustrie Luigi Abete je včeraj ostro obsodil instrumentalizacijo, do katere je v zadnjih tednih prišlo tako na področju ekonomskih kot političnih dogajanj, in pozval k razumnosti, ki je po njegovem mnenju edini način za doseg stabilnosti. Za politično in gospodarsko stabilnost si je treba prizadevati skupaj, saj nobena ni posledica druge, zato je pač treba v boj za stabilnost nasploh. Abete je priznal, da je bil z manevrom narejen korak naprej proti gospodarski stabilnosti, zdaj pa je treba poskrbeti za politično stabilnost, ki je ni mogoče resiti z enim samim ukrepom, pa četudi so to volitve.

NOVICE

Zaklad razmišlja o prodaji Nuove Terrene

RIM - V proces privatizacije državnih podjetij bi se kmalu lahko vključila tudi Nuova Tirrena, zavarovalna družba, ki je zrasla na pogoriscu nekdanje Tirrene, ki so jo likvidirali leta 1993 in jo nato rekapitalizirali s pomočjo posega javne finančne družbe Consap. Po neuradnih vesteh naj bi že prisli dve ponudbi iz Svce. V pričakovanju pravega kupca (kompanija naj bi bila vredna 900 do 1000 milijard) je Nuova Tirrena v komaj poldrugem letu že uredila svoje račune in zaključila lansko poslovno leto celo s skromnim presežkom.

Antitrust privolil v prodajo zavoda Credito Lombardo

RIM - Organ za nadzor nad konkurenco je prizgal zeleno luč zavodu Banca Antoniana iz Padove za nakup banke Credito Lombardo, ki jo zdaj z 80 odstotki kapitala nadzira Monte dei Paschi di Siena. Po mnenju antitrusta operacija ne bo privedla do ustvarjanja take tržne pozicije padovanske banke, ki bi ogrozila prosto konkurenco. Operacija predvideva, da bo Antoniana prevzela ves delež Monte dei Paschi, preostalih 20 odstotkov pa naj bi odkupila na osnovi javne prodajne ponudbe delnic.

Furlanski podjetniki z odbornikom Morettonom

VIDEM - Vodstvo zveze furlanskih industrijcev, ki jo vodi Carlo Melzi, se je včeraj sestalo z deželnim odbornikom za industrijo FJK Gianfrancom Morettonom, s katerim je tekla beseda o vseh glavnih vprašanih gospodarskega položaja v pokrajini in deželi. Melzi je v pozdravnem nagovoru izpostavil veliko vlogo furlanske industrije v splošnem gospodarskem razvoju dežele, med potrebami pa je na prvo mesto uvrstil nujnost politične stabilnosti. Po izčrpnem razpravi je Moretton odgovoril na zastavljena vprašanja in opozoril tudi na finančne težave, s katerimi se srečuje deželna uprava.

SDGZ / KORISTNE IZKUŠNJE S STROKOVNEGA IZLETA V FRANCIJI

Ob kakovosti gre negovati tudi promocijo

Slovenski gostinci in vinogradniki so obiskali slovita okoliša Champagne in Bourgogne

TRST - Na odkrivanje znamenitih francoskih vin. Srečez, ki jih je bila pred kratkim doletela ta »naloga«, so bili gostinci, trgovci z vinom in vinogradniki s Krasa in iz Brd, skupaj 28 udeležencev strokovnega izleta v Francijo. Če se omejimo na kako ime, ki naj nakaze sestavo skupine, naj omenimo gostilni Gruđen iz Sempolaja in Furlan s Cola, pa se znanega »gospodarja« Subide Joska Sirka. Stiri enogastronomske dni je tudi tokrat organiziralo Slovensko deželno gospodarsko združenje, ki je svoje člane popeljalo v dva izmed najpomembnejših francoskih vinorodnih okolišev, v Champagne in Bourgogne.

Posebno zanimiva je bila primerjava med načinom francoske proizvodnje vina in tistim, ki je doma v naših krajih, in to ob ugotovitvi, da nekaj stoletij vinarske zgodovine nedvomno močno vpliva na končni rezultat francoske proizvodnje. V deželi Champagne so si izletniki ogledali klet Veuve Clicquot, iz katere prihaja ena izmed najslovi-tejših vinskih znamk na svetu, ki se po tej deželi tudi imenuje. Po-

seben vtis je zapustil podatek, da devet milijonov steklenic, kolikor jih letno proizvedejo, pustijo zoreti v približno 20 kilometrov dolgih kletih, izdolbenih v apnencu. Kletarji se gibljejo po teh »rovih« z neke vrste električnimi vlačilci, ki so se najbolj podobni tistim, ki jih uporabljajo na železniskih postajah. Proizvodnjo sampanjca urejajo izredno stroga pravila, vendar je treba povedati, da so obrtniške metode, ki so jih Francozi pokazali obiskovalcem, v uporabi samo za najkvalitetnejši del proizvodnje, medtem ko je za večji delež v uporabi bolj industrijski način pridobivanja.

V Bourgogne, deželi, iz katere prihajajo največja francoska vina, so si izletniki SDGZ ogledali pet kleti, od največjih, ki proizvajajo milijone steklenic, do majhnih, kjer vino negujejo z ljudskimi in predanostjo. Burgundski vinogradi navrežjo vsako leto milijon in 200 tisoč hektolitrov vina (z zgornjo mejo 50 hl na hektar), zasajeni pa so v glavnem s tremi sortami grozdja: crni pino in gamay za črna vina ter chardonnay za bela. Vinogradi

so razdeljeni na majhne parcele z različnimi značilnostmi; najboljše tereni, tisti bolj prisojni na grebenih gričev, tako imenovani »grand cru«, dajejo najzlahtnejša vina. Dovolj naj bo podatek, da je hektar takega vinograda vreden okrog 3 milijarde lir(!).

Izlet Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je bil nedvomno dragocena izkušnja za tiste, ki se ukvarjajo s pridelovanjem vina na Krasi in v Brdih, torej na območjih, ki imajo kljub sorazmerno visoki kakovosti proizvodnje nedvomno manjšo tradicijo kot francoski okoliši. Ogledi vinskih kleti so ponudili nekaj koristnih podukov, a so bili hkrati tudi priložnost za občutke upravičenega ponosa ob spoznanju, da v nekaterih primerih naše vino nima veliko zavidati francoskemu. Problem naših okolišev torej ni samo ta - pa čeprav pomemben - da je treba težiti k čim višji kakovosti, ampak je tudi v dejstvu, da je treba skrbeti za spoznavanje in razširjanje proizvoda, ki pogosto nima nobenih razlogov, da bi zardeval pred imeni in etiketami svetovnega slovesa. (amm)

Stopnja rasti industrijske proizvodnje v marcu peša

RIM - Po analizi Confindustrie se rast proizvodnje v tem mesecu nekoliko zavira in se je v primerjavi s februarjem skrcila za 0,5%. Če pa stopnjo rasti primerjamo s tisto iz marca lani, ugotovimo, da je proizvodna rast še naprej zelo močna, saj se je povzpela za 6,4%. Veliko bolj briljantna sta bila v tem oziru prva dva meseca leta: januarja se je glede na isti mesec lani povečala za 14,8, februarja pa za 7,8%. Sestevak mesečnih rezultatov pove, da se je stopnja proizvodne rasti v prvem trimesecju letos dvignila za 8,3%. Po mnenju Cinfidustrie gre upošasnitev stopnje rasti pripisati zmanjšanju notranjega povpraševanja.

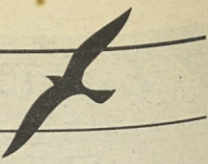
ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

STRANKE

Busek pod vse večjim pritiskom

Tajno srečanje

DUNAJ - Mesec dni pred kongresom ljudske stranke je njen predsednik in podkancler Erhard Busek izpostavljen cedalje večjemu pritisku znotraj stranke.

Po tajnem srečanju vodilnih politikov stranke in seji njene predsedstva včeraj na Dunaju se sicer se niso konkretno odločili, slišati pa je cedalje več glasov za Busekovo zameno.

K veliki zmedi je pripomogel tudi Busek sam, ko je zatrdil, da je njegov najresnejši nasprotnik Faslabend odstopil od kandidature, kar pa je slednji demantiral.

MANJŠINSKI RADIO / ZAKRITe AKTIVNOSTI ZASEBNE DRUŽBE RADIO KOROTAN

Kupčija, ki ogroža celo obstoj slovenskega programa na ORF

»Tajno« pismo poslovođje Pippa - Ponudba ORF, da družba prevzame programski nalog

IVAN LUKAN

CELOVEC - »Tajno« pismo poslovođje zasebne družbe Radio Korotan Marjana Pippa generalnemu intendantu ORF Gerhardu Zeilerju z dne 23. februarja močno buri duhove znotraj slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem. Nekateri celo govorijo o poskusu medijskega udara oziroma aferi, ki diši po izdajstvu. Pismo namrec - v nasprotju s Pippovimi izjavami v javnosti - vsebuje predlog, ki v svoji konsekvenci meri na ukinitve slovenskih radijskih oddaj v okviru javnopravne Avstrijske radiotelevizije (ORF).

Pipp, hkrati tudi podpredsednik Narodnega

sveta koroskih Slovencev (NSKS), se v pismu generalnemu intendantu izrecno sklicuje na pogovor, ki sta ga imela 22. februarja letos in v katerem naj bi tudi Zeiler - kot že nekdanji generalni tajnik ORF Bergmann na seji sosveta novembra 1993 - označil ukinitve slovenskih radijskih oddaj na ORF kot »najbolj logično možnost«, če bi bila neki zasebni slovenski radijski družbi dodeljena licenca.

Narodni politiki in poslovođja družbe, ki se (doslej neuspešno) poteguje za licenco za zasebni radio, zato v pismu, v katerem se posebej opozarja generalnega intendantu ORF, naj le-to ostane tajno,

Poslovođja zasebnega Radia Korotan Marjan Pipp

predlaga ORF, da »Radio Korotan po dodelitvi lokalne licence za oddajanje radijskih oddaj prevzame programski nalog, to pomeni obvezo, da oskrbuje

Presenečen - predsednik NSKS Matevž Grilc

slovensko narodnostno skupnost s celodnevni informacijskim in zabavnim programom«. Pipp obenem v svojem predlogu Zeilerju tudi zagotavlja, da se bo Radio Korotan »pri naboru svojih sodelavcev posluževal sedanjih sodelavcev slovenskega oddelka ORF«. Prav tako se Radio Korotan javnopravni medijski ustanovi ORF ponuja kot »producent poročil in zabavnih oddaj, ki naj bi jih ORF kupil in vključil v svoj program«.

Urednike in nameščenice slovenskega oddelka koroskega studia ORF v Celovcu je Pippovo pismo zadelo kot strela z jasnega. Ogorčeni so ugotovili, da »nekdo za našim hrbtom baranta o nas, kot da bi bili blago«.

Nedvoumno je tudi stališče predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) in narodnostnega sosveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja Marjana Sturma: »Sklep sosveta o razširitvi slovenskih radijskih oddaj

Ogorčeni predsednik ZSO in sosveta Marjan Sturm

v okviru javnopravnega ORF je slej ko prej veljaven - pismo pa pomeni, da je tu nekdo zaradi osebnih organizacijskih razlogov pripravljen celo prodati tisto, kar smo doslej imeli«. Sturm je tudi poudaril, da gre za »nesprejemljivo in med koroskimi Slovenci nikdar usklajeno pot med Radiom Korotan in Pippom«, zato naj družabniki Radia Korotan takoj skličejo sejo, ki naj bi se je udeležili Narodni svet koroskih Slovencev, Krcsanska kulturna zveza, Slovenska gospodarska zveza, Zveza slovenskih zadrug in Mohorjeva družba, da bi napako popravili. Obstaja namrec velika nevarnost, da bi ORF to pobudo prevzel in bi tako Slovenci spodkopali slovenski oddelek pri ORF. Kot predsednik sosveta za koroske Slovence pa bo dal zadevo na dnevni red naslednje seje, ki bo 8. aprila, in predlagal, naj ta gremij pri Uradu zveznega kanclerja se enkrat jasno in nedvoumno potrdi sklep o razširitvi sloven-

skih radijskih oddaj na ORF«.

Predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Matevž Grilc je v pogovoru za Republiko zadevo komentiral takole: »Predlog poslovođje Radia Korotan vidim izključno v zvezi z izjavami generalnega sekretarja ORF Bergmanna o ukinitvi slovenskega radijskega sporeda. Poudarjam pa, da v prvi vrsti ni naša želja, da se ukinejo te oddaje, temveč da ORF izpolni predlog sosveta o razširitvi slovenskih radijskih oddaj v okviru svojega programa.« »Ce ORF predlog noče ali ga ne bo izpolnil, potem bo treba razmisljati o drugih možnostih. Zato se je treba o Pippovem predlogu se dogovoriti. Toda za zdaj se ni tako daleč. Na potezi je svet za koroske Slovence oziroma njegov predsednik. Treba se bo pogajati z vlado, kajti stališče ORF je, da mora razširitev oddaj financirati država, tako da bi Slovenci dejansko dobili tak radio, kot ga imajo Slovenci v Italiji v okviru RAI«.

In se pojasnilo poslovođje družbe Radio Korotan in podpredsednika NSKS Marjana Pippa: v pogovoru za Republiko je poudaril, da namen Radia Korotan »nikakor ni izpodrinuti slovenskega oddelka koroskega studia ORF, temveč dopolniti medijsko oskrbo s 24-urno ponudbo«. »Zelimo sodelovati z ORF v izmenjavi informacijskih oddaj ali tehnične servisa, nihče pa nam ne more prepričati, da pri naboru sodelavcev mislimo tudi na sodelavce slovenskega oddelka ORF«.

NOVICE

Trgovski velikan Konsum bo v prihodnjih dneh prijavil poravnalni postopek

DUNAJ - Dobavitelji in upniki so se z upraviteljem insolventnega trgovskega velikana Konsum dogovorili, da bodo stiri podjetja Konsuma (Konsum Österreich, Konsum Migros, KGM-familia, Frischer Konsum) prijavila med 24. marcem in 3. aprilom poravnalni postopek. Poravnalna kvota naj bi znašala 40 odstotkov, posebna klavzula pa naj bi majhnim dobaviteljem zagotovila hitro pomoč s strani njihovih hišnih bank. Dosežen sporazum predvideva tudi takojšnjo uvedbo posebnega nadzornika, ki bo v prihodnje nadzoroval vse ukrepe oziroma odločitve sedanjega menedžmenta. Kot smo že poročali, je poslovođstvo insolventnega velepodjetja konec minulega tedna pri skladu za izplacilo plač prijavilo vseh 17 tisoč trenutno zaposlenih nameščenecv trgovske verige, da bi jim bili na ta način zagotovljeni vsaj osebni dohodki in morebitne odpravnine. Zadolženost podjetja trenutno znaša 12,9 milijarde silingov, odvetnik Konsuma Cerha pa je sporočil, da se je medtem pojavil neki tujec, ki bi kupil trgovsko verigo, ki obsega skoraj 650 trgovin po vsej Avstriji. Švicarski velekoncern Migros pa je že napovedal, da bo razresil sele leta 1993 sklenjeno pogodbo s Konsumom. (I. L.)

ALPE ADRIA

Evropska zveza kot izziv za tesnejše sodelovanje

CELOVEC - Pristop Avstrije in s tem tudi Koroske k Evropski zvezi naj bi bil nov izziv za tesnejše medsebojno sodelovanje med državami in deželami v srcu Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

To je povzetek pogovora med predsednikom koroskega deželnega zbora in deželnega zbora Furlanije-Juljske krajine Adamom Unterriederjem in Giancarlo Cruderjem, ki je bil te dni v Celovcu.

Politika sta se ob tej priložnosti sporazumela za tristransko sreca-

nje zastopnikov parlamentov Koroske, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije maja v Trstu. Srečanje naj bi ponudilo prvo priložnost za obravnavo aktualnih skupnih prizadevanj in morda programov na področju ekonomije, kulture in turizma.

S tem v zvezi naj bi se zastopniki treh regij lotili predvsem projektov, ki jih podpira tudi Evropska zveza, je zapisano v zaključku srečanja predsednikov deželnih zborov Koroske in Furlanije-Juljske krajine.

GLEDALIŠČE / KRSTNA PREDSTAVA V ŠENTJANŽU

Messnerjeva »XY nerešeno« z veliko izpovedno močjo

Monodrama je igralsko odlično izvedel Marijan Hinteregger

CELOVEC - Tezko pričakovana uprizoritev monodrame »XY nerešeno« po literarni predlogi Spasne storije Janka Messnerja pretekli petek v Šentjanžu je povsem uspela.

Avtor v izvirni zgodbi, ki je nastala že pred 25 leti, na grotesken način obdeluje ideološko usmerjenost vzgoje in izobraževanja na srednji soli v Celovcu (slovenski gimnaziji), kjer dijakom zaradi stalnega navajanja na gledanje v desno zaskočijo vratna vretenca, zaradi tega pa ne vidijo v levo in že takoj po maturi se jim na cesti zgodi strasna nesreča: kar 21 jih povozijo do smrti. Na solo pride komisija starih svetnikov, dveh strokovnih in dveh oblast-

nih. Višji medicinski svetnik v solskem učbeniku za anatomijo in fiziologijo ugotovi, da sta iztrgani dve strani, in to prav tisti, ki pojasnjujeta funkcijo najpomembnejših vratnih vretenc - atlasa, nosilca, in epsitropheusa, obračalca glave. Ker funkcija teh vretenc dijakom ni bila razložena, vzgojna vsebina sole pa je bila usmerjena samo v desno, so se dijakom zaskočili vratovi, na levo niso videli in so ko kure prekalili cesto.

Messner zaključuje delo preiskovalne komisije z absurdno situacijo, saj dva od njenih članov odideta iz sole z v desno zaskočenima glavama.

Drugi del monodrame je v bistvu filozofska nadgradnja. Messner v njem

Marijan Hinteregger - odlični interpret 23 vlog

izpove vso svojo bol in tudi gnev. Dramatursko nekoliko kolebava igra pa

je delno vsebinsko zelo močna. Obdela pojav neonacizma v Avstriji, uporabi besede Heiderja o koncentracijskih taboriščih, avtorjeve puščice letijo proti klerofasizmu, militarizmu družbe, političnemu sprenevedanju in končno se obračunu z bogom.

Kot interpret 23 vlog je bil Marijan Hinteregger igralsko izvrsten. Izkazal se je kot celovit igralec tako v govoru kot tudi mimiki in gibu.

Scensko je bila predstava postavljena med gledalce, kar je bilo v prid igri, luc Mateja Rovska jo je dopolnjevala, prav tako pa avtorska zamisel glasbe v izvedbi in tonskem posnetku Hanzija Kezarja.

(H. V.)

SKUPNOST »KOROŠKA 1995«

Nova pobuda za konstruktivnejše sožitje in strpnost

Sodelujeta večina in manjšina

CELOVEC - Organizacija združenih narodov (OZN) je razglasila leto 1995 za leto strpnosti.

Svet v tem letu praznuje se druge pomembne obletnice: 50. obletnico konca druge svetovne vojne in zmage nad nacizmom, Avstrija pa se 40. obletnico podpisu avstrijske državne pogodbe ter prvo leto aktivnega članstva v Evropski Zvezi. Na Koroskem pa bodo letos praznovali se 75-letnico plebiscita.

Na pobudo društva Tre popoli so številne slovensko- in nemškogovoreče koroske organizacije pred nekaj dnevi ustanovile delo-

vno skupnost Koroska 1995, ki bo letos pripravila številne prireditve ob omenjenih obletnicah.

Skusala bo prispevati k bolj osveščenemu odnosu prebivalcev Koroske do svoje zgodovine in s tem tudi h konstruktivnejšemu sožitju v evropskem smislu.

Predsednik delovne skupnosti je Artur Roßbacher, podpredsednika sta Peter Kaiser in Rudolf Dörflinger, tajnika Christa Kuscher in Marjan Sturm. V razširjenem odboru skupnosti so zastopane vse idejnopolitичne smeri iz obeh na Koroskem živečih narodnostnih skupnosti.

KOROŠKA

Gledališki užitek v Šentjanžu v Rožu

CELOVEC - Kdor pozna slovenskega pesnika Ervina Fritza, je prisel prav zaradi njega, drugi pa so prisli zaradi obeh odličnih igralcev klasičnega slovenskega gledališča Jere Mrzel in Iztoka Valica.

Nikomur ni bilo žal, kajti igralca gledališča Španski borci iz Ljubljane sta v Fritzovi socialni drami Bregarca in ljudska oblast v obnovljeni stari soli v Šentjanžu v Rožu, dokazala, da zna pravi igralec gledalcu seči v srce, izvabiti sproščen smeh ob mojstrskih besednih igrar, solze ganjenosti ob spominu na vojne grozote in resno razmisljanje ob kritiki povojnega socializma in današnjega vika.

Alois Angerer

INTERVJU

Tamara Ražem o svojem doživljanju in podajanju glasbe

JANA RADOVIC

Po včerajšnjem koncertu v Gorici bo skupina Camerata Labacensis z dirigentom Stojanom Kuretom drevi nastopila v trzaskem Kulturnem domu v okviru abonmajske sezone Glasbene matice. Tokrat bo kot solistka sodelovala mlada trzaska pianista Tamara Ražem (na sliki).

Studij klavirja je dokončala septembra 1994 na konservatoriju »G. Tartini« v Trstu. Ze med studijem se je uspešno udeleževala državnih in mednarodnih tekmovanj (republiško tekmovanje v Velenju '87, v Stresi '86, »Coppa pianisti d'Italia« v Osimu '88....). Nastopa kot solistka in v raznih zasedbah. Večkrat je snemala za radio Trst A. Zadnje snemanje je obsegalo celoten diplomski program. Izpopolnjuje se z ruskim prof. S. Gadžijevim.

»Pri petih letih so mi stari kupili plastičen belo-rdeči klavirček. Ta igrača mi je kmalu postala najljubša in avtomatično sem vzljubila igranje po črnobelih tipkah.

Glasba je zame izražanje občutij - žalosti, veselja, zaskrbljenosti, svobodno izražanje misljenja. Skladatelj ima v vsaki skladbi neko vodilno misel. Spretnost glasbenika je v tem, da prikaže skladateljevo sporočilo, obenem pa ne sme pozabiti na svojo identiteto. Marij Kogoj je z ozirom na to poudaril: »V naravi ni nič lepšega od glasbe. Ona usmerja človeka v globino njegove duše.« Tako mi nastop pred publiko pomeni predvsem posredovanje osebnega doživljanja. Izvedba je nepovnovljiva in prav to pogrešam v studiju. Tu ponavljaš, popravljaš

in seveda je za izvajalca samega koristno, ne daje pa mi pravega zadoščenja.

Kot začetnica komaj prodiram in ustvarjam si lastno pot. Trst v tem smislu ne nudi veliko. Spoznati moras širši glasbeni svet, na srečo so Dunaj, Salzburg in druga glasbena mesta kar blizu. Poleg tega so v Opatiji pred kratkim odprli podružnico konservatorija Cajkovski (Moskva). Za nadaljnji studij sem pomislila tudi na Akademijo v Ljubljani. No, rada bi šla na Mozarteum, za sedaj pa bi bil prevelik korak. V določenem pogledu so tudi tekmovanja nujna odskočna deska. Koristna so, ker se meris v širšem glasbenem ambientu. Včasih pa komisija ni nepristranska, to sem občutila sama na lastni koži. Lep spomin pa imam od svojega prvega tekmovanja v Stresi. Vse je bilo novo, spoznala sem drugo plat glasbe. Od svojih nastopov pa imam zelo lep spomin na lanski koncert v

Križnem hodniku v Piranu. To je star samostan oz. - kot ime izdaja - nekakšno notranje dvorišče in že samo okolje je bilo zelo sugestivno.

V Trstu bom s Camerato Labacensis izvajala Haydnov koncert v D-duru. To je zame novost, ker sem se do sedaj večinoma ukvarjala s sodobnimi skladatelji. Sem pa zadovoljna, ker se tako lahko približam tudi temu svetu. Naj omenim tudi, da igram raje z orkestrom kot v komorni zasedbi. Tu si funkcionalno vezan na druge, kot solist pa imaš več svobode. Moja skrita želja je igrati z Markotom Ozbičem in Dunajsko filharmonijo drugi Rachmaninov koncert.

Zelo me zanima poučevanje, posebno z začetniki, da jih sama usmerjam. Mislim pa, da se moram sama še veliko izpopolniti in v tem smislu ne bom zavrnila nobene ponudbe.

Moje življenje se skoraj popolnoma giblje v glasbenem svetu: poučujem na Glasbeni matici, pišem oddaje za radio, pojem v dekliskem zboru »Vesna«, orglam v bazoviški cerkvi. Rada berem kar je v zvezi z glasbo, ki jo igram, na primer skladateljeve osebne izpovedi. Tako boljše spoznam njihov svet, kaj so hoteli izraziti. V prostem času se bavim z lokostrelstvom, rada hodim tudi plesat, za drugo pa ni casa...

V bodoče imam v načrtu celovečerni recital, tekmovanje v Neaplju, tekmovanje Viotti v Vercelli. Nerada pa načrtujem toliko stvari za bodočnost.

Glede koncerta v Trstu si želim le, da bi publika uživala ob glasbi. «

GLEDALIŠČE

S Sanjami smešnega človeka je Lavio uresničil tudi svoj sen

BOJANA VATOVEC

V trzaskem gledališču Cristallo je ta teden v okviru sezone La Contrada gost znani in priljubljeni italijanski igralec Gabriele Lavio z monologom Sanje smešnega človeka po ruskem pisatelju Dostojevskem. Sicer je oznaka igralec za Lavio res preozka, saj s svojo prekipavajočo osebnostjo deluje na vseh področjih gledališkega ustvarjanja od režije, in sicer ne samo v predstavah, v katerih sam nastopa, ampak tudi v tujih - kmalu bo v trzaski Rossetti prisla njegova verzija Otella z Umberto Orsinijem in Francom Branciaroljem v glavnih vlogah - do scenografije in kostumov ter do samega pisanja, v katerem se je preiskusil lani z Dvobojem po von Kleistovi pripovedi. Predstave s tako močnim in vseobsegajočim lavijevskim pečatom in poudarjeno teatralnostjo vzbujajo marsikateri dvom v kritikih, vendar navdušujejo občinstvo, ki se jim v velikem številu odziva.

Sanje smešnega človeka, ki jih je Dostojevski objavil leta 1877 v svojem Dnevniku, so Lavio se posebej pri srcu, kot sam priznava. Prvic je povest prebral, ko mu je bilo šestnajst let. Pri osemnajstih, ko se se ni ukvarjal z gledališčem, jo je postavil na oder s skupino prijateljev. Ponovno se je je lotil pred približno petnajstimi leti, vendar je zaradi resnega bronhitisa predstavo kmalu opustil. Oddle se je marsikaj spremenilo, v njem samem in okoli njega, čeprav sam ne ve povedati kako in koliko, vsekakor pa je pred nami tretje Laviovo srečanje z besedilom, ki mu toliko pomeni in ki ga je sam priredil za oder, reziral in zanj zasnoval sceno in kostume.

Glavni junak je mali, nepomembni človek, ki se svest tako svoje lastne kot splošne človeške ravnodušnosti do vsega odloči, da si bo vzel življenje, vendar zaspil s samokresom pred sabo. V sanjah se mu razkrije resnica, kako človeštvo odresiti pekla na zemlji: »Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe,« stara resnica, ki se ni nikoli uveljavila. Čeprav se jasno

zaveda, da tudi sam z njo ne bo prodril, sklene, da se bo posvetil njenemu naznanjanju med ljudmi. Sedaj ga imajo za norega, kar bi bilo povisjanje cina, ko bi se vedno ne veljal za smešnega...

Lavijev smešni človek se nam predstavi oblečen le v do kolen segajoč bel prisilni jopci, z belo barvo prekritim obrazom in nogami, da ga sprva sploh ne prepoznamo v skupini belih mavčnih odlitkov - dvojnikov. Za njim se za temno sivo predrto steno odpira neznana in skrivnostna temna prostanost, na levi sta fotelj in miza, ob kateri je zaspal, na desni negibna lutka deklice z rdečo ruto na glavi, ki ga je nekako odvrnila od samomorilškega sklepa, sledi resničnost so prisotne se na mrtvem listju na tleh. Sugestivno sceno dodatno poudarja skrbna osvetlitev Pietra Sperduttija.

V tem okviru nas igralec povede v svoje sanje na nerazpoznavni meji med utopijo in blodnjami, s skoraj hladno, a napeto umirjenostjo, ki je zanj enako neobčajna, vedno na odlični profesionalni ravni. Poleg njega nastopa na odru še Nini Ferrara kot nemi dvojniki, ki sanja.

Za Lavio je monolog nekaj posebnega in občutljivega ter skoraj povsem odvisnega od odnosa, ki ga igralec vzpostavi z gledalcem. Zato ne čudi njegova reakcija na nedeljski popoldanski predstavi, ki jo je prekinil zaradi neprekinjenega kašlja v dvorani. Sicer pa med trzaskim občinstvom razsaja čudna bolezen: komaj se dvigne zastor, začnejo gledalci pokasljevati; najprej eden le nalahko, priložnost takoj zagradi drugi, da se odkrhka, nato kašelj napade tretjega, na koncu je to že mogočni crescendo odkasljevanja in odkrhkavanja, da pobere vso zbranost in ni mogoče slediti niti fortissimu, kaj sele pianissimu glasbenika ali igralca. No, Gabriele Lavio si priznava toliko avtoritete, da je jasno zahteval spoštovanje do sebe in do gledalcev, ki ne kasljajo. Kakorkoli že, predstavo je po četrturnem premoru ponovil od začetka.

Pomladno vrenje tudi na področju lahke glasbe, ki ponuja vrsto zanimivih koncertov

Nastopila je pomlad in tudi koncertna dejavnost v naši deželi je v polnem razcvetu. V naslednjih dneh bo v naši bližini cela vrsta zanimivih nastopov, prva dva sta na vrsti že danes zvečer.

Tik čez mejo, v novogoriški Perli, bo drevi ob 22. uri nastopil nenavaden duet, ki ga sestavljata komik Enzo Braschi in Edoardo Vianello. Slednji je zaslovel v letih šestdeset, ko so bile njegove Abbronzatissima, I Watussi, Guarda come dondolo, Pinne fucile ed occhiali in številne druge popevke velike uspešnice na vseh plazah vzdolj apeninskega polotoka.

Povsem drugačna glasba bo v lokalni Sottosopra v kraju Pasion di Prato v neposredni bližini Vidma. V organizaciji trziškega fotografa in novinarja Luce D'Agostina bo v tem klubu nastopil genovski kantavtor Massimo Bubola (na sliki). Glasbenik iz Ligurije se je prvič pojavil daljnega leta 1975 z albumom Nastro Giallo. Stiri leta kasneje so kritiki in publika dobro sprejeli njegovo ploščo Meribel, ki jo je začel pripravljati po izredno uspešnem sodelovanju s slavnim Fabrizioom De Andrejem. Bubola je že takrat dokazal zrelost in glasbeno zilico. Njegova besedila so bila rafinirana in poetična, melodije so privlačevale poslušalca. Bil je med prvimi, ki je v italijansko kantavtorstvo vnesel rock glasbo in tako popestril do takrat precej enolično proizvodnjo italijanske avtorske pe-

smi. To lahko zaznamo na dveh De Andrejevih albumih Rimini in Fabrizio De Andre, kjer je glasba pesmi Fiume Sand Creeck, Andrea in Sally, (ki jo je napisal Bubola) zanesljivo bolj privlačna. S casom je Bubola nadaljeval z izdajo lepših albumov (Tre rose, Massimo Bubola, Vita morte e miracoli, Annie Hannah), iskanjem novih glasbenih obzorij s postopnim vključevanjem novih ritmov (latinskih, karibskih in vzhodno evropskih), sodelovanjem s številnimi avtorji kot so Venditti, Milva, Grazia Di Michele, Mauro Pagani in Alice Cooper, prevajanjem v italijansko skladb številnih avtorjev, kot so Dylan, Willie De Ville, Willie Nile in Tom Petty ter pisanjem skladb za druge izvajalce, od Cristiana in Fabrizia De Andreja (njegova je prelepa Don Raffaè) do Fiorelle Mannoia, za katero je napisal zelo lepo Il cielo d'Irlanda.

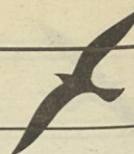
se bo uro prej začel koncert v izolskem Kulturnem domu.

Jutri zvečer bo v klubu Rototom v Spilimbergu igral milanski bend Karma. Glasba te mlade skupine se sklicuje na grunge glasbo. Njihovi modeli so Pearl Jam, Alice in Chains in tudi trdi rock skupine Soundgarden. V gostilni pri Miljotu pri Devetakih pa bomo vedno jutri lahko poslušali melodijo in hard rock deželne skupine Ifix Tchen Tchen. Italijanski

rock bomo lahko poslušali tudi v nedeljo, in sicer skupine Entropia v pubu Sherlock Holmes na Oslavju.

Med najbolj pričakovanimi marčevskimi nastopi v deželi pa je gotovo ponedeljkov nastop reggae skupine Steel Pulse. Angleski bend se bo ob 22. uri predstavil v klubu Rototom. Steel Pulse so na glasbeni sceni že dvajset let, izdali pa so deset plošč. Zadnji album z naslovom Vex je glasbeno precej privlačnejši. Prvotnemu klasičnemu, trdemu reggaeju so dodali ritme dancehall, rhytmu in blues, dub, hip hop in funky. Ponujen glasbeni mix je zelo privlačen in dosegljiv širši publiko, zaradi tega pa se sploh niso odpovedali angaziranosti in boju proti rasizmu in nepravici, ki jih skozi njihova besedila stalno vodijo že vrsto let. Zanimanje za ta koncert je veliko (polet Milana je Spilimbergo edini kraj v Italiji, kjer bodo letos Steel Pulse nastopili), zato kaže vstopnice kupiti v predprodaji.

Vedno v Rototomu bo prihodnji teden nastopila tudi italijanska skupina La Crus. V petek, 31. marca bo milanski bend predstavil debitantski album. Plošča je med najboljšimi tega leta, o tej skupini, ki zna izvrstno uglasbiti starejše uspešnice (Tencova Angela in Ciampijeva Il vino) in originalno predstaviti lastne skladbe, pa bomo v prihodnjih letih zagotovo slisali še mnogo pozitivnih mnenj.

NA KRATKO

Premiera Yerma F. G. Lorce

LJUBLJANA - V Mestnem gledališču ljubljanskem bo noč ob 19.30. uri premiera tragične pesnitve v treh dejanjih Federica Garcie Lorce Yerma, ki jo je prevedel Igor Lampret, režiral pa Zvone Sedlbauer s sodelovanjem dramaturginje Ire Ratej. Glavna junakinja drame je ženska, ki je jalova in se ni sposobna živeti v vlogi matere, zaradi česar ji je onemogočen vstop v družbo, katere smisel je obnavljanje biološke vrste. Pri tem se zateka v okrilje katoliške cerkve in mysticizma, v katerem se razpira svet poezije. Njena travma se na koncu izteče v mitskem dejanju, v katerem umori svojega moža in s tem propade tudi sama. Po besedah režiserja Zvoneta Sedlbauerja igra, ki jo opredeljuje pojav strasti, človeka pretrse in nato v katarzičnem smislu postavi na noge. V glavni vlogi bo nastopila Mirjam Korbar, igrajo pa še Milan Stefe, Slavko Cerjak, Jozica Avbelj, Masa Zidanik, Maja Aduša Vidmar, Maja Boh, Tone Kuntner, Jernej Kuntner in drugi. (A. P.)

Ob zaključku delovanja Slovenskega okteta

LJUBLJANA - Slovenski oktet iz Ljubljane je po 45 letih uspešnega delovanja na včerajšnji novinarski konferenci sporočil, da bo v obdobju enega leta zaključil z delom. Repertoarno je Slovenski oktet, ki je izvedel več tisoč koncertov doma in po svetu, gojil slovensko narodno in umetno pesem. V zaključnem letu delovanja pa namerava oktet pripraviti več poslovnih koncertov in delovanje zaključiti z velikim poslovnim koncertom v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v drugi polovici februarja 1996. Pevci so obenem izrazili željo, da bi se pomembna tradicija tega ansambla nadaljevala s podobnim kvalitetnim ansamblom. (T. F.)

KULTURNA DEDIŠČINA / DEJAVNOST NARODNEGA MUZEJA V LETU 1994

Propadajoč depo za 30 tisoč predmetov

LJUBLJANA - V Narodnem muzeju so v lanskem letu pridobili okoli 3.400 novih predmetov, računalniško obdelali in restavrirali okoli 8 tisoč muzealij, prenovili stalno zbirko, izdelali novo grafično podobo hiše, kot prvi omogočili dostop v svoje prostore tudi hendikepiranim obiskovalcem, priceli z obnovo svojega lapidarija, nadaljevali z izdajanjem strokovnih del v okviru lastnih knjižnih zbirk - in se vnovic soočali s problemi, ki jih pestijo že dlje časa.

Dejavnost osrednje nacionalne muzejske ustanove, ki se skupaj z entografskim in prirodoslovnim muzejem drena pod isto streho, je včeraj predstavil namestnik direktorja Narodnega muzeja dr. Peter Kos. Muzej razpolaga s petimi razstavnimi dvoranami, v katerih je zastopan pregled kulturne zgodovine na Slovenskem, ki je namenjen domačim in tujim obiskovalcem, predvsem pa solski mladini (lanski obisk je

bil nizek - le 18 tisoč obiskovalcev, od tega kar 80 odstotkov solskih otrok). Hkrati skrbi za nekatere dislocirane zbirke (zbirka na blejskem gradu, najdisce Ad Pirum v Hrušici).

Lani so pridobili okoli 3.400 predmetov iz vseh obdobj, kar je bilo več kot v letu 1993. Akcesijo so pridobili s podporo Ministrstva za kulturo in darili (med drugim so pridobili slike, numizmatično in drugo gradivo iz zapuščine Bo-

risa Kende). V okviru svoje spomeniško-varstvene, muzejske dejavnosti, ki obiskovalcem ni dostopna, so lani nanovo restavrirali okoli 8 tisoč muzealij in jih računalniško obdelali okoli 13 tisoč (v celoti je računalniško obdelanih okoli 26 tisoč predmetov, kar pa je le zelo majhen del v primerjavi s stotisiči predmetov, ki jih hranijo v muzeju). V svojih prostorih so pripravili raz-

stavo restavriranih baročnih tapet, s katero so zeleli najti sponzorja za nadaljevanje restavriranja tovrstnih umetnin (odzvalo se je podjetje Veta), sodelovali pa so tudi pri pripravi razstav slovenske dediščine v Seville in Adelaidu. Lani so izdali katalog dela prazgodovinskih najdb iz Stične, delo o ostrogotskih novcih in delo o ljubljanskih steklah v 16. stoletju.

Osnovni problem Narodnega muzeja so neprijemni depojski prostori (okoli 30 tisoč predmetov hranijo v propadajočem delu ursulinskega samostana, ki je po besedah dr. Kosa tik pred tem, da bi se zrušil); v teku so dogovori za pridobitev prostorov na Metelkovi, v matični hiši pa dograjujejo varnostni sistem.

Vojko Urbancic

Ob Narodnem muzeju v stavbi domujeta tudi prirodoslovni in etnografski muzej

Hrenova pomada

Parada vseh parad se pred parado:
Mirovniki s hrenovo pomado.

Čredni nagon

Elitniška kultura zgubila je svoj credo.
Pod Snojem se združila v forumsko je credo.
Susus Crabronis

IZŠLO JE / KNJIGE

Boris Lipužič:
Čedermaci
današnjega dne

Pričevanja o slovenski soli in materinstvini v zamejstvu, založila CZP Enotnost, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 166, 20,5 x 14 cm, 3.000 tolarjev.

Boris Lipužič ze več kot tri desetletja objavlja publicistične prispevke in strokovne članke v časnikih in revijah, zlasti na temo izobraževanja. S tega področja je tudi napisal dve knjigi: Izobraževalni trendi v Zahodni Evropi in Izobraževanje kot razvojni dejavnik. (Zalozba Educa 1994, 1995) V pričujočem delu je zbral deset pogovorov z nekaterimi vidnimi slovenskimi solniki in javnimi kulturnimi delavci na Koroskem v Avstriji, v Porabju na Madžarskem in v Furlaniji-Juljski Benaciji v Italiji, kjer živijo zamejski Slovenci. Sogovorniki pripovedujejo o življenju in delu sol, ki jih obiskujejo otroci pripadnikov slovenske narodnostne manjšine ter o položaju slovenskega jezika v javnosti, ki je vse bolj nezadovoljiv. V pogovorih, ki izpricujejo, kako slovenska narodnostna skupnost ohranja narodno zavest in kulturno izročilo, so v času od aprila 1993 do januarja 1995 sodelovali Pavel Zablatnik, dr. Reginald Vospemnik, Franc Kukovica, Edvin Svab, Ziva Gruden, Aldo Rupel, Samo Pahor, Florijan Lipuš, Bori Pangerc in Valerija Perger. (A. P.)

Jiri Šotola:
Jezusova družba

Prevod in spremna beseda Nives Vidrih, zbirka XX. stoletje, Cankarjeva založba, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 429, 21 x 12,5 cm, spomladanski paket 16.485 tolarjev.

Jiri Šotola (1924-1989) sega med vrhove sodobne češke literature predvsem z zgodovinskimi romani, v katerih na zastr in metaforičen način kritizira sodobnost. Njihova osrednja tematika je usoda posameznikov, ki so na nemilost prepusteni kolektivu zgodovine. Pričujoči roman je nastal v letih najhujšega ruskega pritiska na Čehe, v l. 1969. Casovno je roman postavljen v 17. stoletje, ko je na Češkem vladala protireformacija. Glavni protagonist romana je mlad duhovnik iz vrst jezuitov, strogih rekatolizatorjev, ki ga pošljejo na grad kot spovednika mlade ovdovele grofice. Slednje bi moral mlad duhovnik prepričati, da prepušči svoje imetje Jezusovi družbi. Pri tem ne sprevidi, da je le lutka v rokah svojega reda. Dramatični dialogi razodevajo veliko stisko duhovnika, ki je razpeta med pripadnostjo jezuitom in prvobitnim krščanskim poslanstvom pomoči sočloveku. Po pripovedi, da bi se izneveril vsiljenim moralnim nacelom, se na koncu vendarle zlomi in popusti. Dramatična, psihološko niansirana pripoved tematizira ponizujočo degradacijo človeka, ki je prisiljen služiti fanatični ideji in problematizira vedno aktualno vprašanje o meji med svobodo in poslušnostjo, ki jo družba terja od človeka. (A. P.)

Edith Wharton:
Čas nedolžnosti

Prevedel Bogdan Gradišnik, spremna beseda Katarina Bogataj Gradisnik, zbirka XX. stoletje, Cankarjeva založba, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 325, 21 x 12,5 cm, spomladanski paket 16.485 SIT.

Edith Wharton (1862-1937) smo doslej pri nas poznali po prevodu Hise veselja. Literarna veda jo rada povezuje s Henryem Jamesom, čeprav je bila zelo samosvoja avtorica, na katero je vplivala predvsem socialna francoska proza. Zlasti bistrovidno opažanje družabnih iger in spletk pod uglajeno površino lepih manir jo uvršča ob bok Flauberta. Njen duhovni dom ni bil New Yourk, marvec Pariz, kjer je preživela zadnja desetletja. Izhajala je iz visoke ameriške družbe, ki jo je tudi opisovala v svojih romanih. Čas nedolžnosti bi zansko lahko označili kot roman nra. Dogaja se v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja v New Yourku v puritanski visoki družbi, ki je bila v primerjavi z evropsko malomeščansko in provincialna. Locena in nekonvencionalna grofica Ellen Olenska, ki je prišla iz stare celine, v tej družbi ni bila dobrodošla, se manj pa je bila dopustna njena zveza z mladim pravnikom Archerjem, ki se je ob njej čustveno prebudil in prevrednotil svoja merila. Kljub temu, da je privolil v zakon z nevesto, ki mu jo je izbral njegov krog, se je preobrazil v senzibilnega moža, ki je presegal svoje okolje. Leta 1921 je roman dobil Pulitzerjevo nagrado, pred dvema leti pa je uspešno zazivel tudi v filmski priredbi. (A. P.)

Kazuo Ishiguro:
Ostanki dneva

Prevod Srečko Fiser, spremna beseda Alenka Koton, zbirka XX. stoletje, Cankarjeva založba, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 254, 21 x 12,5 cm, spomladanski paket 16.485 SIT.

Kazuo Ishiguro, rojen v Nagasakiju, živi že od svojega šestega leta v Veliki Britaniji, kjer se je tudi solal na univerzah. Poleg proze piše tudi televizijske scenarije, že z drugim romanom, An Artist of the Floating World (1986), pa je zaslovel po svetu. Z romanom Ostanki dneva, za katerega je l. 1989 prejel Bookerjevo nagrado, si je utrdil mesto med velikimi angleškimi pisatelji. V zgodbi o ostarelem batlerju kontrastira tradicionalne vrednote angleske kolonialne družbe in vrednote novega časa. Dva svetova, dvoje moralnih sistemov, nekdanji togi in novi, sta približana skozi jezikovno duhovito pripoved, hkrati pa razkrivata vzgibe, ki ga je ljubila. Ozadje dogajanja so pomembni politični pretresi in nacizem, ki mu je sledila druga svetovna vojna. Poleg nesentimentalne, pa vendar ganljive ljubezenske zgodbe, avtor tematizira moralno stisko in soočenje posameznika z lastno odgovornostjo za zgodovinske napake, kot je bil nacizem. (A. P.)

V. Grossman:
Življenje
in usoda 1/2

Prevod Alenka in Janez Stanič, spremna beseda Janez Stanič, zbirka XX. stoletje, Cankarjeva založba, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 493, 21 x 12,5 cm, spomladanski paket 16.485 SIT.

Vasilij Grossman (1905-1964) je ustvaril kar nekaj romanov, ki v nekdanji Sovjetski zvezi niso bili objavljeni, marvec so krožili med bralstvom v prepisih ali zahodnih izdajah. Tudi pričujoč vojni roman, v katerem se je avtor spogledoval s Tolstojevimi epopejami »Vojna in mir« so sovjetski bralci lahko brali sele konec 80-ih let, ko se je začela njegova zmagoslavna pot po svetu. Gre za enega največjih romanov o drugi svetovni vojni z novimi okoliščinami, novimi junaki in starimi dilemami o veliki vojni na istih prostorih. Na prizorišču ruske in nemške fronte in v zaledju se pojavlja široka paletica oseb, ki iščejo smisel življenja v posebnih okoliščinah. Spoznanje, ki ga prinaša delo, je, da sta si bila fašizem in komunizem, vojni navkljub, blizja kot se je zdelo na zunaj, saj sta poglata iz istih korenin. Ta kritika totalitarizma in sovjetskega komunizma je priključila anatemo nad romanom, ki je prvič izšel sele v Sviči, dvajset let po nastanku, potem ko so prijatelji skriti izvod rokopisa prethotapili na zahod. Kljub temu, da je roman doživel številne nove prevode in ponatise po svetu, ga naše Ministrstvo za kulturo ni subvencioniralo. (A. P.)

Najbolj brana otroška in mladinska literatura na Slovenskem

Med domačimi otroškimi in mladinskimi avtorji so bili v izbranih slovenskih knjigarnah v minulem mesecu priljubljeni zlasti Boris A. Novak, Miha Mate, Desa Muck in Leopold Suhodolčan, katerega delo z enako uspešnostjo nadaljuje njegov sin Primož Suhodolčan. V Ljubljani je najbolj brano delo Eveline Umek in Sama Jancica Radovedni tacek ali Ta veseli dan v gledališču. Delo, ki je popularno tako na Stajerskem kot na Primorskem, pa so Pripovedke iz tisoč in ene noči založbe Devin.

Knjigarna Zalozbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Terry Pratchett: Krila, založba Obzorja Maribor, 1994
2. Pripovedke iz tisoč in ene noči, priredil Gunter Groll, založba Devin, 1994
3. Natasa Golob: O srednjeveških igrah in smehu, založba Mladika, 1995
4. Vojan Tihomir Arhar: Palčki, Zavod republike Slovenije za solstvo in sport, Ljubljana 1994
5. Ivo Sorli: Bob in Tedi, založba Karantanija, 1994

Knjigarna Libris, Presernov trg 1, Koper

1. Slavica Remsak: Dežela crk, Mladinska knjiga, 1994
2. Marjan Tomsic: Zacarana hisa, Lipa, 1994
3. Primož Suhodolčan: Kosarkasar naj bo, založba Karantanija, 1994
4. Pripovedke iz tisoč in ene noči, priredil Gunter Groll, založba Devin, 1994
5. Martin Waddell: Ne moreš zaspati mali medo, Epta, 1993

Plecnikova knjigarna, Subiceva 1, Ljubljana

1. Lohmann Eisenreich: Narava in letni cas, DZS, 1995
2. Marcus Pfister: Mavrična ribica, založba Epta, 1993
3. Boris A. Novak: Bla bla, DZS, 1995
4. Leopold Suhodolčan: Naočnik in ocalnik, založba Karantanija, 1994
5. Christiane F.: Mi, otroci s postaje ZOO, Mladinska knjiga, 1994

Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, Ljubljana

1. Evelina Umek in Samo Jencic: Radovedni tacek ali Ta veseli dan v gledališču, Mladinska knjiga, 1994
2. Več avtorjev: Delo kiparjev, Mladinska knjiga, 1994
3. Miha Mate: Babica v supergah, Mladika, 1994
4. Desa Muck: Blazno resno o seksu, Mladinska knjiga, 1994
5. Boris A. Novak: Bla bla, DZS, 1995

(A. P.)

JAPONSKA / MANJ KOT 48 UR PO TRAGIČNEM ATENTATU V TOKIJSKI PODZEMNI ŽELEZNICI

Na sedežih Aum Šinrikia našli sumljive kemikalije

Aretirali nekaj voditeljev sekte, a ne Šoka Asahare, ki je na begu
Akcijski doli izreden medijski odmev, a niso odpravili vseh dvomov

Policist s kanarčkom, ki bi s svojo smrtjo najhitreje opozoril na sarin (AP)

TOKIO - Manj kot 48 ur po ponedeljkovem atentatu z bojnim strupom sarinom v tokijski podzemni železnici, ki je terjal že 10 žvrljenj, je japonska policija včeraj pred zoro vdrla v 25 sedežev neobudistične sekte Aum Šinrikio. Kakih 3 tisoč policistov posebnih protiterorističnih oddelkov je s plinskimi maskami na obrazu skrbno pregledalo vse sedeže. V akciji je samo v Tokiu sodelovalo se kakih 20 tisoč policistov. Celotni akciji so dali izreden medijski poudarek, kot da bi oblasti hotele opozoriti na svojo uspešnost in ljudem vrniti zaupanje.

Na osrednjem sedežu sekte v vasi Kamikušiki so preiskovalci našli sumljive kemikalije, med njimi menda tudi metilfosforno kislino in acetonitril (metilcianil), ki rabita kot topilo in razredčilo pri proizvodnji sarina. Poleg teh so seveda našli tudi ogromno umetih gnojil in pesticidov, saj je Kamikušiki kmetijska komuna, a

kaj, ko lahko s temi kemikalijami izvedenci izdelujejo tudi bojne strupe. V templju komune so našli tudi 50 podhranjenih in na pol umirajočih ljudi. Najprej so mislili, da je šlo za poskus kolektivnega samomora, kasneje pa so ugotovili, da so se privrženci sekte kazensko postili.

Voditelja sekte Soka Asahare niso izsledili, ker je menda pravčasno zbežal, zato pa je policija aretirala nekaj Asaharovih sodelavcev. Kljub temu policijskemu uspehu pa dvomi ostajajo. Se vedno ni pojasnjeno, zakaj ni policija povsem raziskala lanskoletnega primera strupenega oblaka v Matsumotu, zakaj je dopustila delovanje take ekzotične sekte, ki ima kar 37 sedežev po različnih državah in se bliskovito širi predvsem v Ruski federaciji. Da bi bila mera polna, so cariniki pred 18 meseci v Avstraliji prestregli pristase te sekte z različnimi kemikalijami, a niso nikogar aretirali.

Aum Šinrikio

Preiskovalci iščejo povezavo med ponedeljkovo okužbo s strupenim plinom v tokijski podzemni železnici in najdbo strupenih plinov v bližini podeželskega bivališča članov skrivnostne sekte Aum Šinrikio, ki jo vodi Soko Asahara. Člani sekte so zanikali, da bi bili vpleteni v atentat.

Soko Asahara

Kdo so?

- Budistična seka s približno 30 vejami na Japonskem.
- Ime pomeni »vzvišena resnica.«
- 10.000 članov na Japonskem, 30.000 v Rusiji.

Kdo jih vodi?

- Leta 1986 jo je ustanovil Soko Asahara, nekakšen guru, ki trdi, da lahko lebdi v zraku, in napoveduje skorajšen konec sveta.

V kaj verjamejo?

- Asahara je prepričan, da hoče zunanji svet zrušiti seko. Nečlani nimajo vstopa v prostore sekte.
- Joga, meditacija in prihični trening so glavne dejavnosti članov.

Zakaj so sporni?

- Po odprtju komune sekte v kmečki vasi Kamikušiki se je začelo prebivalstvo pritoževati zaradi solzenja oči in nagnjenja k bljuvanju. Kasneje so v mestu našli kemijsko sestavino sarina, plina, ki je povzročil okužbo v tokijski podzemni železnici.
- In številnih njihovih sedežev izhlapevajo kemijske sestavine.
- Povezujejo jih s številnimi ugrabitvami.

Kaj hočejo?

- Asahara in 24 njegovih privržencev je leta 1990 kandidiralo na parlamentarnih volitvah. Nihče ni bil izvoljen. Mladi člani sekte so med volilno kampanjo nosili maske s podobo slonove glave.

AP/Wim. J. Castello, Eileen Gintan

Tik pred umorom je O. J. znancu zaupal, da sta se z ženo razšla

LOS ANGELES - Kato Kaelin, nekdanji gost v hiši slavnega sportnega prvaka in televizijske osebnosti O.J. Simpsona, je na sodni obravnavi v Los Angelesu izjavil, da mu je O.J. samo nekaj ur pred umorom bive se Nicole Brown Simpson zaupal, da je ljubezenskega razmerja med njima konec. Kaelin, širokopleči in dolgolasi mladenič, je poroti živčno povedal, da je Simpson 12. junija 1994 popoldne, ko je prebral dnevnik v kuhinji, priznal, da je z bivo ženo vsega konec. Pozno zvečer istega dne je nekdo smrtno zabodel nesrečno Nicole in njene spremljevalca Rona Goldamana.

Kaelin (na sliki) je po poklicu filmski igralec, ceprav se je njegova kariera pričela sele z izbruhom senzacionalnega skandala zaradi umora Nicole Brown Simpson. Mladenec je pod prisego izjavil, da mu je O.J. preden je sel na hčerino solsko prireditve zaupal, da je razmerja z ženo resnično konec in da je njegova zaročenka (igralka oziroma manekenka Paula Barbieri) zelo razburjena, ker ji ni dovolil priti na predstavo, za katero je želel, da bi bila »družinska zadeva«.

Kaelin, ki je nekaj časa zivel tudi pri Nicole, kjer je najel hišo za goste za približno 500 dolarjev mesečno ter pazil na njena otroka Sydney in Justin, se je nekaj mesecev pred umorom preselil v Simpsonovo hišo za goste. O.J. mu jo je namreč ponudil brezplačno, ker se je želel zblizati z bivo ženo, kar mu je nasled spodletelo.

RUSIJA / KONČNO POVRATEK ASTRONAVTA Z VESOLJSKE POSTAJE MIR

Po 438 dneh zopet na Zemlji

LONDON - Ruski kozmonavt Valerij Poljakov se je včeraj vrnil na Zemljo, potem ko je v vesolju preživel rekordnih 438 dni. Poljakov je z dvema drugima članoma posadke ruske vesoljske postaje Mir pristal z raketo Sojuz TM-20 približno 32 kilometrov severovzhodno od Arkalika v Kazahstanu. Na postaji Mir je sedaj ostala posadka treh astronautov.

Poljakov (na sliki) je star 52 let in je postavil rekord preživetja v vesolju. Rusi upajo, da bodo njegove izkušnje prispevale k pripravi človeške odprave na Mars. Tako meni tudi Kenneth Mitchel, oficir za zvezo z vesoljem na ameriskem veleposlaništvu v Moskvi, ki je izjavil, da

je Poljakovo rekordno bivanje v vesolju izredno pomemben dosežek. »Za odprave na Mars

je predvsem nujno poznati učinke dalj časa trajajočih odprav v vesolju,« je dejal. Poljakov je sedaj ena od petih oseb, ki so preživele več kot 300 dni v vesolju. Med bivanjem na vesoljski postaji Mir, ki kroži v orbiti okrog Zemlje, je prepotoval približno 400 milijonov kilometrov, kolikor bi sicer trajalo potovanje do Sonca in nazaj. Opravil je torej sedemkratno pot do Marsa.

Poljakov je po poklicu zdravnik. Svojo kozmonavtsko kariero je pričel sele leta 1979. V vesolju je na sebi preučeval dolgoročne učinke breztežnosti na človeka. Podatki, ki jih je zbral, bodo znanstvenikom pomagali ugotoviti, ali bi ljudje lahko zi-

veli v vesolju oziroma ali bi lahko vsaj leteli do Marsa in nazaj.

Znanstveniki evropske vesoljske agencije in ameriške agencije NASA so namreč dognali, da dolgoročno bivanje v breztežnosti povzroča pomanjkanje kalcija, zaradi česar postanejo kosti krhke, hrbtnica nekoliko daljša, noge krajše, mišice poslabšajo. Breztežnost lahko škodljivo vpliva tudi na živčni sistem in krvni pritisk. Poljakov je na podlagi izkušenj ugotovil, da je za cimboljšo preživetje v vesolju potrebno predvsem veliko vaje. Njegove ugotovitve bodo upoštevali tudi pri gradnji mednarodne vesoljske postaje Alpha, ki bo predvidoma nared leta 2002.

FRANCIJA / MED SPLOŠNIM POMANJKANJEM IDEJ IN KREATIVNE ŽILICE

Yves Saint Laurent predstavil elegantno, a komercialno modo

PARIZ - Glede na to, da je Paco Rabanne predstavil navadne kostime skoraj brez zanj značilnih plastičnih kroglic, Ungaro pa je namesto običajnih modnih norosti prikazal nežno žensko v preprostih suknjah in da je celo Karl Lagerfeld Chanelovo žensko oblekel v skromne črne kostime, je videti, da so res napočili hudi časi za modo. Kreativnost je dosegla najnižjo stopnjo; živahnih idej skorajda ni. Kreatorji, ki so te dni nastopili v Parizu, so za prihodnjo zimo poskrbeli v glavnem za nezahtevne modele, ki bodo z lahkoto šli v prodajo. Letos je skoraj nemogoče ločevati eno linijo od druge, saj so za vse značilni oprijeti suknjič, povsem navadna krila in visoke petke.

Tudi Yves Saint Laurent, ki ga je publika sprejela z navdušenim ploskanjem, je predstavil elegantno, a nadvse normalno oblečeno žensko. Saint Laurentovi modeli so preprosti. V kolekciji prevladuje

crn zamet, izrezi pa so elegantni, brez vsakršne skrajnosti. Kreator je predstavil vrsto značilnih crnih smokingov, s katerimi je v 60. letih dokazal, da so lahko ženske videti elegantne tudi v moskih oblačilih. Za pripadnice boljše družbe je Saint Laurent predlagal večerne obleke iz satena z leopardastimi vzorci, se zlasti pa dolge oprijete životce barve fuksije, ki segajo čez pas in jih je treba nositi nad crnimi balonastimi krili (na sliki).

V odgovor grožnjam novinarjev, da bodo zapustili revije, ki se bodo zacele z več kot 30-minutno zamudo, je predsednik Saint Laurentove modne hiše Pierre Berge sporočil navzočim, da se bo revija pričela točno ob enajsti uri, ceprav novinarji, »ki so tako točni, se niso prišli.« Janie Samet, novinarka Le Figaroja, ki je na celu sprevoda novinarjev zapustila revijo Vivienne Westwood, (ki se je pričela s 40-minutno zamudo), je pršla sele na polovici Saint Laurentove revije.

BURUNDI

Novi spopadi med Hutuji in Tutsiji

BUJUMBURA (Reuter, dpa) - V noči s torka na sredo so v burundijski prestolnici, kljub policijski uri in pozivom k umiritvi razmer, vnovic izbruhnili oboroženi spopadi med Hutuji in Tutsiji. Po podatkih burundijskega radia je bila ubita ena oseba, stiri ljudje pa so bili ranjeni.

Najnovejši napadi so najverjetneje delo tutsijskih skrajnežev, ki želijo iz mestne četrti Bwiza pregnati večinske Hutujce. Do ponedeljka zvečer, ko je bilo v napadih ubitih osem ljudi, v tem delu mesta ni bilo večjih nemirov med etničnimi skupinami. Bwiza, četrt v središču mesta, je tudi eden redkih predelov Bujumbure, ki ni etnično »čist«. V zadnjih treh dneh je bilo v burundijskem glavnem mestu ubitih stiri najstarejši ljudi, na desetine pa je bilo ranjenih. Trznica v mestu je bila zaradi spopadov včeraj zaprta, ker si hutujski prodajalci ne upajo zapustiti svojih domov. V tokratnih spopadih so skrajneži obeh strani tudi prvič prekršili nenapisano pravilo, ki prepoveduje napade na tujce. Konec tedna je konvoj belgijskih avtomobilov pri Nyamatenderiju, dobrih deset kilometrov jugovzhodno od Bujumbure, padel v gverilsko zasledo. Gverilci so ubili tričlansko belgijsko družino - med žrtvami je bila tudi stiletka deklica - in ranili pet ljudi. Diplomatski krogi potrjujejo, da so napadalcu namenoma merili in streljali prav na belce, kar je precedens v dosedanjih etničnih nemirih v tej srednjeafriški državi.

Spopadi med tutsijsko manjšino, ki prevladuje v vojaskih strukturah, in hu-

tujsko večino so sicer že stalnica v Burundiju, nov val pa se je začel oktobra 1993, ko so tutsijski prevratniki ubili Melchiorja Ndadayeja, prvega Hutujca, ki je bil demokratično izvoljen za predsednika države. Predstavniki londonske organizacije za človekove pravice Skupina za pravice manjšin, ki spremljajo tudi položaj v Burundiju, so izrazili strah, da je država na robu izbruh nasilja genocidnih razsežnosti, podobnih lanskim v sosednji Ruandi. Skupina predlaga sklic mednarodnega sodišča, na katerem bi sodili odgovornim za dosedanje poboje, ker bi le tako lahko ustavili nadaljnje prelivanje krvi. V Burundiju trenutno ni dovolj močne demokratične politične skupine, ki bi lahko dosegla konsenz in ustavila nasilje. Država je v stanju prikritega vojskega udara, pri katerem imajo niti v rokah Tutsiji iz vojske in skrajnih političnih organizacij. Tudi v hutujski paravojaske organizaciji, ki je nastala kot protutez tutsijski vojski, prevladujejo skrajneži, zaradi katerih je koalicijska vlada nemočna in ne obvladuje položaja. Po nekaterih podatkih je bilo v zadnjih osemnajstih mesecih v Burundiju ubitih sto tisoč ljudi. Za primerjavo: v Ruandi je bilo leta 1994 pobitih več kot milijon ljudi.

Vojska vztraja in hoče doseči uvedbo izrednega stanja, »vladajoči« krogi okoli sedanjega hutujskega predsednika Sylvestra Ntibantunganye pa želijo mednarodno posredovanje. »Red«, ki bi ga vojska uvedla z izrednim stanjem bi namreč pomenil le novo nasilje.

Žrtve spopadov med burundijskima klanoma so večinoma civilisti

Tudi v Ruandi se lahko vsak trenutek spet vname

KIGALI - Sovrastvo, ki je lani v Ruandi pripeljalo do grozljivega pokola, zaradi vladnih razprtij se vedno tli. Tudi milijoni beguncev, ki se ne želijo vrniti domov, predstavljajo oviro ureditvi razmer. »Ruanda je kot zabojček s kresilno gobo. Vsi samo čakamo, kdaj bo preskocila iskra,« je za Reuter izjavil neki predstavnik Združenih narodov.

»Odnosi med Ruandsko domoljubno vojsko (RPA) in misijo ZN v Ruandi (Unamir) so na najnižji ravni doslej; boj med privrženci trde roke in naprednimi v vladi pa se vse bolj zaostre. Prebivalci so prestrašeni.«

RPA je vojska Ruandske domoljubne fronte, stranke Tutsijev, ki vodi tako imenovano vlado enotnosti po zmagi v lanskim državljanski vojni. V treh mesecih pred zmago RPF je predhodna vlada hutujskih privržencev trde roke izvedla genocid nad milijonom Tutsijev in njihovimi hutujskimi zavezniki.

V begunskih taboriščih v Zairu, Burundiju in Tanzaniji, kamor je prebегnilo več kot dva milijona prebivalcev Ruande, narašča bojno razpoloženje. Ruando preveva strah pred napadom privržencev nekdanje vlade. Kritičen datum naj bi bil zlasti obletnica začetka klanja - 6. april.

V nekem dokumentu so opazovalci ZN zapisali, da si sile nekdanje vlade lahko zagotovijo večje količine orožja. Nabor v begunskih taboriščih naj bi se že začel. V zadnjih treh tednih je bilo ubitih najmanj 15 ljudi, stiri pa so ugrabili. RPA je prišla prve diverzante, ki so se pretihotapili v Kigali. Po aretaciji so povedali, da so jih poslali, da bi unicili ranljiva mesta v prestolnici. Ker vojake RPA imenujejo »šcurki«, so naloge

poimenovali »operacija insekticid«.

Pritiski od zunaj se kažejo v notranjih trenjih. Najprej so poskusili zapreti taborišče na jugozahodu Ruande, kamor se je umaknilo 220 tisoč ljudi, ki jih pri RPF imenujejo kar morilci. Potem so začeli oklevati, grozila njihove navzočnosti pa je ostala. Opažovalci ZN sporočajo, da privrženci trde struje zahtevajo takojšnje zaprtje taborišča, napredni v vladi pa zagovarjajo program postopnega zapiranja. Ta spor je že prerasel v val aretacij, predvsem v pokrajinah Butare in Gitarama. Stevilni kmetje iz teh pokrajin se umikajo nazaj v begunska taborišča. Raje se odločajo za begunsko življenje, kot pa da bi doma prestrašeni čakali na smrt. Stanje na jugozahodu je že povzročilo poslabšanje odnosov med Ruando in svetovno skupnostjo. Vozila Unamirja preiskujejo kar na ulicah Kigalija. Neki vojak ZN je celo prijavil rop. Ruandski vojak naj bi mu vzeli skoraj pet tisoč dolarjev. Pripadnike človekoljubnih organizacij pretepaajo. Francoska človekoljubna organizacija Equilibre je že odnehala. Radio Ruanda je prejšnji teden obtožil sile Unamirja, da scitijo zločince in podpirajo prostitucijo. Mladotnike naj bi zavajali celo z darili.

Prejšnji mesec je podpredsednik in obrambni minister generalmajor Paul Kagame začel izsiljevati mednarodno skupnost. Pobirati je začel del človekoljubne pomoči, kar je imenoval »pogojnina za pomoč«.

Atentat, ki ga je na guvernerja pokrajine Butare ta mesec izvedel neznani strelec, je kazalec zaostrovanja napetosti. Predstavniki ZN se bojijo, da bi utegnili imeti dramatične posledice.

Julian Bedford / Reuter

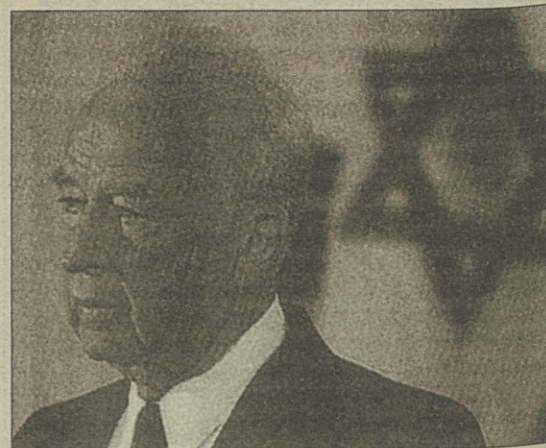
BLIŽNJI VZHOD

Izrael spet zavira mirovna pogajanja s Palestinci

JERUZALEM - V sredo je Izrael zavrl mirovni proces s Palestinci, saj se je po poskusu napada s tovornjakom bombo, ki naj bi eksplodiral v enem od izraelskih naselij, odrekel nekaterim nadaljnjim korakom. Zasedanje komisije, ki naj bi jo sestavljalo več ministrov, ti pa naj bi odločali o osvoboditvi več sto palestinskih jetnikov, je premier Jicak Rabin preložil za nedoločen čas.

»Premier je menil, da takšno zasedanje ni utemeljeno v obdobju po nedeljskem napadu v Hebronu in poskusu napada s tovornjakom bombo v Bersebi,« je izjavil tiskovni predstavnik premiera Oded Ben Ami. »Jaser Arafat bo moral storiti kaj več za odpravo terorističnih dejanj, ce bo hotel dokazati svojo sposobnost za avtonomijo,« je se dodal Ben Ami in imel pri tem v mislih tovornjak bombo, ki je prišel iz Gaze. Na priporočilo Rabina je predsednik Ezer Weizman odpovedal sestanek, ki naj bi ga imel z ministrom za pravosodje Davidom Libajjem. Na njem naj bi se pogovorila o izpustitvi nadaljnjih petnajstih palestinskih zapornikov. Po sporazumih o avtonomiji so spustili že 5 tisoč palestinskih jetnikov, v izraelskih zaporih pa jih je še vedno 6 tisoč. Laburistični dnevnik Davar je v sredo poročal, da se je Rabin prav tako odločil, da bo preložil sestanek z Arafatom, ki je bil napovedan za prihodnji teden. Vendar pa je Ben Ami zanikal, da bi kdajkoli nacrtovali tak sestanek. Kot piše Davar, naj bi se za ta sestanek Arafat in izraelski zunanji minister Simon Peres dogovorila med sestankom 9. marca. Oba visoka predstavnika naj bi ta teden odprla tudi mejni prehod na območju Gaze in Jeriha, cesar seveda nista storila. V nedeljo so v zidovskem naselju v Cisjordaniji ubili dva Izraelca. V ponedeljek pa je policija prestregla tovornjak, ki naj bi eksplodiral v središču Bersebe, ter priprla dva Palestinca iz Gaze, ki sta ga vozila. Palestinske oblasti so obtožile Rabina, da izrablja najnovejše incidente za izgovor zaviranja mirovnega procesa. »Najnovejši dogodki dokazujejo, da hoče Rabin upočasniti in zadržati napredovanje mirovnega procesa, vse dejavnosti pa preložiti na obdobje po splošnih volitvah v Izraelu leta 1996,« je v sredo zatrdil Freih Abu Middeine, palestinski minister za pravosodje. Eden od svetnikov izraelske vlade je zatrdil, da sta oba incidenta zares razbesnela Rabina, ki se je odločil, da bo nekoliko zavrl normalizacijo odnosov. »Afera s tovornjakom dokazuje nesposobnost palestinske policije, da bi preprečila takšna dejanja. Izzvala je bes premiera zaradi številnih smrtnih žrtev, ki bi jih lahko povzročil ta napad,« je se pojasnil svetnik. »Rabin ne želi miru, ker preprosto noče, da bi sporazum o avtonomiji uspel,« meni Abu Middeine.

Patrick Anidjar / AFP

Izraelski premier Jicak Rabin

SPORNO OBMOČJE MED PERUJEM IN EKVADORJEM

Vojne v amazonskem pragozdu še ni konec

Strokovnjaki trdijo, da se obe vojski pripravljata na nov krog spopadov

LIMA - Vojaske strokovnjaki menijo, da se Peru in Ekvador po mesec dni trajajoji vojni, v kateri ni zmagala nobena stran, verjetno pripravljata na nov spopad. Enrique Obando, analitik iz perujskega centra za mednarodne studije, je po podpisu mirovnega sporazuma med državama izjavil, da bo Quito tudi v prihodnje skušal uveljaviti pred 50 leti podpisano listino o meji na območju Cordillera del Condor. »Zaradi diplomatske mlacnosti se obe državi oborožujeta,« je poudaril Obando. Luis Mellet, nekdanji član tajne policije, je napovedal nove spopade, do katerih naj bi prislo še letos. »Ekvador z diplomatskim sporazumom le pridobiva na času, prav tako tudi Peru. Državi se bosta spet spopadli jeseni,« je prepričan, saj naj bi Ekvador vztrajal pri možnosti dostopa do Amazonke, po mirni ali nasilni poti.

V spopadih zaradi spora o meji v Cordillera del Condor je bilo ubitih približno 75 vojakov. Sporazum, ki sta ga državi podpisali 17. februarja, po posredovanju mirovnih posrednikov starih držav, hkrati tudi porokov uresničevanja sporazuma, je bil po ratifikaciji 28. februarja večinoma splošno sprejet. Približno stideset vojskih opazovalcev iz Argentine, Brazila, Čila in Združenih držav Amerike že od 11. marca nadzoruje uresniče-

vanje sporazuma na demilitariziranem območju, vendar pošiljke orožja na oboje predela dokazujejo, da se spiti strani pripravljata na nov spopad.

Predsednik Carlos Menem je nedavno odredil uradno preiskavo o prodaji 75 ton, v Argentini izdelanega orožja Ekvadorju, v vrednosti 33 milijonov dolarjev; pošiljka je prispela v državo že po podpisu mirovnega sporazuma. Argentinski časopis Clarin, ki je prvi poročal o orožju, je

navedel uradne dokumente, po katerih naj bi bilo orožje namenjeno Venezueli, vendar Caracas zanika vsakršna namigovanja o nakupu orožja.

Prejšnji petek so v Lizboni portugalski uradniki poročali o ukrajinskem letalu, ki se je moralo vrniti na Slovaško, od koder je priletelo, ker so na njem odkrili orožje, ne zdravil, kot je bilo zapisano na dokumentih. Predstavniki letališča je povedal, da je bilo letalo prvotno namenjeno v Quito, orožje pa Ekvadorju ali Peruju. Peru naj bi po mnenju analitikov podcenjeval ekvadorsko oborožitev in vojsko pripravljenost, čeprav je imel zaradi modernejšega orožja prednost v spopadu, pa tudi njegova vojska taktika je bila boljše. »Čeprav ima Peru več orožja, je vendarle zastarelo,« meni Obando, ki hkrati opozarja, da so perujski poveljniki naredili tudi nekaj taktičnih napak,

predvsem v letalskih silah, prav tako pa ni dobro delovala obvesčevalna enota, ki ni odkrila sovražnikovih sil. Zaradi ekvadorskih radarjev so perujske letalske sile izgubile tri vojaške helikoptere in pet navadnih.

Tudi Ekvador je slabo ocenil perujske letalske sile, predvsem njihovo hitro posredovanje, saj je Peru svoje enote premestil že po podpisnem sporazumu. »Spiti strani sta napacno ocenili sovražnikove sposobnosti in sta zdaj ujetnici lastnih napak,« poudarja Obando. Po Melletovi oceni Ekvador vojski namenja 15 odstotkov dobička od prodane nafte; vojska, ki je udeležena pri lastništvu 30 državnih tovarn, je sedem milijonov dolarjev porabila za izboljšanje razmer v vojski, zato lahko kupuje orožje z izkupickom od prodane nafte in ni odvisna od državnega proračuna.

Perujska vojska je v slabšem položaju, ker je pred-

Obmejna patrulja perujskih oboroženih sil

sednik Fujimori močno oklestil sredstva za vojsko, saj je večino denarja namenil za strnoglavljenje opozicijske, maoistične stranke Svetleca pot. Obando je prepričan, da bo moral Peru za posodobitev svoje vojske nameniti najmanj 800 milijonov dolarjev;

Mellet pa meni, da bi zadoščalo že 500 milijonov. Predsednik Alberto Fujimori, ki poudarja, da se mora država bojevati predvsem proti revščini, s katero se sooča, in razviti gospodarstvo, se ni pripravljen spustiti v oboroževalno tekmo z Ekvadorjem.

Seveda pa mora zaradi takšnega stališča računati na odpor v oboroženih silah, saj predvsem mladi častniki zahtevajo denarno pomoč za posodobitev oborožitve, ker bi se le tako lahko branili pred ekvadorskim napadalcem.

Mary Powers / Reuter

KITAJSKA

Za znanje bo treba plačati

Odprava šol za »aristokratsko elito«

PEKING (AFP) - Kitajska bo se naprej po korakih opuscala socialistično nacelo o izobraževanju, dostopnem za vse, saj bodo morali starsi kmalu placevati stroške solanja, sčasno s tem pa bo država stopila na prste »solam za aristokrate«. Nacelnik državne komisije za izobraževanje Cu Kaixuan je priznal, da je solski proračun, ki znaša za letosnje leto 12, 3 milijarde dolarjev premajhen, da bi z njim lahko zadostili potrebam 250 milijonov soloobveznih otrok na Kitajskem.

»Iz tega sledi, da nujno potrebujemo zunajproračunska sredstva,« je izjavil Cu. To obenem pomeni, da bodo javne sole zacele zaračunavati del stroškov, se zlasti tistim otrokom, ki so ze presegli starost devetih let, pa se niso dokončali obveznega solanja. Vlada bo sčasno spodbudila ustanavljanje zasebnih izobraževalnih ustanov, ki so se v zadnjem času precej namnožile. Kot je povedal Cu, »je ta hip na Kitajskem 2000 zasebnih sol.

Nacelnik državne komisije za izobraževanje, cigar polozaj je na ravni ministra, je tudi povedal, da bodo javne osnovne sole zaenkrat zaračunavale simbolico solnino do starosti desetih let. Poleg tega pa bo omenjena državna komisija predpisala zgornjo mejo solnine v zasebnih izobraževalnih ustanovah. Novi zakon o izobraževanju, ki naj bi ga sprejeli ze med sedanjim zasedanjem

Narodne ljudske skupscine, pa bo lokanim oblastem prepovedal odvajati davke na solnino.

Cu Kaixuan je med drugim zavrnil obtožbe, po katerih naj bi se Kitajska s spodbujanjem zasebnega solstva, za katerega je treba placati solnino, preusmerila v kapitalizem. Placevanje solnine »ne pomeni nujno tistega kriterija, po katerem se socializem razlikuje od kapitalizma«, je dejal in pri tem omenil, da namerava Kitajska spodbuditi se številne druge oblike izobraževalnega sistema, ki so v veljavi v kapitalističnih državah. Po Cujevem mnenju je za univerzo sprejemljiv prag solnine med 118 in 178 dolarji za solsko leto, kar pomeni 10 do 20 odstotkov stroškov, ki jih imajo te ustanove. »Glede na kupno moc povprečne kitajske družine sem prepričan, da bo te stroške zmogla,« je se dejal ter dodal, da ima vlada na voljo tudi

sklade, iz katerih bo lahko placala solnino 5 do 10 odstotkom tistih studentov, ki izhajajo iz revnih družin.

V zvezi z zasebnimi izobraževalnimi ustanovami je Cu potrdil, da bo država se naprej spodbujala ustanavljanje teh sol za bogate družine, pac pa namerava odpraviti »sole za elito, ki dijakom in studentom omogočajo razkošno življenje«. Nekateri od teh ustanov zahtevajo vsako leto solnino, ki doseže tudi nekaj sto tisoč juanov, pri cemer je njihov učinek na dijake in studente tak, da »škoduje vzgoji«, kot je poudaril Cu. Izobraževalnih ustanov, ki jih imenujejo »olimpijske sole« in so jih ustanovili, da bi z njimi zadovoljili zahteve tistih staršev, ki hočejo svojim otrokom edincem zagotoviti dodatno izobrazbo, prav tako ne bodo podpirali, saj so njihovi dijaki in studentje ze tako preobremenjeni.

Ena od pglavitnih nalog, kjer si bo vlada prizadevala storiti več, pa je zagotavljanje solske izobrazbe v odročnih kmetijskih področjih. Približno tri odstotke soloobveznih otrok v času poljskih opravil zapusti solo, medtem ko dodal, da ima vlada na voljo tudi

Izobraževanje postaja na Kitajskem vse dražje, še posebej v zasebnih šolah, kot je Jinghua v Pekingu

otrok v mestih le dva odstotka, ki je povedal Cu in pri tem poudaril, da bo uvrščeno med najpomembnejše naloge naslednjih sedmih let obvezno solanje, ki je edino zagotovilo v boju zoper nepismenost. Vlada si je zastavila cilj, da bo do leta 2000 odpravila nepismenost na tistih območjih, kjer prebiva 90 odstotkov prebivalstva, poudarja Cu in pravi, da bi moral sleherni prebivalec Kitajske znati prebrati in napisati vsaj 1500 crk. Danes približno 35 milijonov mladih Kitajcev in tistih, ki so v srednjih letih (kar predstavlja sedem odstotkov prebivalstva), ne zna ne brati ne pisati, kar 75 odstotkov med njimi pa je zensk.

Med Kitajsko in Tajvanom še traja hladna vojna

QUEMOY - Granata iz 60-milimetrskega minometalca, ki se je razletela v vodah Tajvanskega preliva le nekaj deset metrov pred skupino tujih novinarjev, nas je dodobra prestrasila; niso pa se je ustrasili vojaki tajvanskega režima, saj je tu na Quemoyju, otoku, ki leži le nekaj streljajev od komunistične Kitajske, to vsakodnevni pojav. Le dvajset sekund za tem je sto metrov stran brizgnil v nebo drug vodni stolp, ki ga je pognala kvisku nova eksplozija granate pod morskno gladino Tajvanskega preliva, enega zadnjih prizorišč hladne vojne, na katerem se spopadajo obe sovražni strani ze več kot 45 let.

»To je zgolj zato, da bi ribicem z druge strani dopovedali, da so se prevec približali naši obali,« pojasnjuje 28-letni Kuo Yao-Hung, ki ze dve leti služi vojsko in strazi na tem strateško pomembnem tajvanskem polozaju. »Nikdar ne streljamo bliže njim,« se doda in pripomni, »da je cudno, da se kitajski ribici ne bojijo več, kadar nanje strljamo z opozorilnimi streli. Vcasih se nam tako približajo, da jim moramo vpiti, naj se vendar umaknejo. Vcasih nam tudi odgovorijo: 'pocakajte se malo, samo se tele ribe potegnemo na krov ...'.« Na ladji, ki povezuje ta utrjeni otok s Quemoyem, je mestni svetnik Li Deng-Hui povedal se vec o tem, kakšni so nacrti tega »detanta«. »Potrebujemo most, ki bi nas povezoval s celino; tako nam ne bi bilo treba več odhajati v Tajvan, in potem se v Hong Kong in potem se v Fucu, ki je pred nami, da bi sklepali posle«. Polkovnik Ma Chian-Wei vsekakor ne misli tako; zanj, podobno kot za voditelje v Taipeiu zdruzitev komunistične Kitajske in Tajvana se ni vprasanje jutrisnjega dne. Ta 43-letni castnik, ki ze devet let službuje v tej predstrazi, je lanskega septembra z zaskrbljenostjo spremljal amfibijske vojaske vaje velikih razseznosti, ki jih je na sosednjem otoku izvajala kitajska Ljudska vojska osvoboditve (APL). »Sodelovalo vec kot deset tisoč moz, samih marincev. To se je zgodilo prvič po 30 letih. Vojaskih vaj so se udeležili kar trije korpusi vojske in povsem jasno je, da so bile vaje demonstrativno namenjene nam,« je se izjavil. Seveda pa se je ob tem strinjal, da

gre zgolj za »politico sporocilo«, ki ga je Peking naslovil zagovornikom neodvisnosti Tajvana pred decembrskimi volitvami, ko so prav zagovorniki neodvisnosti prisli na celo mestnih oblasti v Taipeiu.

Tajvan leži 270 km od Quemoyja. Leta 1949, ko so se nanj umaknile nacionalisticne cete marsala Cangkajska, ki jih je pozabil Mao Ce-Tung, je APL napadla Quemoy in sosednji otok Matsu, ki nadzirata vstop v strateško pristanisce Xiamen. Po treh dneh hudih bojov je bilo vec kot 15 mrtvih, APL pa se je morala umakniti. Leta 1958 je začel Mao Ce-Tung z velikansko topnisko ofenzivo, v kateri se je na ta drobni nacionalistični arhipelag, ki ga sestavlja 12 otokov, med seboj oddaljenih največ 2, 2 km - zrusilo vec kot pol milijona granat. V nadaljnjih 20 letih je večkrat prihajalo do podobnih topniskih spopadov, medtem ko se propagandna vojna s pomočjo zvonicov nikoli ni koncala. Lani januarja je kitajski predsednik Jiang Zemin Tajvanu ponudil konec sovraznosti, ki so se tako nehalo po 15 letih, vključno z možnostjo povečanja medsebojnih jamstev za nemoten potek trgovine v okviru postopnega združevanja nekdanj zapriseženih sovraznikov, ki naj bi se, sicer z drobnimi koraki, pa vendarle začela približevati drug drugemu. Po vec kot dveh mesecih skoraj popolnega uradnega molka iz Taipeija je nacelnik generalstaba general Lui Ho-Chien v petek obtožil Peking, da igra predvsem na karto »palice in korenca«: kajti, kot je zagotovil, je APL v januarju premestila svoja raketna izstrelisca v Fujian, od koder lahko rakete ze v nekaj minutah dosežejo Tajvan in Quemoy. Kadarkoli ponuja mir, se Peking v resnici pripravlja na vojno, je se poudaril. Tudi polkovnik Ma je prepričan v to: »Niso iskreni. Nikoli se uradno niso odrekli uporabi sile za to, da bi nas spravili podse,« je se izjavil ter potem popeljal skupino tujih novinarjev na ogled skritih utrd, s katerimi je prepreden otok.

Patrick Lescot / AFP

Kitajske vojne ladje neprestano kršijo tajvanske teritorialne vode

Čudež z Hainana

HAIKOU - Cheng Feng začena verjeti v čudeže. Letalska družba Hainan Airlines je začela poslovati leta 1989 z milijonom dolarjev kapitala, zdaj pa bo verjetno postala drugi mednarodni kitajski letalski prevoznik. »Na zacetku smo bili mahjna riba, dokler se nismo leta 1992 preoblikovali v prvo delniško družbo na kitajskem trgu letalskih prevoznikov. Zdaj smo najboljši na področju varnosti, točnosti in odgovornosti,« pripoveduje Cheng, direktor letalske družbe, ki ima sedež na kitajskem tropskem otoku Hainan.

Zacetni kapital letalske družbe je bilo vladno posojilo v višini 1,2 milijona dolarjev, njen lanski skupni promet pa je dosegel ze 40 milijonov dolarjev. V floti Hainan Airlinesa naj bi bilo kmalu osem boeingov in dve manjši letali. Družba ima zaposlenih 55 pilotov, ki letijo na stirinajstih progah znotraj Kitajske. Letos pričakujejo milijon potnikov, naslednje leto pa milijon in pol. Konec letosnjega leta bo Hainan Airlines odprl mednarodne letalske proge proti Hong Kongu in Japonski, saj postaja otok Hainan privlačno kitajsko turistično in poslovno središče.

Na Kitajskem se letalsko prevoznistvo hitro razvija. Trenutno je v državi 23 večjih in več manjših letalskih družb. Tiskovna agencija Xinhua napoveduje, da bo Kitajska v prihodnjih desetih letih potrebovala 550 novih potniških letal, saj naj bi se število potnikov do leta 2013 povečalo za 12,3 odstotka. V državi so 104 civilna letališča, od tega stirinajst za mednarodni promet.

Otok Hainan leži ob južni kitajski obali, glavno mesto Haikou pa je magnet za poslovneže z vse Kitajske, saj ima pokrajina status posebne ekonomske cone. Družba Hainan Airlines je lahko zaradi ugodne davčne zakonodaje kupila dve boeingovi potniški letali, ne da bi placala carino, pri tem pa ji je s posojilom v višini 32 milijonov dolarjev pomagala tudi Bank of Communications, največji delničar letalske družbe. »Zakonodaja je tukaj do podjetnikov prijaznejša kot na celini,« razlaga Cheng. »Ko smo pred tremi leti zeleti dobiti svez kapital, smo v kratkem času s prodajo delnic zbrali dvanajst milijonov dolarjev. Zdaj smo stoodstotna delniška družba, placujemo davke, spoštujemo zakone in smo hkrati neodvisni. Nikogar od državnih organov ne zanima, ali imamo dobiček ali izgubo, zato se trudimo, da poslujemo čimbolje.«

Na zacetku so imeli pri Hainan Airlinesu nekaj težav z oblastmi, saj niso mogli zaposliti Avstralcev in Američanov, ker je uprava za civilno letalstvo uvedla moratorij za tuje pilote v kitajskih letalih. Problem so resili s pomočjo izobraževalnih programov z letalskima proizvajalcema Boeing in Fairchild. Zdaj dva ameriška pilota pilotirata letalo fairchild metro 23 na progi Haikou-Sanya, to je med obema letališčema na otoku Hainan. Novo letališče Phoenix International pri mestu Sanya na jugu otoka bo lahko, potem ko bo leta 1998 dokončano, sprejelo deset milijonov potnikov letno. Direktor letališča Hao Tongei se nadeja velikega uspeha: »Razvoj letalstva pomeni razvoj turizma. Hainan bodo kmalu imenovali 'vzhodni Havaji'.«

Lynne O'Donnell / Reuter

Kava osvaja Kitajsko

KUNMING - Ce se bodo uresnicila Huang Zhaoqingova pričakovanja, bo postala kava tako pomembna kitajska nacionalna pijaca, kot je coca-cola za Americane. Kava iz tovarne Yunnan v južnozahodnem delu Kitajske naj bi imela po napovedih odgovornih tudi zdravilne učinke. »Kava ljudi pogreje, uničuje odvečne snovi v telesu ter zmanjšuje telesno tezo,« poudarja Huang. »Ko bodo Kitajci to spoznali, bodo opustili pitje čaja in bodo pogosteje pili kavo, predvsem zaradi njenih zdravilnih učinkov,« je prepričan.

V osmih letih bo po njegovih napovedih kava osvojila predvsem mestno prebivalstvo; zdaj vsak Kitajec povprečno popije na leto 1.500 skodelic čaja. Pozornost kitajskih proizvajalcev kave je usmerjena predvsem na mesta, v katerih živi 300 milijonov od milijarde 200 milijonov Kitajcev. »Ce bo začelo piti kavo le 30 odstotkov meščanov, bo to pomenilo ogromno kolicino,« ocenjuje Huang. Tovarna kave v provinci Yunnan je začela obratovati leta 1991; zgrajena je bila s pomočjo razvojnega programa ZN in finančnimi sredstvi lokalne vlade. Obrat so opremili z italijanskimi in nemškimi stroji v vrednosti 1, 12 milijarde dolarjev. Vsako leto bi lahko poslala na trg tisoč ton kave, ker pa teče proizvodnja le osem ur na dan, so lani sprazili le 250 ton kave, od tega je bilo 175 ton namenjenih izvozu. Da bi imela tovarna zagotovljeno redno dobavo kavnih zrn, so vodilni delavci lokalni oblasti predlagali podpis pogodbe s kmeti za dobo 15 let. Kmetje, ki v rodovitnih delih pokrajine ob meji z Burmo, Veitnamom in Tajsko sadijo kavovce, naj bi za to no kavnih zrn dobili 13 tisoč juanov (1.550 dolarjev). Ker cena kave narašča, je Zhou prepričan, da bodo kmetje brez oklevanja sprejeli ponudbo. Razvojni nacrt, podprt s finančno pomočjo lokalne vlade, predvideva siritev proizvodnih obratov.

»Za nakup kave smo zdaj odvisni od posojil, brez katerih kmetov ne bi mogli redno izplačevati,« je povedal Zhou ter dodal: »Lokalna vlada nam je posodila 20 milijonov juanov (2,3 milijona dolarjev) pod pogojem, da vsako leto izvozimo 800 ton kave; v ZDA lahko s prodajo zaslužimo stiri milijone dolarjev. Da bi lahko izpolnili dolocila pogodbe, bodo v treh letih razsiriili plantaze na 866 hektarjev, vendar pa bodo novi nasadi obrodili sele cez tri ali stiri leta, zato za zdaj računajo na prodajo pridelka bližnjih kmetov. Letos bo tovarna v Evropo izvozila 500 ton prazene kave znamke Grand Plaza, na ameriskem trgu pa bo moc kupiti njihovo mešanico Yunnan Coffee.

Družba bo največ pozornosti namenila prodoru na svetovni trg, čeprav je pričakovati zanimanje tudi domačega, predvsem velikih mest, kot je Sanghaj, v katerem vsako leto ljudje popijejo 350 ton kave. Preseneca pa podatek, da v 11-milijonskem Pekingu le odstotek ljudi pije kavo, čeprav postaja ta črna tekocina cedalje bolj priljubljena v univerzitetnem sredisču Nanjing. »Kavo lahko narocite tudi ze v majhnih mestih in nekaterih večjih vaseh; gre za trodelni instant, ki vsebuje kavo, mleko in sladkor. Potrebujete le vodo in pijaca je pripravljena,« je povedal Huang.

Lynne O'Donnell / Reuter

OFENZIVA PROTI KURDOM

Turška vojska čisti tudi po domačih tleh

ANKARA (dpa) - Turcija je v sredo v okviru vojaške ofenzive, ki jo proti uporniskim Kurdom vodi na severu sosednjega Iraka, okrepila tudi napade na lastnem ozemlju. O izgubah gverilcev marksistično-leninistične kurdske delavske stranke PKK in v vrstah turške vojske za zdaj še ni podatkov. Nemski zunanji minister Klaus Kinkel, ki je včeraj zvečer s svojim španskim in francoskim kolegom odpotoval v Turčijo, je Ankaro pozval, naj pri svojih vojaških operacijah spoštuje mednarodno pravo in človekove pravice.

Poldržavna tiskovna agencija Anadolu je poročala, da so na turški strani meje z Irakom opazili »velike vojaške premike«. Vojaske tiskovni predstavnik je včeraj dejal, da so poostriili čiščenje na svojem ozemlju. Na severu Iraka se velika vojska ofenziva nadaljuje z nezmanjšano močjo. Po vnovičnih bombnih napadih v zgodnjih jutranjih urah je približno 35 tisoč vojakov in petdeset tankov od zahoda proti vzhodu precesalo to območje, kjer živijo Kurdi. Turški dnevniki so pisali, da je turška vojska v naseljih v notranjosti Iraka (približno stiriideset kilometrov od meje) obkolila približno 2800 gveril PKK.

Kinkel je pred odhodom v Ankaro dejal, da mora Turcija izbrati sredstva svojega boja proti kurdskim upornikom in naj bo pozorna na civilno prebivalstvo. Ameriški zunanji minister Warren Christopher je v Parizu izjavil, da je turška vlada Washingtonu zagotovila, da bodo vojaške operacije na severu Iraka časovno omejene. Mednarodna organizacija za varstvo človekovih pravic Amnesty International je v Londonu zahtevala od Pariza, naj ne ogroža varnosti zaprtih in civilnih oseb. Tiskovni predstavnik turškega zunanjega ministrstva je v Ankari izjavil, da vojaki prizanašajo civilnemu prebivalstvu.

NOVICE

Christopher in Kozirjev v Ženevi

ŽENEVA, PARIZ (dpa) - Ameriški zunanji minister Warren Christopher je včeraj pripotoval v Ženevo, kjer se bo sestal z ruskim kolegom Andrejem Kozirjevom. Sogovornika bosta govorila predvsem o širitvi zveze Nato v vzhodnoevropske države, razmerah na območju nekdanje Jugoslavije, vojni v Čeceniji in pripravah na obisk ameriškega predsednika Billa Clintona v Moskvi. Zunanja ministra bosta po mnenju tujih opazovalcev največ časa namenila nameram Rusije, da Iranu proda tehnološko za izgradnjo jedrskih naprav. Christopher je pred prihodom v švicarsko letovišče v Parizu obiskal francoskega zunanjega ministra Alainja Juppéja. V skupni izjavi sta sefa diplomacije ZDA in Francije poudarila nujnost mednarodnega posredovanja za ohranitev premirja v BiH in čimprejšnjega srečanja skupine za stike. (dpa)

Spori med alžirskimi skrajneži

ALŽIR - V spopadih med različnimi oboroženimi skupinami islamskih skrajnežev v Alžiriji je bilo včeraj ubitih najmanj 15 ljudi. Alžirske oblasti so tudi poročale, da so se že prejšnji teden v Ain Delfi na severozahodu države spopadli pripadniki Oborožene islamske skupine (GIA) in Islamske svete vojske (AIS), militantne frakcije prepovedane alžirske stranke Fronta islamske rešitve (FIS). GIA je namreč v tork zagrozila, da bo unicila vse islamske organizacije, ki se ji ne bodo hotele pridružiti. »Akcija združevanja islamskih sil za boj proti sovražniku se zaključuje. Za vsako združenje ali skupino, ki se nam ne bo hotela pridružiti, bodo začeli veljati strogi seriatski zakoni,« je zapisano v sporočilu GIA, objavljenem v arabskem časniku Al-Hajat, ki izhaja v Londonu. (dpa)

Ruski parlament obsoja ukrajinsko politiko na Krimu

MOSKVA, KIJEV, SIMFEROPOL - Ruski parlament je včeraj obsodil Ukrajinsko politiko do Krima. Razveljavitev krimske ustave naj bi po mnenju ruskih poslancev ogrozila stabilnost v regiji. Poleg tega je ruska дума zavrnila predlog ukrajinskega parlamenta, da Moskva in Kijev kmalu in enkrat za vselej rešita vprašanje ukrajinskih dolgov in razdelitev črnomoške flote. Ukrajinsko zunanje ministrstvo pa je včeraj ostro protestiralo zaradi dejavnosti ruskega konzula v Kijevu, ki prebivalcem krimskega polotoka podeljuje ruska državljanstva, s čimer krši zakon o prepovedi dvojnega državljanstva. Krimski parlament je včeraj v Simferopolu po burni razpravi odstavil proukrajinskega premiera Anatolija Frantsuka. Ruska vlada je kljub zaostrovanju razmer na Krimu in cedalje glasnejšim kritikam ruskega parlamenta, včeraj v Moskvi nadaljevala pogajanja z Ukrajino. (dpa)

Vojaki ZN se vračajo v Somalijo

MOGADIS - Tri tedne po umiku pripadnikov mirovnih sil ZN iz Somalije se je včeraj skupina nekdanjih malezijskih mirovnikov vrnila v Mogadish. Gre za skupino strokovnjakov, ki bodo pomagali pri obnovi letališča in pristanišča v somalskem glavnem mestu. (dpa)

Turški vojaki se v Zahku pripravljajo na nove akcije proti Kurdom (Telefoto: AP)

Nedotakljivost državnih meja

KARLSRUHE (dpa) - Države so praviloma suverena ozemeljska telesa, ki na določenem ozemlju izvajajo svojo oblast, ta pa izključuje oblast kake druge države. Oblast neke države na določenem ozemlju se imenuje ozemeljska suverenost. Na to dejstvo se navezuje mednarodno pravo, po katerem se države med seboj priznavajo kot suverene, na določenem ozemlju vladajoče skupnosti. S tem priznavajo, da ima vsaka država pravico do ozemlja, na katerem vlada.

Državne meje so tiste zamisljene ali naravno nastale linije, ki omejujejo državno ozemlje. Pojem država pomeni tudi izvajanje državne oblasti nad prebivalstvom, ki živi na državnem ozemlju.

V tem smislu bi lahko pojem nacija enčili s skupnostjo vseh oseb, ki živijo na ozemlju določene države in ki so zato podrejeni državnim oblastim, torej zakonom te države. Pojem nacija obsega vsaj vse pripadnike države s polnimi državljanskimi pravicami.

Vsaka država ima pravico drugim državam na svojem ozemlju omogočati določene pravice. V tem primeru je država dolžna dopuščati tudi določene posege. Po drugi strani obstajajo dolžnosti, ki od države zahtevajo, da določenih posegov ne dopušta. Po mednarodnem pravu na primer država ne sme dopustiti, da bi bilo njeno ozemlje uporabljeno v namene, ki bi pomenili kršenje tega prava.

SVET

O čem pišejo drugje po svetu

O turški ofenzivi proti Kurdom

»Reševanje kurdskega vprašanja z vojaškimi sredstvi bo gotovo zelo težavna naloga. Vojaska ofenziva na iranskem ozemlju - največja v zadnjih petdesetih letih - bi lahko pomenila hud udarec kurdskim upornikom, toda končne rešitve problema gotovo ne bo prinesla. Z vojaškimi akcijami se bo spor le še poglobil in to dolgoročno ...Turska premierka Tansu Ciller pravi, da bo turški ofenzivi na kurdska oporišča v severnem Iraku sledila obsežna kampanja za demokratizacijo Turcije, kar je dobra novica. Največja težava pa je žal v tem, da je bilo kurdsko vprašanje vedno največja ovira za demokratizacijo Turcije.« (La Vanguardia, Barcelona)

O položaju v Bosni

»Medtem ko jim je na Hrvaškem s podaljšanjem mandata mirovnih silam uspelo pridobiti vsaj nekaj časa za pogajanja, je položaj v Bosni cedalje slabši. Premirje, ki velja od začetka leta in se izteka konec aprila, je cedalje bolj krhko in obstaja celo bojazen, da vsak trenutek pride do novih spopadov ... O približevanju stališč sprtnih strani ne more biti govora; pogajalske rešitve spora ni na vidiku. Vse namreč kaže, da Bosanci in Srbi izkoriščajo premirje predvsem zato, da zberejo nove sile in se pripravijo na nadaljevanje vojne.« (Neue Zürcher Zeitung, Zürich)

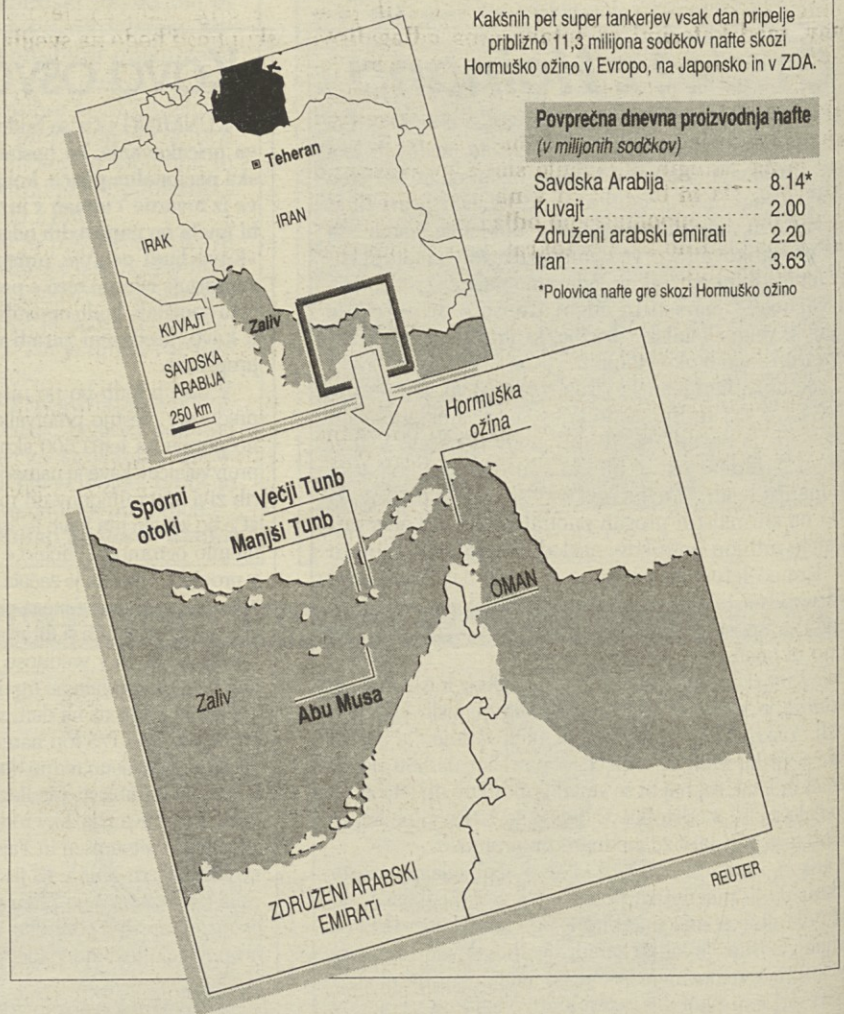
O sporazumu o stabilnosti v Evropi

»V Parizu podpisan sporazum o stabilnosti ne more zagotavljati miru v Evropi in to ne le zato, ker sploh ne omejuje sporov v nekdanji Jugoslaviji in nekdanji Sovjetski zvezi, pač pa tudi zaradi dejstva, da mednarodne pogodbe, za katerimi ne stojijo organizacije, kot sta Evropska zveza ali Nato, ne morejo zagotavljati varnosti niti stabilnosti. Pariški sporazum, ki se naslanja le na nedejavno Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), je se ena diplomatska konstrukcija, ki je vredna le toliko kot dejanske namere njegovih podpisnikov.« (Rzeczpospolita, Varšava)

IRAN / NAPADALNA POLITIKA V ZALIVU

IRANSKE VOJASKE OKREPITVE V ZALIVU

Ameriški obrambni minister William Perry trdi, da je Iran na strateške otoke v bližini Hormuske ožine namestil 8.000 vojakov, kemično orožje in rakete, s katerimi lahko napadajo ladje in letala. S tem naj bi Iranci ogrozili najpomembnejšo naftno pot sveta.

Kemično orožje in rakete v Zalivu

ABU DABI - Iran je preselil šest tisoč vojakov, kemično orožje in rakete za obstreljevanje ladij ter letal na otoke, ki ležijo ob vходу v Zaliv - najpomembnejši naftni poti sveta. To je med svojim obiskom v zalivskih državah povedal ameriški obrambni minister William Perry, ki meni, da si Teheran prizadeva nadzorovati Hormusko ožino in s tem ves Zaliv.

»Premike lahko razumemo samo kot morebitno grožnjo prostemu ladijskemu prometu na tem območju,« je povedal Perry. Iran naj bi kemično orožje in rakete postavil na otokih, ki morda celo niso njegovi, saj jih za svoje razglasajo tudi Združeni arabski emirati. William Perry je že pozval zalivske države, naj se dogovorijo za skupno obrambo proti Iraku in Iranu. Ameriški obrambni minister je namreč prepričan, da Iran kopičenja vojske in orožja ne more opravicevati samo z obrambnimi razlogi.

Iransko zunanje ministrstvo je v tork zatrdilo, da ne bo nikoli predao Emiratom otokov Abu Musa ter Večji in Manjši Tunb, ki so posejani na strateških položajih takoj po prehodu Hormuske ožine v zalivskem morju. Zunanji ministri zalivskih držav so v tork izjavili, da so lastniki spornih otokov Združeni arabski emirati. Ameriški obrambni minister je tudi opozoril, da si je Iran z nakupom dveh ruskih podmornic, krizarskih izstrelkov in petih kitajskih vojaških ladij zelo povečal svoje vojaške zmogljivosti v Zalivu. Najvišji oficir ameriške mornarice pa je javnost potolazil z zagotovilom, da bi ameriške sile v bližnjih oporiščih z lahkoto opravile z iransko grožnjo, se posebej z dvema podmornicama na dizelski pogon. »Želo, zelo natančno jih opazujemo,« je povedal Perry na krovu ameriške letalonosilke Constellation v bližini Bahraina. Poleg podmornic premorejo Američani v Zalivu tudi osemnajst velikih vojaških ladij. ZDA uvrščajo Iran med države, ki dejavno podpirajo terorizem, zato je predsednik Clinton prejšnji teden prepovedal ameriškim podjetjem sodelovanje v naftnih poslih s perzijsko državo.

Charles Aldinger / Reuters

Umazane skrivnosti letališča v Schleswig-Holsteinu

HASENMOOR, Nemčija - Majhno letališče v Hartenholmu je s svojo floto nekaj deset starajocih se cessen, pritlično leseno zgradbo za lokalni padalski klub, devetimi skladišci in rdece-belim kontrolnim stolpom videti kot ustvarjeno za turistične in poslovne polete. Toda zahodni obvesčevalci razkrivajo, da je letališče, ki ga zaradi majhnosti oblasti ne nadzorujejo prevec natančno, eno najpomembnejših izhodisc za tihotapljenje orožja in tehnologije za jedrsko bombo iz Evrope v Iran.

Nekateri zahodni strokovnjaki so zato prepričani, da bo Iran kljub prepovedi kupovanja v petih letih izdelal jedrsko bombo. Letališče v Hartenholmu naj bi bilo samo eno v odlični mreži za nakupe orožja, ki jo je iranska islamska vlada razpela v Evropi, Rusiji in osrednji Aziji. Obvesčevalci menijo, da

prek Hartenholma nabavljata orožje tudi hrvaska in bosanska vlada.

Letališče leži 56 kilometrov severno od Hamburga in je last treh Irancev, ki slovijo kot največji preprodajalci orožja v Evropi. Nemški uradniki celo sumijo, da so bili vpleteni v skrivnostno smrt nekdanjega ministrskega predsednika nemške države Schleswig-Holstein Uweja Barschela v zenevski hotelski sobi. Letališče Hartenholm je v zvezni državi, ki jo je pred svojo smrtjo vodil Barschel.

Obvesčevalne službe imajo toliko dela s tihotapstvom, ki ga vodijo Iranci, da ne morejo nadzorovati vsega. Poleg tega se tihotapci zelo pogosto selijo z enega mesta na drugo. »Če ne veste natančno, kakšno tehnologijo skusajo prethotapiti, jih je nemogoče ujeti, saj kupujejo dele pri različnih proizvajalcih in jih sestavljajo sele doma,« je za ameriški dne-

vnik New York Times izjavil visji uradnik nemške obvesčevalne službe. Uradni Teheran zanika, da bi si prizadeval za jedrsko bombo, toda poznavalci so prepričani, da gre po poti, na katero je pred petnajstimi leti stopil Irak, dokler ga niso leta 1991 ustavili Američani. Letališče v Hartenholmu je zanje idealno. Eden od lastnikov letališča je nekdanji namestnik iranskega ministra za nafto Musa Khajer Habivolahi, ki je zivel v Londonu, dokler ni pred nekaj tedni izginil. Do lanskega avgusta, ko so Nemci tam odkrili velike količine heroína in opija, pilotom ni bilo treba prijavljati niti ciljev poletov. Zahodni obvesčevalci menijo, da letijo do poljskih in nekaterih drugih vzhodnoevropskih letališč, nato pa nevarno vsebino pretovorijo na ladje ali večja letala in prepeljejo v Iran.

Chris Hedges / New York Times Service

LIVEK / RAZVOJ IN POSPEŠEVANJE TURIZMA V NEOKRNJENI NARAVI

Brez samozavesti in podjetniške žilice turizma ne bo mogoče znova oživiti

Celotno območje vseh treh občin je že v preteklosti slovelo po zimskem in zdraviliškem turizmu

Počitnice v neokrnjeni naravi navdušujejo tudi malčke

Ob lanskem množičnem turističnem obisku zgornjesoske doline se je izkazalo, da bo treba na področju razvoja turizma še marsikaj postoriti. Tega se zavajajo v vseh treh občinah, ki pokrivajo to območje - tolimski, bovski in kobariski.

Veliko pozornosti posvečajo razvoju turizma v Kobaridu, saj si od turistične dejavnosti obetajo dober del dohodka. Turizem da, vendar v razumnih mejah; torej v smislu kakovostne ponudbe ter storitev, in ne množičnosti. Tako nekako je razmišljala zupan kobariske občine Pavel Gregorčič na ustanovnem zboru livskega turističnega društva, ki se je pred kratkim priključilo doslej šestim že delujočim v občini. Marsikdo se ne pozna obmejne livskega območja, ki se nad Kobaridom pne na pobočjih Matajurja in Kuka.

Nekdaj je ze slovelo po zimskem, zaradi ugodne lege in podnebnih razmer pa tudi zdraviliškem turizmu. Vendar je vse skupaj zaradi takih ali drugačnih razlogov potonilo v krajanje otežujoče mrtvilo, ki ga predvsem mladi nočejo več prenasati. Zato so stopili skupaj, se dogovorili in ustanovili turistično društvo, predsedovanje pa zaupali studentki Sandri Madveš. V društvo, s pomočjo katerega bodo skušali zdraviti speco »turistično Trnuljčico« na tem demografsko ze nacetem območju, se je ob ustanovitvi

vključilo 35 članov. Ze na ustanovnem občnem zboru društva se je izkazalo, da bodo imeli za uresničevanje začrtanega programa predvsem denarne težave.

Kljub se nerazcisecnim starim nesoglasjem med krajinami Livka in sumničenjem nekaterih prebivalcev, ces da je ustanovitev društva interes zasebnika, se ne bodo dali. Ena prvih nalog, ki jih čakajo, so čistilne akcije v okolju in kraju, odstranjevanje divjih odlagališč, označitev razglednih točk na Kuku in Matajurju ter ureditev pešpoti. Poleg tega pa načrtujejo pripravo turističnega prospekta v obliki zgibanke in izdajo razglednic krajev tega območja. Utrdili bodo ze doslej

zgodno sodelovanje s sosedami - beneskimi Slovenici. Upajo, da bosta v bližnji prihodnosti v teh krajih zazivela tudi kmečki turizem in druge prenočitvene zmogljivosti, saj je med krajinami veliko zanimanja za to dejavnost. Vendar brez samozavesti in podjetniške miselnosti v društvu ne bo slo, kajti zlasti tako naravnana TD bo občina, od katere so za zdaj dobili le moralno podporo, tudi denarno spodbujala.

Za začetek bodo Livčani prirejali v bližnji obmejni straznici (ministrstvo za obrambo jo je dalo v najem zasebnemu gostilničarju) razne zabave in plesne prireditve, katerih izkupicek bo namenjen prvimi korakom na začrtani poti. (L. V.)

DOMŽALE / AKCIJA ZA ČISTO MESTO

S pomladjo se začneja »čas velike metle«

Vsakoletne ekološke akcije Očistimo naše mesto se bodo udeležila vsa društva

Domžalcane pesti veliko hudih ekoloških problemov, med katerimi so gotovo črna odlagališča odpadkov in smeti. Domžalčani so pred dvema letoma odlagališča presteli in prili do grozljivega števila: 700 in več. Nekaj deset so jih z visokimi stroški odstranili in - kot pravimo - sanirali, vendar se je na mnogih odlaganje smeti po očiščenju nadaljevalo. Da bi bilo smeti v naravi manj in da jih ljudje ne bi nepooblaščenoma odlagali, pripravljajo tudi letos čistilno akcijo, tokrat z naslovom Očistimo našo občino.

Akcija je za prvi pomladanski mesec postala že tradicionalna, tako da so si Domžalčani s Komunalno-stanovanjskim podjetjem Domzale, ki akcijo vodi, že nabrali nekaj izkušenj. Kot vse dosedanje ima tudi leto-

snja akcija v pomladnem urejanju okolja svoj časovni okvir. Trajala bo od 26. marca do 10. aprila. V tem času bo večina del prepuščena Komunalno-stanovanjskemu podjetju, ki je zadolženo za postavitev zabojnikov

za odpadke. Krajevne skupnosti bodo na svojih območjih koordinirale svoje lokalne akcije, podjetja, ustanove in šole pa bodo očistile svoja dvorišča ter okolico objektov. Društva, predvsem turistična, hortikulturna, lovska, sportna, taborniška, kulturna in druga, bodo po svojih močeh prispevala k lepšemu okolju.

Akcija se začneja v krajevnih skupnostih, nadaljevali jo bodo posamezniki, motivirani pa želijo tudi lastnike trgovin, gostinskih lokalov in podjetij, pa upravljal-

ce avtobusnih postajališč, bank, bencinskih servisov in druge. Letos bodo namenili pozornost tudi ureditvi turističnih tabel in vitrin ter drugih informacijskih površin, ki obveščajo ljudi o komunalnih in drugih ponudbah.

Za zdaj Domžalčani se odvažajo smeti na odlagališče na Mocilniku v Dobu, kjer se zaradi bližnje gradnje avtoceste ponujajo možnosti, da bi na to odlagališče vozili smeti se naslednjih dvajset ali trideset let.

Janja T. Ambroz

KRANJ / UPRAVNA ENOTA

Zaradi neusklajenosti z mestno upravo občanom ne morejo zagotavljati kakovostnih uslug

»Z zupanom se vedno nismo uspeli urediti nekaterih osnovnih prolemov,« zagotavlja v. d. načelnika kranjske upravne enote Metod Ferbar, in to ponazori z več primeri: najem službenih avtomobilov, pisarne, kadri.

»Avtomobile za naše službene potrebe si bomo glede na strani župana Grosa postavljene cene očitno prisiljeni izposojati pri eni od izposojevalnic avtomobilov, saj so njihove cene veliko nižje,« pravi Ferbar, ki je na načelnisko mesto kranjske upravne enote prišel z mesta pomočnika načelnika govenjskih inspekcijskih služb in ga je država med sicer stiri kandidati izbrala konec lanskega leta za svojo podaljšano roko v Kranju.

»S kranjskim zupanom tudi sicer se nismo uredili nekaterih osnovnih problemov. Se vedno na primer ni jasno, v katerih pisarnah občinske hiše naj bi bili delavci upravne enote; ni tako dolgo nazaj, ko smo za dva naša delavca dobili zupanova zahtevo, da morata takoj izprazniti pisarno,« pojasnjuje v. d. načelnika upravne enote Kranj in dodaja: »Stvari so prisle tako daleč, da občano ne moremo več zagotavljati resnično kvalitetnih

uslug oziroma gre za onemogočanje našega dela, o čemer sem s posebnim pismom obvestil tudi mestni svet, ki naj bi o tem predvidoma razpravljaj na svoji naslednji seji.« Sicer po Ferbarjevih besedah v Kranju na področju državne uprave poteka delo tekoče, nekaj problemov pa imajo s kadri, saj jim tisti z visjo izobrazbo uhajajo. »Trenutno imamo zaposlene 103 ljudi, po sistematizaciji pa bi jih potrebovali dobrih trideset več,« trdi Ferbar, ki hkrati grenko priznava, da v Ljubljani na ustreznih mestih ni posebnega zanimanja za rešitev njihovih problemov.

Vine Bester

IDRIJA / PROTEST

Upokojenci so za usklajevanje

Za večjo racionalnost in skromnost pri občinskih in državnih izdatkih

Tudi idrijski upokojenci se pridružujejo protestu Zveze društev upokojencev Slovenije, ki opozarja na omejevanje pokojnin s posebno eskalacijsko lestvico, ki jo vlada predlaga v paketu socialnega sporazuma.

S temi mnenji nas je seznanil Marjan Beričič, predsednik idrijskega društva upokojencev, ki ima približno dva tisoč članov. V pismu vodstvo upokojencev zaskrbljeno ugotavlja, da pogajalci pri pripravi socialnega sporazuma uporabljajo dvojna merila, ena za plače poslancev, druga za delavske plače in pokojnine. Upokojenci zahtevajo, naj se pokojnine tudi vnaprej mesečno usklajujejo. Odprava poročila bi jih se dodatno prizadela. Tudi skromen dodatek za rekrea-

cijo upokojencev, ki bi ga nekateri najraje ukinili, je po mnenju upokojencev preizek.

V pismu upokojenci podarjajo, da so po svojih močeh pripravljani prispevati svoj delež k stabilizaciji gospodarstva, vendar pa je večina nizjih slojev delavstva in upokojencev ze zdaj na robu preživetja. »Vemo, da je javna poraba, kamor stejejo tudi izdatki za pokojnine, hudo breme za naše gospodarstvo. Vendar je treba pregledati tudi državni proračun, v njem ni varčnosti, povsod je najti zelje po novih prostorih, opremi, avtomobilih in podobnem. Zahtevamo racionalnost in skromnost - tudi pri državnih in občinskih izdatkih,« so upokojenci zapisali v protestnem pismu.

Roman Bric

SOLKAN / RAČUNALNIŠTVO NA OSNOVNI ŠOLI

Posebna naloga šole je izobraževanje s pomočjo računalnika

Osnovna sola Solkan je ena od prvih sol na Primorskem, ki se je ze pred leti vključila v projekt računalniškega opismenjevanja Petra, na soli pa so se z računalništvom ukvarjali ze prej.

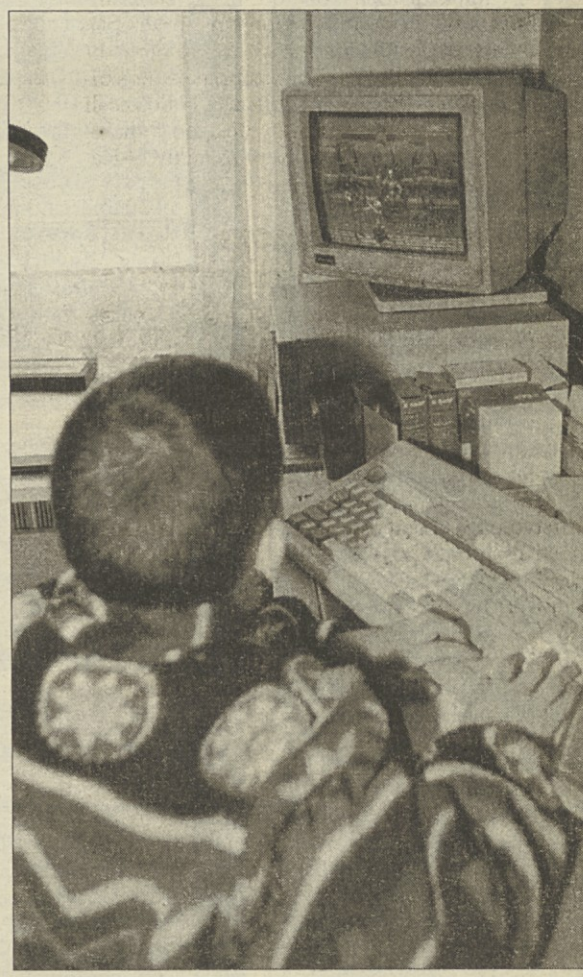
Ministrstvo za solstvo in sport je letos solo imenovalo za eno od 25 osrednjih sol v Sloveniji. To so sole s posebnimi nalogami, pravicami in dolžnostmi na področju računalništva. Na Primorskem je osrednja sola samo se Osnovna sola Lucija. Solskanska sola, ki je z računalniki dobro opremljena in ima dve računalniški učilnici, ima posebno nalogo izobraževanja s pomočjo računalnika pri pouku zemljepisa.

V njeno projektno skupino sodijo se osnovne sole Sezana, Celje, Ptuj, Velika Nedelja ter osnovni soli Vodmat in Trnovo iz Ljubljane.

Prvo letošnje srečanje sol je bilo februarja v Veliki Nedelji, zdaj pa je na vrsti osrednja sola Solkan. Včeraj so se predstavniki sol zbrali na delovnem srečanju v Solkanu, da bi poglobili načine uvajanja računalnika v pouk zemljepisa in izmenjali izkušnje.

Na solkanski soli so letos dobili moderno računalniško učilnico. Ministrstvo za solstvo in sport je za njeno opremo namenilo stiri milijone tolarjev, dvajset odstotkov sredstev pa je prispevala sola.

Silvija Mozetič

Učenje s pomočjo računalnika je lažje (Foto: J. S./BOBO)

Okrogla miza v Avditoriju o odvisnosti

PORTOROŽ - Zelo dejaven odbor socialdemokratske Slovenske Istre pripravlja jutri ob 18. uri v mali dvorani portoroškega Avditorija okroglo mizo na temo Zasvojenost. Predsednica odbora Graziella Starman meni, da je problematika na Obali se posebej aktualna, kajti statistika kaže, da gre za eno najbolj ogroženih območij v Sloveniji. Na okrogli mizi, ki se je bodo udeležili dr. Angelca Zerovnik z ljubljanske univerze, Aleksander Zadel, psiholog iz Kopra, portoroški župnik Franc Prelec, predstavnik koprski UNZ ter stariši iz skupnosti Srečanja, bodo govorili o naslednjih temah: kakšne razsežnosti ima zasvojenost v Slovenski Istri, kaj smo storili, da bi ta problem zajezili ter kako preprečevati zasvojenost. (Z. B.)

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Dnevnik in Odprti prostor, 10.00 TG1
10.05	Film: Lisa dagli occhi blu (kom., It. '69), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Variete: Vabilo k mizi - Tutti a Tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveno-tehnološki tednik Albedo
14.25	Nogomet: Italia-Estonija
16.20	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Velike razstave Live - Alla conquista dell' America (vodi Milly Carlucci)
23.00	Dnevnik
23.10	Variete: Seconda serata
0.05	Dnevnik, vreme in snežne razmere, Iz Parlamenta
0.25	Dok. Videosapere
0.55	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
8.15	Nan.: Black Stallion
8.40	Nad.: Quando si ama
10.30	Aktualno: Lo sportello del cittadino, 10.50 Fra le righe
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, TG2 O zdravju in vreme
13.45	Otroški variete: Quante storie ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	TV film: Vita a termie (dram., It.-Fr. '93, i. R. Lovelock), nato posebna odd. Film kronika
23.30	Dnevnik
0.10	Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15	Pregled tiska in vreme
0.30	IP v kosarki
2.00	Filmske novosti

RAI 3

6.45	Oddaje Videosapere: Anglescina, dok., Potovanje po Italiji, Filozofija, Prva pomoč, itd.
10.25	Fantastica Età, 11.05 Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Regione 7
15.15	Sportno popoldne
16.30	Videosapere: Argo - Mala solska knjižnica, 16.45 Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, deželne vesti
19.50	Bolb. Blob Soup
20.30	Aktualno: Tempo reale (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik, deželne vesti
23.25	50 let zgodovine italijanskega sporta, dnevnik
0.30	Pregled tiska in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.40	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.00 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Teleprodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.30 Cuore selvaggio, 16.15 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Senza peccato
22.45	Film: The Blues Brothers (kom., ZDA '80, i. J. belushi, D. Aykroyd), vmes (23.30) dnevnik
1.15	Pregled tiska
1.25	Lunaparkondicio
1.35	Medicine a confronto

CANALE 5

6.30	Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Non dirmelo, non ci credo (kom., ZDA '91, i. G. Wilder, R. Pryor)
22.50	Večerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Talk radio, 14.45 Non è la RAI
16.15	Variete: Smile
16.20	Nan.: Star Trek
17.25	Aktualno: Village
17.30	Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Superboy, 18.45 Village, 18.50 Primi baci
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Beverly Hills, 21.45 Melrose Place
22.40	Aktualno: Fatti e misteri
22.45	Glasb. variete: Jammin'
23.30	Aktualno: Ciak
24.00	Italija 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 23.55 Dogodki in odmevi
20.30	Rioni alla ribalta
22.45	Film: Il bestione (kom.)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La prigioniera del Sudan (pust., '58)
19.30	The Lion Trophy Show
20.35	Film: Se domani verrà
23.00	Variete: Tappeto volante

SLOVENIJA 1

10.25	M. Jezernik: Medvedov Godrnjavček, 4/6, del
09.45	Planinica
10.00	Arhiv zemlje, pon. 7/14 dela am. plz serije
10.30	4 x4 - o zivalih in ljudeh
11.15	Po domače, pon.
13.00	Porocila
13.05	Video strani
15.10	D. Eadie: Z otoka, pon. angleške drame
16.45	Podarim - dobim, pon.
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroški program: Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme šport
20.05	David Copperfield: 15 let magije, 5/6 del
21.05	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, šport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
22.55	Večen sanjac, 12/27 del ameriske nanizanke
23.30	Derrick, 9/12 del nemske nanizanke
	Dnevi jeze

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
15.00	Videostrani
15.05	Kinoteka: 40 revolversev, ameriski (cb) film
16.25	V vrtincu, pon.
	Sova, pon.
17.10	Eno leto v Provansi, 10/12 del angleške nanizanke
17.45	Derrick, 8/12 del nemske nanizanke
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.10	Podarim - dobim
19.20	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Intervju: Anton Drobnič
	Umetniški večer:
21.05	Portret Roberta Primožica
22.00	Tik, kratki igrani film
22.30	Stoletnici filma naproti - Werner Herzog: Stekleno srce, nemski film, 1974

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, pon.
11.05	Beverly Hills 90210 III, pon.
12.00	A - shop, Spot tedna, CMT
16.15	Spot tedna, A - shop
16.25	Dance session, pon.
17.00	Zadeto, pon.
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A - shop
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 389. del
20.00	Pred poroto, 35. del
20.25	Porocila
20.30	Lahek umor, ameriška kriminalka
22.20	Kino, kino, kino
23.00	Magnetoskop, pon.
23.45	Spot tedna
23.50	A shop, CMT

MTV MMTV (62. kanal)

18.20	Aktualno, zanimivo, pon.
19.00	Obvestila
19.05	Risanke
19.30	MMTV shop
20.00	Sport MMTV
20.30	Turistično okno Kompas Holiday's
20.45	The Hunk, komedija, 1987
23.15	The Warning, it. kriminalka

Koper

16.00	Euronews
16.15	»Bersaglio« - v studiu Silvano Sau
17.15	Leteci zdravniki - tv nanizanka
18.00	Slovenski program
	Gradovi - dokumentarna oddaja
18.30	Zamejski portreti
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Tečaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odprte strani - oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najboljša, zabavno - glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00	Umor, je napisala
09.50	Knight Rider, pon.
10.40	Vesoljska ladja Enterprise
11.30	Osumljena zdravnica, am. film
13.00	Otroški program
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
16.25	Knight Rider
	Skrivnostni saboter
17.10	Strašno prijazna družina
	Kastracija
17.35	Naš hrupni dom
	Učitelj Mike
18.05	Naš učitelj dr. Specht
	Ugrabitvev otroka
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Peter Strohm
	Grofica
21.15	Kuharski mojstri
21.20	NYDP Blue, am. serija
	Mister Lasagne
22.10	Dunkerque, 2. junija 1940, francosko-italijanski film, 1964
	Igrajo: Jean - Paul Belmondo, Chaterine Spaak in drugi
	Režija: Henri Verneuil
00.10	Cas v sliki
00.15	Cesta prekletstva, ameriški zffilm, 1977
00.40	Strašno prijazna družina
02.05	Vsak dan s Schiejokom
03.05	Dobrodošli v Avstriji
04.55	Gospod Moto in kitajski zaklad, ameriška kriminalka, 1937

ORF Avstrija 2

09.05	Vsak dan s Schiejokom, pon.
10.05	Dobrodošli v Avstriji
12.05	O. J. Simpson, pon.
12.50	Nekoc
13.00	Cas v sliki
13.10	Porocilo, pon.
14.05	Alpe - Donava - Jadran, pon.
14.25	Moč strasti
	Napačna zrtev
15.10	Umor, je napisala
	Neodločena dirka
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Petrova zabava
21.20	Vera, talkshow z Vero Russwurm
22.00	Cas v sliki
22.30	Siling
23.00	Night Watch
23.50	Pustolovski poti svobode
	Cas prezira
00.40	Video noc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 17.30 Obvestila; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 18.00 Vroč stol; 19.30 Jazz; 21.00 Profetru; 22.20 Zrcalo dneva, Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbozrovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Logos; 23.00 Izbrall smo; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.15 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jdaj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Poročilo iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika MV; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. MV; 22.30-23.15 Četrtek koncert.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avto market; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik; Gromka glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema: Komercialna predstavitev; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11-20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Pogovor s prijateljico P. Skrinjar; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Studentski pr. Radia Kranj.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Priški berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški program; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi); 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Joculator; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB; Billy Tipton; 22.00 Vaš izštekani DJ Jurec.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravilica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Irska, lepa in tragična; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Kar po domače (r. M. Maver); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: MepZ Psalmos; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zani-ma tvoja pri

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511
V petek, 24. marca, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADIA, za abonma petek in izven.
V soboto, 25. marca, ob 19.30: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE, za izven.

Danes, 23. marca, ob 19.30:
D. Zajc - GRMAČE, za izven.
Zadnjikrat v sezoni!

V soboto, 25. marca, ob 19.30:
D. Jovanović - UGANKA KORAJZE,
za izven.
Predvidoma zadnjikrat v sezoni!

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

V petek, 24. marca, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 23. marca, ob 19.30: F. G. Lorca - YERMA, za abonma repriza. Predstava bo se v petek, 24. marca, ob isti uri, za abonma repriza.
V soboto, 25. marca, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma vikend.

SNG OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 23. marca, ob 19. uri: BALETNI VECER - PIROVI PLESI II, HIMERA, ORFEJ, za red cetrtek II in izven.
V petek, 24. marca, ob 16.30: G. Donizetti - LJUBEZENSKI NAPOJ, za red petek.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/312-860
Danes, 23. marca, ob 16.30: J. Jurčič-A. Inkret - ZGODBA O DESETEM BRATU, za izven. Predstava bo se v soboto, 25. marca, ob isti uri.

LGL, tel.: 061/314-962

KULTURNICA, Zidovska steza 1
Danes, 23. marca, ob 17. uri: N. Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

VELIKI ODER

V soboto, 25. marca, ob 11. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven.
V soboto, 25. marca, ob 17. uri: A. Goljevsek - GORNASTENISEDIMUHA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 26. marca, ob 11. uri, za izven.

CELJE

SLG, tel.: 063/25-332
Danes, 23. marca, ob 10. uri: A. Wendt - TICEV JA-

KA, za abonma čebelica 4 in ob 16. uri, za abonma čebelica 2 in izven.

ODERPODODROM, tel.: 063/25-332

V petek, 24. marca, ob 20.30: Z. Hocevar - SMEJCI, za izven.

LJUTOMER

DOM KULTURE LJUTOMER

V soboto, 25. marca, ob 19.30: M. Frayn - HRUP ZA ODROM.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 24. marca, Stara dvorana ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOLF, za abonente in izven. Predstava bo se v soboto, 25. marca, ob isti uri, za red sobota 1 in izven.
V nedeljo, 26. marca, Minoritska cerkev ob 20. uri: R. Serling-D. Lukic - OBMOČJE SOMRAKA, za abonente in izven.

SLOVENJ GRADEC

KD SLOVENJ GRADEC

V soboto, 25. marca, ob 20. uri: LJUBITI. Gostuje SNG Drama Ljubljana.

ŠTRAZIŠČE

KD STRAZISCE, Skofjeloška 18

V petek, 24. marca, ob 19. uri: A. de Saint-Exupéry - MALI PRINC.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 23., in v petek, 24. marca, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za modri abonma I in II. Program: Sallieri, Haydn, Lipovsek, Sostakovic (GD).

KLUB CD, tel.: 061/176 72 28

Danes, 23. marca, ob 21. uri: koncert OLIVERJA DRAGOJEVICA.

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20

V petek, 24. marca, ob 19.30: pomladni koncert IRENE BAAR (vokal), ZARKA IGNJATOVIČA (kitara) in VLADIMIRJA MLINARICA (klavir).

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/332-288

Danes, 23. marca, ob 20.30: PIJANO BAR - skupina KILT ROBERTA BURNSA z JANIJEM

KOVACICEM na čelu.

V petek, 24. marca, ob 23. uri: po lutkovni kravi groteski NAREDITE MI ZANJ KRSTO, na-stop ljubljanske skupine LOLITA (na sliko).

KAMNIK

FRANCISKANSKA CERKEV

V soboto, 25. marca, ob 20. uri: festival MUSICA AETERNA: CVETO KOBAL (flavta), VOLODJA BALZALORSKY (violina) in IGOR SAJE (kitara).

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/746-610

V petek, 24. marca, ob 19. uri: koncert KOMORNEGA ORKESTRA RTV SLOVENIJA ob 80-letnici našega občana UROSA PREVORSKA.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V Sprejemni dvorani je do 26. marca na ogled mednarodna razstava ilustracij za otroke PODOBE DOMISLIJE.

Razstava fotografij MARKA MODICA je na ogled do 29. marca (Mala galerija).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Zimski salon, na kateri se predstavljata umetnici ALMIRA SADAR in MARIJA STARIC JENKO, je na ogled do 26. marca.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava slik KARLA in ROKA ZELENKA je na ogled do 9. aprila.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava plastik LOVRA INKRETA je na ogled do 6. aprila.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava skulptur JIRIJA BEZLAJA je na ogled do 26. marca.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik KIARJA MESKA in kipov MARJANA KERSIC-BELACA je na ogled do 31. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik BOZIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska 22

Razstava MILOSA POPOVICA je na ogled do 20. aprila.

SUBICEVA GIMNAZIJA

Danes, 23. marca, bo ob 20. uri otvoritev razstave olj MARKA BATISTE.

Marko Batista

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA I. GROHARJA, Mestni trg 37
Razstava slik JASNE SAMARIN.

KAMNIK

GALERIJA MAJOLKA, Maistrova 11

Danes, 23. marca, bo ob 19. uri otvoritev razstave kiparja LEONA HOMARJA. Razstava bo na ogled do 22. aprila.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA

Danes, 23. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave likovnih del MAKSIMA SEDEJA ml.

GRAD TIVOLI, Pod turnom 3

V petek, 24. marca, bo ob 12. uri otvoritev retrospektivne razstave grafik HERMANA HEINTSCHELA. Razstava bo na ogled do 17. aprila.

INSTITUT JOZEF STEFAN

Razstava slik JOZETA CIUHA je na ogled do 21. aprila.

PROSTORI STOLPNICE TR/3,

Trg republike 3

Razstava akvarelov STANISLAVE KNEZ MILOJKOVIC je na ogled do 12. aprila.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna (Ul. Sv. Franciska 20): na ogled je razstava arhitekturnih maket in risb »Slovenski kozolec«. Razstavo je oblikoval arh. Boran Hrelja, predstavil pa jo bo etnolog dr. Tone Cevc. Palaca Costanzi: do 17. aprila je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dezela v antični topografiji«. Urnik: torek, sreda 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne. Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Giorgio Schumann.

Galerija Le Caveau (Ul. sv. Franciska 51/a): do 4. aprila je na ogled razstava slik očeta in sina Seriani.

RICMANJE

Ricmanjski teden: v Babni hiši je na ogled razstava likovnikov s trzasega in goriskega.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

SSG ponovi danes, 23. t.m., ob 10. uri ter jutri, 24. t.m., ob 16. uri (red H) in ob 20.30 (red F) predstavbo Josipa Jurčica - Andreja Inkreta »Deseti brat«.

V soboto, 25. t.m., ob 18.00 ponovitev mladinske igre F. Tomizze »Bolhe v operi«.

Gledališče Rossetti

Danes, 23. t. m., ob 20.30 (red cetrtek) G. Feydeau »Il tacchino« z Aroldom Tierijem in Giuliano Lojodice. Režija Giancarlo Sepe. Predstava v abonmaju - 9G. Za abonente popust.

Ponovitev jutri, 24. t. m., ob 20.30 (red petek).

V teku je predprodaja vstopnic za predstavbo »L'onorevole Ercole Malladri« - v abonmaju 9A.

KOROŠKA

CELOVEC

Srednja dvorana Doma glasbe-KKZ: danes, 23. t. m., ob 19.30 koncert mešanega komornega zbora Ljubljanski madrigalisti.

Mladinski dom, Mikschallee 4: jutri, 24. t. m., ob 17. uri občni zbor Društva pisateljev.

BRNCA - Kulturni dom SPD Dobrac: v soboto, 25. t. m., ob 19.30 Lumpacivagabund.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V ponedeljek, 27. marca, ob 20. uri: pogovor o pravu, ustavi in človekovih pravicah pri nas. Pogovor bo vodil MATJAZ NAHTIGAL.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

V petek, 24. marca, ob 20. uri: javna radijska oddaja ABITANTI SO V ISTRI.

MARIBOR

MALI ODER SNG MARIBOR, Slovenska 27

Danes, 23. marca, ob 17. uri: kabinet prof. Sedmaka. Gost: VOJKO POGAČAR.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Danes, 23. marca, ob 18. uri: predavanje ZGODOVINA STRIPA IN NJEGOV POMEN.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V petek, 24. marca, ob 19. uri: tradicionalna dobrodelna prireditev ob materinskem dnevu BOLERO 95.

IZOLA

V petek, 24. marca, restavracija Riviera ob 19.30: literarni večer. Predstavili se bodo literati: EVALD FLISAR (na sliko), TONE PAVCEK, ANDREJ MEDVED, DUSAN JELINCIC, MILOJKA ZIZMOND KOFOL,

DARKO KOMAC, MAGDALINA SVETINA TERCON, VESNA FURLANIC VALENTINCIC in INES CERGOL BAVČAR,

KRANJ

OSI, ALJAZ

V petek, 24. marca, ob 18. uri: OBMOČNO SREČANJE OTROSKIH FOLKLORNIH SKUPIN.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gregorciceva dvorana (Ul. sv. Franciska 20): jutri, 24. t. m., ob 20.30, 41. redni občni zbor Slovenskega planinskega društva iz Trsta.

Trzaska knjigarna: danes, 23. t. m., ob 17.30 predstavitev fotomografije Draga Medveda

»Slovenski Dunaj«.

GORICA

Velika dvorana Kulturnega doma: Nocoj ob 20.30 - Otvoritev 10. Film Video Monitorja in razstave »Slovenske filmske zvezde«.

V petek, 24. marca, bo v galeriji Kulturnega centra Ivana Napotnika v Velenju ob 19. uri otvoritev razstave slik KLEMENTINE GOLIIA

GLASBA
FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

Danes, 23. t. m., ob 20.30 koncert Camerata Libacensis. Dirigent Stojan Kuret.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 23. t. m., ob 20.30 (red A) premierska predstava »Rédemption« C. Francka.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripicovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo:

V ponedeljek, 27. t.m., ob 20.30 koncert Joacquina Achucarra.

Gledališče Miela

V ponedeljek, 27. t. m., ob 21. uri »Koncert za Mirana«, ob f. obletnici smrti.

MILJE

Koncertna sezona: V nedeljo, 26. t.m., ob 11.00 - Koncert skupine Gallus Consort.

OPČINE

Finžgarjev dom

Jutri, 24. t. m., ob 20.30 predstavitev kasete »Muzikant iz Trsta« Denisa Novata in nastop MPZ Vesela pomlad.

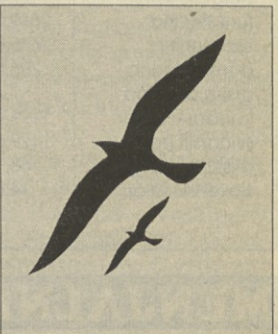
GORICA

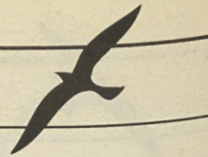
Komorna dvorana SCGV (Drevored XX sept. 85)

V ponedeljek, 10. aprila, ob 20.30 »Tam gor je moja vas«, ljudske pesmi beneskih dolin. Priredil Danie-le Zanettovich.

PORDENON

Koncert ansambla Litfiba bo 7. aprila v Palasportu v Pordenonu (ter 5. aprila v Veroni - Palasport); 8. aprila pa bo v Bologni (Palasport) koncert ansambla Megadeath.

MENJALNIŠKI TEČAJI

22. marca 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,00	81,90	11,38	11,64	6,41	6,86
A banka Koper	80,50	81,80	11,29	11,63	6,33	6,83
A banka Nova Gorica	80,70	81,80	11,30	11,63	6,33	6,80
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,60	81,95	11,30	11,65	6,70	7,10
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,90	81,90	11,40	11,60	6,55	7,00
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,81	81,80	11,29	11,62	6,30	6,90
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,30	81,80	11,30	11,60	6,50	6,90
Come 2 us*	81,30	81,65	11,50	11,58	6,60	6,85
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	81,30	81,90	11,30	11,70	6,60	7,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,50	81,54	11,52	11,54	6,90	6,94
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,40	81,45	11,53	11,57	6,90	6,94
Kompas Hertz Celje*	81,25	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	81,20	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 063/ 855-552, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	81,20	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	81,20	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	81,30	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	81,20	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	81,20	81,70	11,43	11,53	6,44	6,70
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,25	82,00	11,40	11,75	6,40	7,05
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	81,05	81,75	11,34	11,54	6,41	6,80
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,20	81,80	11,45	11,65	6,50	7,00
Poštna banka Slovenije*	79,80	81,65	10,90	11,53	6,25	6,95
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,40	81,49	11,54	11,56	6,78	6,80
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,18	81,45	11,38	11,55	6,71	6,80
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,25	81,75	11,45	11,55	6,60	7,20
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,20	81,55	11,48	11,52	6,50	7,00
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	80,00	81,90	11,30	11,61	6,50	7,10
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,20	81,60	11,40	11,60	6,46	6,75
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,20	81,69	11,40	11,55	6,60	6,90
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	81,10	81,80	11,35	11,55	6,20	7,15
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	81,25	81,80	11,45	11,55	6,20	7,29
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,30	81,85	11,45	11,68	6,60	6,86
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670						
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	81,15	81,80	11,36	11,59	6,56	6,85
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,85	81,78	11,35	11,59	6,40	7,20
SKB d.d., ***	80,40	81,90	10,90	11,65	6,40	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,60	81,88	11,52	11,58	6,50	6,95
SZKB d.d. Ljubljana	81,30	81,95	11,48	11,62	6,55	7,09
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,60	81,90	11,35	11,64	6,45	7,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,41	81,47	11,52	11,55	6,80	6,83

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

22. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1660,00	1730,00
nemška marka	1180,00	1230,00
francoski frank	333,50	347,00
holandski gulden	1052,50	1094,00
belgijski frank	57,10	59,50
funt sterling	2639,00	2750,00
irski sterling	2630,00	2755,00
danska krona	294,50	308,00
grška drahma	7,00	7,60
kanadski dolar	1185,00	1240,00
japonski jen	18,65	19,60
avstrijski šiling	1416,00	1485,00
norveška krona	264,50	275,50
švedska krona	229,50	238,50
portugalski escudo	11,10	11,70
španska peseta	12,70	13,70
avstralski dolar	1208,00	1265,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,00	14,90
hrvaški dinar-kuna	320,00	335,00

KMEČKA BANKA - GORICA

22. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1671,00	1716,00
nemška marka	1189,00	1224,00
francoski frank	334,00	349,00
holandski gulden	1056,00	1084,00
belgijski frank	57,40	58,60
funt sterling	2649,00	2739,00
irski sterling	2645,00	2735,00
danska krona	296,00	304,00
grška drahma	7,20	7,80
kanadski dolar	1191,00	1236,00
avstrijski šiling	1429,00	1459,00
avstrijski šiling	168,10	173,10
slovenski tolar	14,80	15,60

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

21. MAREC 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	7,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,80	15,60
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	14,90

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM		v DEM	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.0365	-
švedska krona	-	19.4450	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij,
veljavna dne 23. 3. 95

Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.157.2416	1.160.0832
DEM	100	8.145.0000	8.165.0000
USD	1	115.1704	115.4531

Tečaji so okvirni, pri konkretnih poslih so možna odstopanja.

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 056 z dne 22. 3. 1995 - Tečaji veljajo od 23. 3. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	83,9105	84,1630	84,4155
Avstrija	040	šiling	100	1157,1959	1160,6779	1164,1599
Belgija	056	frank	100	394,8051	395,9931	397,1811
Kanada	124	dolar	1	82,0984	82,3454	82,5924
Danska	208	krona	100	2039,8346	2045,9725	2052,1104
Finska	246	marka	100	2618,5140	2626,3932	2634,2724
Francija	250	frank	100	2303,8850	2310,8175	2317,7500
Nemčija	280	marka	100	8144,6780	8169,1856	8193,6932
Grčija	300	grd	100	—	49,9627	50,1126
Irska	372	funt	1	—	183,1940	183,7436
Italija	380	lira	100	6,7609	6,7812	6,8015
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—
Japonska	392	jen	100	129,3375	129,7267	130,1159
Nizozemska	528	gulden	100	7265,5415	7287,4037	7309,2659
Norveška	578	krona	100	1829,7019	1835,2075	1840,7131
Portugalska	620	escudo	100	77,3745	77,6073	77,8401
Švedska	752	krona	100	1585,3616	1590,1320	1594,9024
Švica	756	frank	100	9805,3779	9834,8825	9864,3871
Velika Britanija	826	funt sterling	1	182,5222	183,0714	183,6206
ZDA	840	dolar	1	115,1658	115,5123	115,8588
Evropska unija	955	ECU	1	148,5305	148,9774	149,4243
Španija	995	peseta	100	88,8177	89,0850	89,3523

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 23. 3. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	821,988	811,213	1,633,200
50		109.5984%	108.1617%	108.8800%	150,000	82,199	81,121	163,320

LJUBLJANA
BORZA
 LJUBLJANA STOCK EXCHANGE

Tečajnica borznega trga

št.: 54

Datum: 22. 3. 1995

Vrednost papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
-------------------	----------------	-----------------------	-----------------	------------	-------	---------	---------	------	------	------------------

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice

LEKX	796	(4.5.93)	12.000		17.3.	11.330	12.000			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.200	24,0	22,3	13.200	13.210	13.390	13.040	1.531
SAL	500	(7/29.8.94)	19.906	47,	22,3	19.800	20.390	20.070	19.720	3.583
SKBR	458	(16.5.94)	33.443	2,36	22,3	33.210	33.400	33.980	33.000	29.430

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice

RSO1	8,0	4(31.12.94)	97,5	28,	22,3	97,5	97,6	97,8	97,4	73.300
RSO2	9,5	8(1.10.94)	103,1	33,	22,3	102,9	103,0	103,0	103,0	3.256
RSO8	5,0	3(30.11.94)	80,0A	3,96	22,2	76,5	85,0	80,0	80,0	298.495
RS11	7,0	4(15.1.95)	90,0	56	22,3			90,0	90,0	407
RS1D	8,0	4(31.12.94)	96,7	10,	22,3	96,5		96,7	96,5	243
RS1D2	9,5	8(1.10.94)	101,0	1,00	22,3			101,0	101,0	173
SKB1	10,0	4(1.11.94)	95,5A	07,	22,3	94,8	95,5	95,5	95,5	70

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice

BTBR			11.500A	4,55	22,3	10.550	11.700	11.500	11.500	610
DAD	10.000	(1.6.94)	116.367	6,46	22,3	116.200	117.400	121.100	114.000	32.466
FMD		(8)	14.877	5,88	22,3	14.710	15.000	15.000	14.800	833
GPGR			17.000		20,3	16.000	17.100			
HMER			16.600		16,3	15.000	17.000			
MKZ	218	(30.3.93)	9.038	68	22,3	8.990	9.150	9.300	8.800	3.453
NICKR	4.000	(8/10.6.94)	3.912	2,93	22,3	3.896	3.990	4.000	3.860	2.705
TCTR		(5)	704,0	85	22,3	708,0	715,0	707,0	700,0	840

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice

KBTP	4000	(23.5.94)	34.888	4,33	22,3	33.000	35.000	35.000	34.100	907
FPNP			35.710	81,	22,3	35.400	35.790	36.000	35.150	4.249
RGSF		(6)	1.900	6,57	22,3		1.990	1.900	1.900	57
URBK			11.442	4,65	22,3	11.550	11.700	11.560	11.320	961
VIPP			40.800		16,3	40.500	41.000			

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice

LEK2	12,0	4(1.11.94)	97,5A		22,3			97,5	97,5	8
OZG	11,0	4(1.1.95)	89,4	32,	22,3	87,0	89,9	89,9	87,0	75
PCE	12,0	6(1.12.94)	97,6	66,	22,3	97,6		97,6	97,6	42
PLJ	12,0	7(1.1.95)	97,9	1,09	22,3	98,0		98,0	97,8	29
PICJ	10,0	1(1.6.94)	95,1		15,3	93,0	97,0			42
RSGS1	10,0	4(1.6.94)	90,0A		22,3	88,0	91,0	90,0	90,0	16

MOTOCIKLIZEM / SVETOVNO PRVENSTVO

V kraljevskem razredu trojica kandidatov za tron

V razredu do 250 ccm se bo vse vrtelo okoli Maxa Biaggija in Tecuje Harade

Letosnje svetovno prvenstvo motociklistov se še ni začelo, pa je že odpovedana prva tekma. Mednarodna zveza je iz tekmovalnega koledarja črtala veliko nagrado ZDA, ki bi morala biti 6. avgusta v Elkhart Lakeu, ker steza ne ustreza kriterijem za izvedbo dirke najvišjega kakovostnega razreda.

Motoristi bodo tudi letos nastopili na 14 dirkah. Uvodna bo že v nedeljo v avstralskem Eastern Creeku. Dirkači imajo za seboj številne kilometre testiranja, ki so nujna za preizkus novih motociklov.

Dooan - Schwantz - Cadalora

Prvak Avstralec Mick Dooan je že oznanil, da se namerava po sezoni umakniti z dirkaskih stez. Po operaciji desnega gležnja se je Mick kmalu vrnil na stezo in s hondo postavil odlične case, s katerimi je potolkel tudi izide Kevina Schwantza. Tudi dirkač iz Teksasa se namerava po sezoni posloviti, saj ga privlači dirkanje v stock car.

Mali moz iz Modene Luca Cadalora si je vzel čas, da se je privadil tehnični vožnji s 500 kubičnimi motorji. »Ta sezona bo moja! Zdaj imam dovolj izkušenj na politrskem motorju; motocikl in mostvo delujeta brezhibno,« je zadovoljen. Cadalora naj bi bil največji tekmeč Dooanu in Schwantzu. Čez zimo je veliko testiral, da bi se izognil problemom, ki so ga pestili lani, ko je sezono začel le s posodobljenim starim motociklom. Čeprav je bil na prvi dirki drugi, se je kmalu pokazalo, da je njegova yamaha »zastarela«. Le-

tosnja testiranja pa so Italijanu vlila veliko upanja: »Motocikel ni doživel radikalnejših sprememb. Boljša je sasi in imamo zmogljivejši motor.« V mostvu se mu je pridružil tudi mladi Nurifumi Abe. Priložnost za uveljavitev je dobil po poškodbi Avstralca Darryla Beattieja v Franciji. Mladenica »kراسi« neizkušenost in drži se ga glas, da pod pritiskom odpove. To priznava tudi sam in zatrjuje, da bo letos drugače. Letos najbrž se ne bo imel možnosti za naslov, vsekakor pa je ime, ki si ga velja zapomniti.

Harada - Biaggi

V četrtlitrskem razredu je bilo lani izredno zanimivo. Odločitev je padla prav na zadnji dirki, ko je naslov osvojil Massimiliano Biaggi. Dirkač Aprilie namerava obdržati naslov najboljšega. »Priljubljen sem na akciji! Z motivacijo nimam težav, saj si želim obdržati naslov. Poleg tega sem si zadal se en cilj, in sicer zmagati na vsaki dirki.« Tudi to zimo so pri Aprilii garali, da bi iz motocikla RSV250 iztisnili čim več. »Lani smo imeli nešteto težav z obesami. Letos pa smo na račun bolj toge sasi naredili nekaj izboljšav, pa tudi na račun novih obes Ohlins. Porabil sem tudi veliko časa za nastavitve motocikla; vse pa se je končalo dobro - od prednje vilice do zadnje osebe. Zdaj lahko zamenjam linijo skozi za voje kadarkoli želim, na to lani niti pomisliti nisem smel,« je razlagal Max.

Njegov največji tekmeč na stehab letos povratnik Tecuja Harada, prvak iz leta 1993: »Vesel sem,

da lahko dirkam za mostvo, ki ga vodi Wayne Rainey. To mi pred sezono vliva mnogo upanja.« Rainey pa zagotavlja: »Prvenstvo se bo vrtilo okoli Harade in Biaggija!«

Letosnja sezona se bo torej začela na avstralskem dirkališču, ki je zaradi dolgih počasnih zavojev zelo zahtevno za motocikle do 500 ccm. Poleg tega pa je asfalt neraven, zato je motorje zelo težko voditi, se težje pa jih je pravilno nastaviti. Mostva se bodo pred obiskom Japonske ustavila se v malezijskem Sah Alamu. Ostaja pa dejstvo: ce bo prvenstvo postreglo s tako razburljivim in zanimivim dogajanjem kot lani, potem bo vsekakor vredno ogleda. (MAn)

Massimiliano Biaggi se bo potegoval za zmago v četrtlitrskem razredu

SARASOTA / DVE LETI PO ATENTATU

Vrnitev Monike Seles je vse bolj verjetna

SARASOTA (dpa) - Vrnitev teniske igralk Monike Seles na pešena igrišča je vse bolj verjetna. Skoraj dve leti po atentatu na takratno številko ena zenskega tenisa je njen oče Karolj v intervjujih za številne ameriške casnike povedal, da Monika zelo veliko trenira, točen datum vnovičnega nastopa pa se ni znan. »Zadeva je še vedno pregloboko zasidrana v njej. Njeno življenje je razpadlo na več delov,« razlaga oče Karolj, ki se vseskozi trudi za »comeback« svoje hčerke.

Po nekaterih napovedih naj bi Seleseva nastopila že konec aprila na pokalu Federation.

Seleseva, rojena v Novem Sadu, že več let pa tudi ameriška državljanka, si želi nastopiti na pokalu Federation za svojo novo domovino. Prvi krog tega tekmovanja bo od 21. in 23. aprila, nastop v tem tekmovanju pa je tudi pogoj za nastop na poletnih olimpijskih igrah v Atlanti. »Levoroka« igralka bo morda nastopila že od 10. do 16. aprila na turnirju v Houstonu, kjer je slavila pr-

vo turnirsko zmago v karieri. Vsekakor pa je zanesljivo, da se Monika vraca, vendar tako dolgo se ne, dokler ne bo v pravi formi.

Slaba forma v ZDA pomeni tudi nizek zaslužek, saj je igralka v zadnjih dveh letih neigranja izgubila približno 10 milijonov dolarjev le z reklamnimi pogodbami.

»Njena vrnitev je po-dobna vrnitvi kosarkarja Michaela Jordana. Vsi se zavedajo, da je njena vrnitev se kako potrebna za celoten zenski tenis, ki je že dlje časa v krizi. Kakovost bi se spet povišala in prav iz tega razloga jo večina ljudi tudi pogreša,« je dejal Karolj Seles, ki naj bi se udeležil procesa proti atentatorju Güntherju Parcheju v Hamburgu. Seleseva sicer obiskuje psihologa in ima tudi resnega fanta, tragicnega dogodka pa še vedno ne more pozabiti.

Monika Seles je zelo razočarana nad manjkajočo podporo svetovne zveze WTA, ki jo je zaradi neigranja enostavno črtala s svetovne jakostne lestvice. Nekaj se sicer premika, saj je nova vodja WTA Anne Person Worcester dejala, da bo WTA storila vse za njeno vrnitev in ji poleg dobrodoslice obljubila tudi poseben položaj pri uvrstitvi na najvišje turnirje, prav tako pa tudi poseben položaj na lestvici WTA.

Po drugi strani pa WTA že več mesecev ni imela nikakršnih stikov z igralko in bo o položaju igralk razpravljala, ko se bo ta vrnila na igrišča.

INDIANAPOLIS / NAJPREJ BO ŠEL V MOŠEJO

Mike Tyson nestrpno pričakuje izpustitev

INDIANAPOLIS (dpa) - Mike Tyson že nekaj dni nemirno spi. Njegovo veselje pred predcasno izpustitvijo je velikansko. V soboto bodo namreč nekdanjega svetovnega boksarskega prvaka v teški kategoriji izpustili iz mladinskega centra v Indianapolisu. Toda Tyson bo skušal dokazati, da je bil obsojen po krivici. »Tri leta v zaporu so bila moja najboljša leta. Prej sem živel samo za druge, sedaj pa vem, kdo in kaj sem. Opral bom svoje ime,« je dejal Tyson, ki ga bo iz zapor odpeljal njegov nekdanji menedžer Don King, boksar pa najprej zeli obiskati mosejo. Zapornika številka 922335 tedaj ne bo več.

Lov za Tysonom se je začel že pred njegovo izpustitvijo. Vsi, od agentov do prirediteljev cirkuskih predstav, želijo kaj od »zelenega Mika«, ki zagotavlja milijone dolarjev.

»Spustili so se na Tysona kot jastreba na zrezek,« je dejal menedžer Riddicka Bowesa Rock Newman, ki po srečanju s Tysonom načrtuje dvoboj v Madison Square Gardnu v New Yorku, ki naj bi navrgel 120 milijonov dolarjev. Nekdanji sampion je pripravljen. V enem tednu preteče skoraj 100 kilometrov. Ker v zaporu ni mogel imeti partnerja pri treningu, se je moral zadovoljiti s simulatorjem boksa.

»Ne vem, kaj me čaka,« pravi 28-letnik, »najprej potrebujem nekaj sekund, da si uredim življenje, toda potem se lahko vse nadaljuje. Dolgo sem počival.« Svoboda je zelo blizu, čeprav se Tyson nikoli ni počutil preveč svobodnega. Tudi kot prvak je bil ujetnik uspeha. Občutek prostosti je Tysona stal tri leta življenja, v katerih je postal musliman in zasvožil ljudi: »Ljudje so kot zivali.

Mike Tyson (desno) je neusmiljeno podiral nasprotnike (AP)

Vsak misli le na sebe. Sedaj živim samo zase in to mi daje občutek notranjega miru.«

Njegov mir je razumljiv. Prvi dvoboj, ki bo predvidoma junija v Las Vegasu, mu bo namreč prinesel najmanj sedem milijonov dolarjev. Njegov nasprotnik naj bi bil James »Buster« Douglas. Dobrodušen debeluh, ki mu je Tyson februarja 1990 v Tokiu odvzel naslov, tehta 130 kg in po katastrofanem porazu 25. oktobra 1990 proti Evandru Holyfieldu ni več boksal, spet trenira. Don King že pripravlja dvoboj za svojega varovanca in

upa, da bo boksarja spet lahko dobro prodajal. Toda Tysonova vrnitev se prodaja sama od sebe. Zato zeli boksar v prihodnosti sodelovati samo z odvetnikom nekega prijatelja. S tem bi izpolnil tudi edini pogoj za plačilni dan stoletja, kajti svetovni prvak George Foreman zeli boksat proti Tysonu samo, če Don King ne bo imel nič z nekdanjim prvkom. Sanjski dvoboj naj bi prinesel 250 milijonov dolarjev, boksarja in njuni partnerji pa bnaj bi dobili po 100 milijonov. V zaporu je Tyson kot pomožni delavec v fitnes studiu zaslužil smešnih 65 centov na dan.

NOVICE

Oba prva nosilca uspešna

KEY BISCAINE (AP) - Tako prvi kot drugi nosilec Americana Pete Sampras in Andre Agassi nadaljujeta z zmagami na teniskem turnirju ATP in WTA s skupnim nagradnim skladom 4.1 milijona dolarjev. Sampras je s 6:2 in 6:3 ugnal Nemca Berna Karbacherja, Agassi pa je s 6:3 in 6:4 premagal rojaka MaliVaija Washingtona. Zanimivo je, da tudi Sved Mats Wilander dobro nastopa in je na tem turnirju zabeležil že četrto zmago. Tokrat mu ni bil kos Nizozemec Jan Siemerink, ki je osvojil le šest iger. Izidi - 4. krog: Pete Sampras (ZDA/1) - Bernd Karbacher (Nem) 6:2, 6:3; Wayne Ferreira (JAR/8) - Todd Woodforde (Avs) 6:7 (8:10), 6:4, 6:2; Mats Wilander (Sve) - Jan Siemerink (Niz) 6:4, 6:2; Magnus Larsson (Sve/12) - Paul Kilderry (Avs) 6:3, 7:6 (8:6); Jonas Björkman (Sve) - Karsten Braasch (Nem) 3:6, 6:3, 6:1; Andrej Medvedjev (Ukr/10) - Mark Woodforde (Avs) 6:3, 5:7, 7:6 (8:6); Andre Agassi (ZDA/2) - MaliVai Washington (ZDA) 6:3, 6:4; Jaime Yzaga (Peru) - Thomas Enqvist (Sve/13) 6:2, 7:6 (7:5); zenske - osmina finala: Steffi Graf (Nem/2) - Judith Wiesner (Avt/13) 6:0, 6:1; Kimiko Date (Jap/7) - Lisa Raymond (ZDA) 6:4, 6:1; Anke Huber (Nem/8) - Kristie Boogert (Niz) 7:6 (7:0), 6:1; Natalija Zvereva (Blr/6) - Naoko Sawamatsu (Jap/10), 6:1, 4:6, 6:2; Jana Novotna (Čes/3) - Larisa Neiland (Lat) 6:3, 6:3; Rachel McQuillan (Avs) - Lindsay Davenport (ZDA/4) 7:6 (7:3), 6:2; Gabriela Sabatini (Arg/5) - Amanda Coetzer (JAR/14) 6:1, 6:1; Marianne Werdel-Witneyer (ZDA) - Ines Gorrochategui (Arg/15) 6:1, 6:4.

Arese in Martinez izpadla

CASABLANCA (AFP) - V nadaljevanju 1. kroga teniskega turnirja v Casablanci z nagradnim skladom 213.000 dolarjev sta izpadla še dva nosilca. Francoz Guillaume Raoux je s 7:5, 4:6 in 6:1 ugnal sestega nosilca Spanca Oscarja Martineza, njegov rojak, nosilec številka sedem, Jordi Arese pa je klonil proti Ronaldu Agenorju s Haitija z izidom 3:6, 7:6 (7:5), 3:6.

Izidi - 1. krog: Gilbert Schaller (Avt/1) - Jordi Burillo (Spa) 6:4, 6:3; Emilio Alvarez (Spa) - Thierry Guadiola (Fra) 7:6 (7:2), 6:0; Felix Mantilla (Spa) - Nuno Marques (Por) 4:6, 6:1, 6:4; Ronald Agenor (Hai) - Jordi Arese (Spa/7) 6:3, 6:7 (7:5), 6:3; Tomas Carbonell (Spa/4) - Filip Dewulf (Bel) 6:2, 6:4; Jose Altur (Spa) - Mohamed Ridaoui (Mar) 7:5, 5:7, 6:3; Sjeng Schalken (Niz) - Younes el Aynaoui (Mar) 6:2, 6:3; Franco Davin (Arg/5) - Francisco Roig (Spa) 6:3, 6:2; Marc Goellner (Nem/8) - Bohdan Ulihrach (Čes) 6:3, 6:4; Emanuel Couto (Por) - Karim Alami (Mar) 2:6, 6:4, 6:2; Rodolphe Gilbert (Fra) - Mehdi Tahiri (Mar) 6:3, 6:2.

Como in Costa Naranja v finalu

CANTU (AFP) - Italijanski SFT Como in spanska Costa Naranja sta si v Cantuju s polfinalnima zmagama zagotovila nastop v finalu kosarekarskega evropskega klubskega prvenstva za zenske. Kosarkarice Como so premagale francoski Orchies - v četrtfinalu je ugnal ljubljansko Ježico - s 70:66, medtem ko so bile Spanke boljše od moskovskega CSKA z 71:50. Tako finalna tekma kot tekma za tretje mesto bo na sporedu danes. Izida: SFT Como (Italija) - Orchies (Francija) 70:66, Costa Naranja (Spanija) - CSKA Moskva (Rusija) 71:50.

Kiel - OM Vitrolles 26:19

KIEL (dpa) - V zadnjem srečanju četrtfinalne skupine B evropskega pokala roketmetnih drzavnih prvakov je nemški Kiel doma visoko s 26:19 premagal francoski Vitrolles, vendar je kljub temu osvojil drugo mesto. Prvo mesto je osvojila spanska Elgoriaga in se bo v finalu pomerila z zmagovalcem skupine A. Čeprav je v skupini A preostal se 1. krog, je že znano, da je prvo mesto osvojil zagrebški Badel 1862. Vrstni red skupine B: 1. Elgoriaga 8, 2. Kiel 6, 3. OM-Vitrolles 6, 4. Dukla Praga 4.

Izidi torkovih tekem v NHL

NEW YORK (AP) - Izidi torkovih srečanj severnoameriške profesionalne hokejske lige NHL: Pittsburgh - Buffalo 3:2, Washington - Ottawa 1:0, Vancouver - Toronto 3:1, Chicago - San Jose 7:3, Los Angeles - Anaheim 3:3; vrstni red: vzvod - atlantska skupina: Philadelphia 35, Washington 30, N.Y. Rangers 29, New Jersey 27, Florida 25, Tampa Bay 24, N.Y. Islanders 21; severovzhodna skupina: Pittsburgh 42, Quebec 41, Boston 30, Buffalo 27, Montreal 25, Hartford 24, Ottawa 12; zahod - centralna skupina: Detroit 38, Chicago 36, St. Louis 32, Toronto 31, Dallas 24, Winnipeg 22; pacifiška skupina: Calgary 29, Edmonton 26, Vancouver 26, Los Angeles 24, San Jose 22, Anaheim 18.

NBA: je Orlando premostil krizo?

ORLANDO - Sodoc po blesteci igri in visoki zmagi nad Phoenixom, je Orlando končno preстал obdobje neučinkovite igre in serije porazov. Vázen uspeh so Sonics zabeležili v Houstonu, Hornetsi pa v New Yorku. Izidi - torek: Orlando - Phoenix 126:102 (O'Neal in A.Hardaway po 26, D.Scott 23; Barkley 23), Houston - Seattle 102:104, New York - Charlotte 69:78 (Ewing 35; L.Johnson 21), Miami - Indiana 97:95 (Rice 28), Portland - Washington 111:106 (C.Robinson 30, Strickland 26), Detroit - New Jersey 102:95 (Houston 28, G.Hill 25), Milwaukee - Golden State 115:109 (Day 33). (VJ)

NOVICE

Danes Italija - Estonija mladi

CATANZARO - Catanzaro bo po trinajstih letih spet gostitelj nogometne tekme azzurrov, vendar pa se bo moral zadovoljiti z reprezentanco mladih, ki se bo v kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo danes pomerila s skromno Estonijo. Trener Maldini ne bo mogel računati na mladega upa Del Piera, ki ga je Sacchi vključil v člansko moštvo. Novost predstavlja vezni igralec Ascolija Jonathan Binotto. Estonija se bo predvidoma samo branila. V prvi tekmi so azzurri zmagali s 4:0.

Postava Italije: Doardo, Cannavaro, Tosto, Ametrano, Galante, Fresi, Binotto, Brambilla, Vieri, Bigica, Delvecchio. (12 Pagotto, 13 Falcone, 14 Tacchinardi, 15 Cozza, 16 Inzaghi)

Juventus - Dortmund v Milanu

TURIN - Zaradi skromnega zanimanja turinskih gledalcev za pokalne tekme bodo prvo polfinalno tekmo pokala Uefa med Juventusom in Borussia iz Dortmundu 4. aprila letos odigrali v Milanu. Presemetljivo vest je sporočil nemški klub, ki je zamenjavo igrišča tudi sprejel, potem ko je zavrnil predlog, da bi srečanje odigrali v Bologni.

Peruzzi namesto Pagliuice

COVERCIANO - Zvezni selektor Arrigo Sacchi je potrdil, da bo na sobotni kvalifikacijski tekmi za EP med Italijo in Estonijo v vratih, namesto poškodovanega Pagliuice, igral Juventusov vratar Peruzzi.

Ghedina in Gallizova

ABETONE - Kristian Ghedina je osvojil naslov državnega prvaka v smuku, Morena Gallizio pa v slalomu. Ghedina je bil hitrejši od Perathonerja e Petra Runggaldierja, Gallizova pa je ugnala Biavasschijevo, ki je vodila po prvem teku. Danes je na sporedu ženski smuk.

Fratini: zmaga in vodstvo

ANDORA - Francesco Frattini je z zmago v 3. etapi od Sant Sadurnija do Andore (192 km) prevzel vodstvo na skupnem vrstnem redu kolesarske dirke po Kataloniji.

Generali sponsor rokometnega finala v Trstu

Finale državnega rokometnega pokala, ki bo v Trstu od 22. do 24. aprila, bo sponzorizirala družba Assicurazioni Generali, ki bo dobitniku turnirja podelila pokal Barovier iz rdečega muranskega stekla.

Pavanel in Azzalini kaznovana

Sportni sodnik za nogometno meddeželno ligo je med drugimi za eno kolo diskvalificiral tudi igralca Triestine Azzalini in Pavanela, ki se torej v soboto ne bosta mogla udeležiti srečanja v Miri. Za sobotno gostovanje prireja klub navijačev Umberto Saba avtobusni izlet (cena 23 tisoč lir). Prijave se danes do 19. ure na tel. številko 661004.

Motociklistični »Prijetelji '95«

Prvo pomladno nedeljo bodo trzaski motociklisti namenili telesno prizadetim, katerim bodo omogočili, da se z njimi za nekaj ur na železnih konjih popeljejo po mestnih ulicah. Zbiralnice v Trstu bo na Trgu Unità ob 9.30. Prireditev, ki nosi naziv »Prijetelj '95«, podpira tudi trzaska občinska uprava. Podobne manifestacije bodo istega dne tudi v drugih italijanskih mestih.

Minibasket: Kontovel osvojil derbi s Sokolom za Trofejo Jadran

Dva uspeha malih Borovih ekip

TURNIR ZINI

Bor - Padovan 76:14

BOR: D. Pozar, Floridan 20, Kemperle 4, Peric 10 (0:2), L. Pozar 16, Jevnikar 2, Kneipp 5 (1:2), Krčalic, Kralj 6 (2:2), Madonia 7 (1:2), Rebula, Zanon 2. Vaditelj: S. Corbatti

Borovi minikosarkarji so proti vrstnikom ekipe Padovan opravili le golo formalnost. Končni rezultat dovolj zgovorno kaže o fizični in tehnični premoči nasih na tej tekmi. Plavi so občasno predvajali tudi za oko lepo skupinsko igro. Velik napredek je tokrat bilo videti pri Luki Pozarju, ostali pa so s Floridanom na čelu dali svoj običajen doprinos. (Mat)

Cobolli - Kontovel 42:16 (10:8, 13:0, 13:4, 6:4)

KONTOVEL: Nabergoj, G. Budin 8, O. Turco 2, Matjacič, Piculin, Zavaddal, Cecchi, jazbec, Furlan, A. Budin, Matiaci, M. Turco 4 (0:2)

Kontovelovi minikosarkarji so zaigrali slabo in zasluženo izgubili. Le na začetku in v zadnji četrtini so se kolikor toliko enakovredno upirali, drugače pa je bil nasprotnik precej boljši. Za igro pa lahko kljub vsemu pohvalimo Mattea Turca (letnik 1987), ki je priskočil na pomoč starejšim (letniki 1984 in 1985) soigralcem.

TURNIR OBERSNEL

Bor - Università Popolare 37:15

BOR: Oblak 0 (0:2), Morelj 2, Udovic 8,

J. Krevatin, D. Chrevatin, Kemperle, Kralj 7 (1:4), Cernigoj, Furlani 10, Sović 6, Obersnel, Coretti 2, Ferluga 2, Vaditelj: M. Jogan.

Nadaljuje se zmagovita pot borovcev (5 zmag v sedmih tekmah). Tokrat so nasi premagali ekipo Un. Popolare, ki resnici na ljubo nastopa na tem turnirju z leto mlajšimi minikosarkarji.

O tekmi ni kaj dosti povedati. Borovci so s Furlanijem na čelu takoj prevzeli pobudo, povedli z 12:4 in tekmo brez problemov izpeljali do konca. Nasi so vsekakor pokazali odlično skupinsko igro, po daljši odstonosti pa se je ponovno izkazal Brian Sović. (Mat)

TROFEJA JADRAN

Kontovel - Sokol 64:21 (10:11, 18:4, 21:4, 15:2)

KONTOVEL: Piculin 8, Nabergoj 2, Cecchi 4, Zavaddal 10, Razem 6, Matiaci 8, Privilegi 2, Turco 2, G. Budin 14, Furlan 2, A. Budin 1, Stoka 5, Jazbec.

SOKOL: Matteo Silla, Mara Silla, Trampuz 2, Briscak, Legisa, A. Kosmina, D. Kosmina 13, Rogelja 6.

Derbi je bil izenačen samo v prvi četrtini, nato pa je bil Kontovel občutno boljši, tudi zato, ker je razpolagal z večjim številom igralcev in nekoliko starejšo ekipo. Za dober nastop si pohvalo zaslužijo Danjel Piculin, Gregor Budin in Damir Kosmina, ki je bil najboljši na igrišču.

KOŠARKA / A1 LIGA

Danes za Illycaffè popravni izpit proti skromni Panapesca

Tržacani si lahko tri kola pred koncem zagotovijo obstanek - Tudi Thompson

Novega sposdrslaja na domačih tleh navijači res ne bi mogli mirno pozreti. Po nedeljski »sramoti« proti ekipi Reggio Emilia čaka košarkarje Illycaffèja danes (ob 20.30) proti Panapesci popravni izpit. Uvrstitev v play off je praktično že splavala po vodi, treba pa si je zagotoviti vsaj obstanek v A1 ligi. Tveganje ni veliko: dovolj je zmagati danes. Panapesca za igralce Virginia Bernardija res ne bi smel predstavljati nepremostljive ovire. V prometni nesreči se je poskušoval edini American mostva Tim Burroughs, tako da je bil na vrat na nos v mostvo spet vključen odstavljeni Kannard Johnson, vprašanje pa je, ali bo danes že lahko igral. Trener Zorzi je v zadnjih tednih prezivel nekaj težkih trenutkov in nič ne kaže, da bi peterka iz Montecatinija resno razmišljala o možnosti, da se

še izogne izpadu. Toda odvec bi bilo, ko bi jo Tržacani podcenjevali. V teh dneh Bernardi sledi svojim igralcem z drobnogledom, kajti nobena skrivnost ni, da ravno zdaj padajo izbire o tem, kdo bo barve trzaskega prvoligaša branil tudi v naslednji sezoni. Trener Tržacanov bo tokrat spet lahko računal na ameriškega centra Kevina Thompsona. Postavi:

Illycaffè: Gattoni, Sabbia, Burt, Tonut, Dallamora, Budin, Zamberlino, Pol Bodetto, Thompson, Bargna.

Panapesca: Nardella, Bigi, Ragionieri, Amabaili, Guerra, Zatti, Landini, Rossi, Gratotni, Agostini.

Sodila bosta Cicoria iz Milana in Aloisi iz Pescare.

Današnji spored: Scavolini - Benetton, Cagiva - Stefanel, Birex - Comerson, Teorematour - Pfizer, Madigan - Metasystem, Illycaffè - Panapesca.

KOŠARKA / PO KONCU REDNEGA DELA PRVENSTVA MLADINCEV

Jadranovci sedaj lovijo tudi deželni naslov

Lani so si jadranovi mladinci nerodno zapravili možnost napredovanja v državno fazo

Organizatorji so 8 nastopajočih ekip razdelili v dve skupini (po 2 prvouvrščeni in 2 drugouvrščeni), ki se bosta v prvih treh dneh naslednjega tedna pomerili med sabo, v finalno fazo, ki bo na sporedu teden kasneje, pa bosta napredovali najboljši dve peterki.

Skupina A: Don Bosco (Ts), Amici basket (Pn), San Daniele (Ud), Staranzano (Go).

Skupina B: Jadran Tkb (Go), Codroipese (Ud), Servolana (Ts), Sacile (Pn).

Spored tekem B skupine:

Pon. 27.3.: ob 16.45 Codroipese - Sacile, ob 18.30 Jadran Tkb - Servolana.

Tor. 28.3.: ob 18.00 porazenci prvih dveh tekem, ob 19.45 zmagovalci prvih dveh tekem.

Sre. 29.3.: ob 18.00 in ob 19.45 preostali dve tekmi. (VJ)

»Head Coach«

Adriano Kovačič

je uspešno zaključil svojo doslej najvažnejšo tekmo »Kos« cestitkov mu zelijo

vsilani Cicibone in KK Bor

Propaganda: nov uspeh »agresivnih« domovcev

Dom La Goriziana - Grado 55:32 (10:8, 27:14, 44:20)

DOM: Gravner 11 (1:2), Gergolet 8 (2:7), Bensa 8 (0:2), Golob 16, Parasthof 2 (0:4), Zulian 10.

V prvi tekmi povratnega dela prvenstva propagande so domovci s precejšnjo lahkoto pospravili nov par točk. Obe ekipi sta se predstavili znatno okrnjeni, kljub temu pa so belo-rdeči vsilili običajni ritem igre z agresivno obrambo in hitrimi protinapadi. Srečanje je bilo izenačeno le v prvi četrtini (10:8), v nadaljevanju pa so domovci stalno večali prednost. Pohvala gre vsem igralcem, se posebno pa Zulianu in Golobu zaradi učinkovitosti v napadu ter Nanutu zaradi dobre obrambe. Naslednjo tekmo bodo domovci igrali v nedeljo jutraj proti Ronkam.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

51. občni zbor SPDT

Minilo je leto plodnega in pestrega delovanja Slovenskega planinskega društva v Trstu, ki je bilo v znamenju praznovanj 90-letnice društva. Prišel je čas obratuna opravljenega dela in jutri zvečer bodo društveni odborniki v Gregorčičevi dvorani podali članom poročila o izpeljanih izletih, smučarskih teci, in tekmovalnih, alpinističnih dosežkih, raznih prireditvah mladinskega odseka, jarmarskih raziskav in predavateljskih večerov. Popolen pregled torej vseh v minulemu letu izvršenih akcij, ki pricaajo o življenjskosti in trdoživosti društva, edinega delujočega v središču Trsta.

Odborniki, vabijo zato člane društva, da se polnostevilno udeležijo občnega zbora, na katerem bo tudi razprava o važnem vprašanju glede članarine in zavarovanja članov, ki se udeležujejo društvenih izletov, pohodov in vzponov. Obenem pozivajo vse tiste člane, ki doslej niso poravnali članarine, naj se spomnijo svoje dolžnosti do društva in to store se pred občnim zborom, ker jim le ureditev te obveznosti daje volilno pravico.

28. Zimske športne igre

Prejšnjo nedeljo so bile na Trbižu tradicionalne zimske športne igre, ki jih vsako leto prireja SPDT. O poteku iger, uspehu in

zmagovalcih, obsirno poročamo na drugem mestu.

Zimska pohoda na Snežnik in Porezen

Izbira bo težka: v nedeljo, 26. marca bosta kar dva zimska in spominska pohoda po zasneženih poteh in stezah: na Snežnik in na Porezen. Prireditelji zimskega pohoda na Snežnik, odborniki planinskega društva iz Ilirske Bistice, so bili primorani iz tehničnih razlogov odložiti za dva tedna napovedan pohod na to najvišjo notranjsko goro. Pohod bo torej pojutrisnjem in v nedeljo po že napovedanem programu.

V soboto in nedeljo bo tudi zimski spominski pohod na Porezen nad Podbrdom oziroma Cerknem. Pohod na zasneženi Porezen prireja tamkajšnje planinsko društvo in ga izpeljejo vsako leto na zadnjo nedeljo v marcu.

SPDT vabi svoje člane, da se pohodov udeležijo, vendar bodo morali tokrat izbirati. Mladinski odsek SPDT je tokrat prevzel pobudo in organizira skupinski izlet na Porezen. Vsa potrebna pojasnila daje Jasmin Rudež, ki odgovarja na telefon 572585. Nedvomno se bo mladim planincem pridružil se večje število drugih članov, ki bodo morda šli na Snežnik v soboto, v nedeljo pa na Porezen. (L.A.)

Obvesila

SK BRDINA organizira v nedeljo, 26. t.m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki društvene tekme. Vpisovanje na st. 212859, 226271, 299573 ob večernih urah najkasneje do danes, 23. marca.

PLAVALNI KLUB BOR sklicuje 8. REDNI OBCNI ZBOR dne 29. marca 1995 ob 18. uri v Borovem športnem centru.

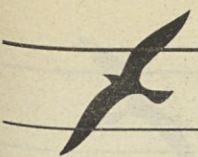
JK CUPA obvesca člane, da bo izredni občni zbor jutri, 24. t.m., ob 20.30 v športnem centru v Vizovljah. Dnevni red: sprememba društvene statuta. Sledi 23. redni občni zbor. Vabljeni.

TPK SIRENA sporoča, da bo 18. REDNI OBCNI ZBOR članov v soboto, 25. marca na pomorskem sedezu - Drevored Miramare 32 ob 20. uri v 1. in ob 20.30 v 2. skilkanju.

MC PRIMOTOR organizira v nedeljo, 26. t. m. izlet v dolino Kolpe in Gorski Kotar. Obvezno vpisovanje in vse podrobnejše informacije danes, jutri in v soboto, od 20.30 do 21.30 v gostilni Sancin v Boljuncu (Dean Starrec).

SK BRDINA organizira smucanje v Franciji (Val Thorens) od 22. do 29. aprila 1995. Informacije na sedezu kluba Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure.

PLANINSKA ODSEKA SK DEVIN IN SZ SLOGA vabita v nedeljo, 26. t. m. na tradicionalen zimski vzpon na Snežnik. Zbiralnice in odhod ob 7. uri v Bazo- vici.

JADRANJE / DRUGA PREDOLIMPIJSKA REGATA V RAZREDU EUROPA

V Anziu čaka Bogatčevo močnejša konkurenca

Naša jadralka med finalisti prireditve »Jadralec leta« v Rimu

»Pot je se dolga,« je po premočni zmagi na prvi predolimpijski regati pred dvema tednoma v Alassiu svarila Arianna Bogatec, čeprav ji v Italiji že nekaj let nobena tekmovalka ni niti približno dorasla in si je res težko predstavljati, da bi jo lahko »večno drugi« Zucchinettijeva in Landijeva strmoglavili s prestola v jadralnem razredu europa. Toda pravi tekmovalci za uresničitev svojih ciljev zastavijo ves svoj trud, zato pa nikoli ne podcenjujejo svojih nasprotnikov. In o tem, da je Bogatčeva resnično prava tekmovalka, kajpak, že dolgo ni nobenega dvoma.

Pot do nastopa na olimpijskih igrah v Atlanti je torej se dolga, nadaljevala pa se bo v soboto v Anziu pri Rimu, kjer bo vse do 1. aprila na sporedu druga predolimpijska regata. Konkurenca v Anziu bo prav gotovo močnejša kot v Alassiu. V Liguriji namreč skoraj ni bilo tujk, tekmovalci v

Anziu pa steje tudi za takoimenovani circuit »euroolimp« in je zato pričakovati nastop številnih najboljših evropskih jadralcev. To bo seveda za našo jadralko dodaten motiv, čeprav je njen cilj na teh tekmovanjih samo eden - biti

najboljša med italijanskimi tekmovalkami. Potem ko so De Martinova, Crocejeva, Calligarisova, Floridiov in Messinova obesile jadra na klin (iz obupa?), sta edini resni konkurentki naše jadralke Zucchinettijeva in Landijeva. Prvi obračun v Alassiu se je končal s premočno uveljavitev naše jadralke, ki se je na vseh sedmih regatah uvrstila pred njima. V Anziu bo na sporedu 12 regat, niz predolimpijskih regat pa se bo končal maja v Benetkah, kjer bo državno prvenstvo s petnajstimi preizkušnjami. Tedaj bomo tudi vedeli, kdo bo Italijo zastopal v Atlanti.

Prejšnji teden je bila naša najboljša jadralka deležna se enega pomembnega priznanja. Povabili so jo namreč v Rim na proglasitev zmagovalca nagrade »Jadralec leta«. V ozji izbor kandidatorov, ki jih je izbralo uredništvo vsedržavnega mesečnika Il giornale della vela, so bili poleg Bo-

gatceve (junija lani jo je revija imenovala za jadralko meseca) se svetovni prvak v razredu laser Francesco Bruni, znani skiper Tommaso Chieffi, evropska prvak v razredu 470 brata Michele in Matteo Ivaldi, nekdanji svetovni prvak v 6. razredu in zmagovalac jadralnega Gira Vasco Vascotto in samotarski jadralec Giovanni Soldini, ki je bil tudi proglašen za zmagovalca. Podelitev priznanj je bila se posebej slovesna. Prireditelj sta povezovala novinarja Raia Gianfranco De Laurentis in TV Montecarla Flavia Filippi, ki sta vsakega finalistu posebej predstavila številnim uglednim gostom. Vsak izmed njih je prejel srebrno plaketo. Nagrado »Jadralec leta« so podelili že četrte, med dobitniki prejšnjih izvedb pa je bil tudi znani skiper Gardinijevga Mora Paul Cayard. To pa hkrati pove vse o tem, kakšna je odmevnost te nagrade. (ak)

NOVICE

Šahovski Portorož '95

Od 3. do 11. aprila bo v Portorožu 4. odprti mednarodni šahovski turnir - Portorož '95. Igralo se bo bo švicarskem sistemu (40 potez v 2 urah z dodatkom 1 ure do konca partije). Organizator sprejema prijave 3. aprila od 10. do 15. ure v GH Palace v Portorožu. Otvoritev turnirja bo istega dne ob 15.30. Prva nagrada znaša štiri tisoč nemških mark. Na turnirju je možno osvojiti nortmo za mednarodne naslove FIDE in pridobiti točke za ELO rating.

Trinko in Cankar izpadla

Zenski odbojarski ekipi goriske nižje srednje so le Trinko in moski kosarkarski ekipi Cankarja ni uspel prodor v dezelno fazo Mladinskih iger ozioroma Dijaskesga prvenstva. Rezultati:

Odbojka, izločilni del: Favetti Perco - Trinko 1:2 (15:10, 4:15, 6:15); Locchi - Della Torre 0:2, Alighieri - Pieris 2:1; finalni del: Dell Torre - Trinko 2:0 (15:6, 15:6), Alighieri - Trinko 2:0 brez boja, Della Torre - Alighieri 2:0. Prvak je sola Dell Torre iz Gradisca, ki se bo 7. aprila pomerila s trzaskim Galileijem.

Kosarka, izločilni del: Brignoli - Cankar 57:66, Einaudi - Da Vinci Tržic 75:67, Marconi - Buonarrotti 51:60; finalni boji: Cankar - Einaudi 44:51 Buonarrotti - Cankar 63:54, Buonarrotti - Einaudi 79:64. Prvak je trziška sola Buonarrotti.

Ukrepi v amaterskih ligah

Sportni sodnik za amaterska nogometna prvenstva tokrat ni imel velikega dela z nogometasi naših društev. Zaradi četrtega opomina so bili v 1. ligi za eno kolo diskvalificirani Franco Naldi in Giuseppe Padoan (oba Vesna) in Massimo Dussioni (Zarja). V 2. ligi so bili s prepovedjo igranja za eno kolo kaznovani Roberto Subelli, Andrea Kossir (oba Gaja) in Stefano Srebernich (Primorec).

SMUČANJE / PREJŠNJO NEDELJO NA TRBIŽU V ORGANIZACIJI SMUČARSKEGA ODSEKA SPDT

Izredna borbenost tekmovalcev na uspehih 28. zimskih športnih igrah

Za nami je se ena, pravzaprav letošnja zadnja, zamejska smučarska prireditev. Vestni organizatorji so prejšnjo nedeljo na smučistih na Trbižu uspešno izpeljali tradicionalne, letos že 28. zimske športne igre, v prireditvi SPDT. Zima jim je sicer spocetka nekoliko ponagajala, da so morali zaradi pomanjkanja snega datum tekmovanja prenesti za dva tedna, na koncu pa se je vse lepo izteklo. Vreme prejšnjo nedeljo spocetka ni obetalo nič dobrega, vendar se je kljub temu na Trbiž zgnilo preko 160 tekmovalcev in spremljeval-

cev šestih smučarskih društev in klubov. Se vsakdo je v sebi nosil skrito željo se cimbolje pomeriti v smučarskih veščinah in se izkazati v borbi za osvojitve kolajne in pokalov.

Proga »C« je bila ze pripravljena in odlično utrjena, da je potem, kljub pomladni temperaturi, prenesla nad 150 spustov in nekaj padcev, med tekmovalci pa je pred zacetkom tekmovanja prevladovala dokajšnja napetost v pričakovanju odličnega tenutka.

Točno ob 10. uri se je pričelo tekmovalstvo s spusti najmlajših tekmovalk in tekmovalcev v kategoriji baby sprint, ki so startali malo nize na progi. Start ostalih tekmovalcev v sedmih kategorijah za ženske in za moške pa je bil na vrhnjem delu proge, na visini 978 metrov, in prismočati je bilo treba skozi 25 vratic do cilja, 180 visinskih metrov nize. Zlasti vrhnji del proge je bil precej strm in prav tam sta odločali večina in cas posameznih tekmovalcev, saj so bila vrata dokaj gosto postavljena ob robovih proge in so zahtevala ozke zavoje, pa tudi nekaj padcev in seveda diskvalifikacij.

Kljub temu so tekmovalci dosegali dobre case in pokazali, da se je smučarski šport pri nas v zadnjih letih močno razvil. V moski konkurenci je Aleksander Zezlina v kategoriji članov dosegel najboljši cas 39" 55, 10. stotink, v ženski konkurenci, v kategoriji narasčajnic, pa sta za presenečenje poskrbeli dvojčici Fjona in Karin Mezgec.

rin Mezgec, ki sta progo presmucali obe v istem izrednem casu 44" in 70 stotink in skupno zasedli prvo mesto. Tako sta spravili v zagato prireditelje, ki niso predvidevali dveh zlatih kolajin in dveh pokalov.

Tekmovalstvo v veleslalomu na 28. zimskih športnih igrah se je tako zaključilo v splošno zadovoljstvo vseh tekmovalcev, ki so se samozavestno kosali za najboljše case, predvsem pa za zmagovalce, ki so osvojili kolajne in pokale, pa se čokoladne jajca, ki so jih podarili organizatorji v skladu z velikonočnim casom. Zal se je pri padcu med spustom poskodovala tekmovalka, kateri zelimo cimprejnsje okrevanje. (L.A.)

IZIDNI LEŠTVICE

Baby sprint - ženske: 1. Mateja Piccini (Brdina) 30, 52; 2. Maja Sancin (Brdina) 34, 91; 3. Tjasa Mazzucca (Devin) 35, 92; 4. Federica Grilz (Planika) 40, 45; 5. Tjasa Corva (SPDG) 40, 97; 6. Veronika Milic (Devin) 45, 12; 7. Julija Kjuder (SPDT) 1:19, 69. Diskvalificirani: 1.

Baby sprint - moski: 1. Alessio Sibilla (Devin) 29, 04; 2. Andrej Marusic (Brdina) 30, 59; 3. Denis Polissa (Brdina) 31, 08; 4. Matej Stolf (Devin) 31, 20; 5. Simon Plesničar (SPDG) 34, 15; 6. Andrej Bartaloth (Planika) 37, 19; 7. Danjel Mazzucca (Devin) 39, 71; 8. Gregor Nanut (SPDG) 39, 88; 9. Matej Glavina (Devin) 44, 86. Diskv.: 3

Miške: 1. Mateja Paulina (Devin) 49, 55; 2. Jana Plesničar (SPDG) 55, 96; 3. Ro-

berta Puric (Brdina) 57, 08; 4. Eva Del Fabbro (SPDG) 59, 40; 5. Francesca Bartaloth (Planika) 1 14, 32; 6. Nicole Starc (Devin) 1:15, 89; Lavinja Skerlavaj (Brdina) 3:43, 06. Diskv.: 1.

Miški: 1. Jurij Daneu (Brdina) 52, 94; 2. David Corva (SPDG) 59, 47; 3. Rajko Dolhar (Planika) 1:01, 19; 4. Matija Trampuz (Devin) 1:05, 25; 5. Walter Caharija (Devin) 1:21, 45. Diskv.: 1.

Deklice: 1. Ingrid Bianchi (Brdina) 47, 66; 2. Erika Gregori (Brdina) 54, 85; 3. Sara Coceani (SPDG) 1 12, 43.

Društvena lestvica

1. Brdina	1521
2. Devin	1279
3. SPDG	726
4. SPDT	667
5. Planika	340
6. Mladina	182
7. TKB	21

Decki: 1. Patrick Kocjancic (Devin) 43, 02; 2. Erik Piccini (Brdina) 45, 23; 3. Peter jr. Ferluga (Brdina) 52, 87; 4. Andrej Sulli 55, 71.

Narasčajnice: 1. Fjona Mezgec (Brdina) in Karin Mezgec (Brdina) 44, 70; 3. Anja Strekelj (Brdina) 50, 34; 4. Janja Del Linz (SPDT) 58, 16.

Narasčajniki: 1. Tomaz Sirca (Devin) 45, 98; 2. Robert Pertot (Devin) 49, 22; Stefano Maizan (Devin) 50, 86.

Mladinke: 1. Katja Culot (Devin) 45, 62; 2. Martina Kufersin (Brdina) 50, 09; 3. Jasmina Strekelj (Brdina) 51, 67; 4. Helena Bozic (Brdina) 51, 94; 5. Breda Sosic (Devin) 1 00, 41. Diskv.: 2.

Mladinci: 1. Aljosa Paulina (Devin) 41, 04; 2. Gabriel Talotti (Brdina) 44, 62; 3. Matej Makuc (SPDG) 46, 65; 4. Peter Rasman (SPDT) 47, 67; 5. Marko Legisa (Devin) 1:11, 50. Diskv.: 2.

Članice: 1. Vanessa Mezgec (Brdina) 47, 67; 2. Jasmin Rudez (SPDT) 49, 40; 3. Lara Praselj (Mladina) 50, 39; 4. Roberta Sullini (Mladina) 53, 99; 5. Barbara Kastachini (Planika) 55, 15; 6. Valentina Fachin (SPDT) 56, 74; 7. Viviana Jercog (SPDT) 1:18, 29. Diskv.: 2.

Člani: 1. Alessandro Zezlina (SPDT) 39, 55; 2. Christian Volpi (Brdina) 39, 65; 3. Mauro Franza (DEVIN) 42, 51; 4. Maxi Kralj (SPDT) 44, 87; 5. Sandi Skerk (Devin) 46, 55; 6. Igor Pertot (SPDT) 46, 84; 7. Erik Dolhar (SPDT) 47, 04; 8. Marko Presl (SPDT) 48, 06; 9. Jure Preseren (Planika) 48, 58; 10. Maks Gregori (Brdina) 48, 68; 11. Robert Makuc (SPDG) 49, 65; 12. Paolo Garofolo (Devin) 49, 94; 13. Samo Mucic (SPDG) 50, 19; 14. Ales Nanut (SPDG) 50, 37; 15. Fabio Marusic (SPDG) 50, 40; 16. Igor Devetak (SPDT) 50, 58; 17. Alex Sedmak (Mladina) 53, 54; 18. Igor Brana (TKB) 54, 30; 19. Darko Pacor (Mladina) 54, 99; 20. Andrej Jazbec (Devin) 59, 46. Diskv.: 8.

Amaterji: 1. Andrej Zvab (SPDT) 45, 37; 2. Paolo Ghezzi (Mladina) 51, 33; 3. Boris Nanut (SPDG) 51, 43; 4. Marko Kandut (Planika) 51, 59; 5. Ivan Plesničar (SPDG) 51, 86; 6. David Paulina (Devin) 52, 85; 7. Carlo Del Fabbro (SPDG) 53, 26; 8. Andrej

Starc (Devin) 53, 43; 9. Sandro Corva (SPDG) 54, 78; 10. Marco Sibilla (Devin) 54, 93; 11. Alex Mazzucca (Devin) 55, 55; 12. Danjel Gomizel (Devin) 55, 68; 13. Ivan Gruden (Devin) 57, 72; 14. Walter Polissa (Brdina) 1:06, 52; 15. Rudolf Puric (Brdina) 1:07, 54; 16. Danilo Suman (TKB) 1:08, 18; 17. Karlo Ferfoggia (Brdina) 1 31, 03. Diskv.: 2.

Dame: 1. Manja Pavšic (Brdina) 47, 86; 2. Nataša Volpi (Brdina) 54, 62; 3. Patrizia Puric (Brdina) 1:00, 01; 4. Alda Suber (Brdina) 1:00, 97; 5. Luisa Coceani (SPDG) 1:05, 30; 6. Morana Ferluga (Brdina) 1 06, 58; 7. Majda Fachin (SPDT) 1:11, 39; 8. Vida Dolhar (Planika) 1:15, 27; 9. Edda Savi (Brdina) 1:19, 35.

Veterani: 1. Natalino Culot (Devin) 44, 36; 2. Bojan Makuc (SPDG) 48, 64; 3. Miran Dolhar (Planika) 48, 68; 4. Rado Suber (Brdina) 49, 57; 5. Roberto Greco (Devin) 51, 20; 6. Lojzko Popovic (Brdina) 55, 70; 7. Stojan Sosic (Devin) 1:00, 98. Diskv.: 1.

Super veterani: 1. Jordan Puric (Devin) 52, 87; 2. Sasko Ferluga (Brdina) 53, 13; 3. Lojze Abram (SPDT) 55, 59; 4. Milan Skabar (Brdina) 56, 17; 5. Aldo Zezlina (SPDT) 56, 87; 6. Lucijan Sosic (Devin) 1:02, 89; 7. Emil Rupel (Devin) 1:20, 81. Diskv.: 1.

Bogato podeljevanje pokalov in medalj (F. L. Abram)

Alessandro Zezlina na zmagovalnem odru (F. L. Abram)

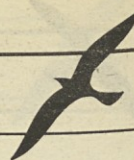
Absolutna lestvica - ženske

1. Fjona Mezgec in Karin Mezgec 44, 70; 3. Katja Culot 45, 62; 4. Ingrid Bianchi 47, 66; 5. Vanessa Mezgec 47, 67; 6. Manja Pavšic 47, 86; 7. Jasmin Rudez 49, 40; 8. Mateja Paulina 49, 55; 9. Martina Kufersin 50, 09; 10. Anja Strekelj 50, 34; 11. Lara Praselj 50, 39; 12. Jasmina Strekelj 51, 67; 13. Helena Bozic 51, 94; 14. Roberta Sullini 53, 99; 15. Nataša Volpi 54, 62; 16. Erika Gregori 54, 85; 17. Barbara Kastachini 55, 15; 18. Jana Plesničar 55, 96; 19. Valentina Fachin 56, 74; 20. Roberta Puric 57, 08; 21. Janja Del Linz 58, 16; 22. Eva Del Fabbro 59, 40; 23. Patrizia Puric 1:00, 01; 24. Breda Sosic 1:00, 41; 25. Alda Suber 1:00, 97; 26. Luisa Coceani 1:05, 30; 27. Morana Ferluga 1:06, 58; 28. Majda Fachin 1:11, 39; 29. Sandra Coceani 1:12, 43; 30. Francesca Bartaloth 1:14, 32; 31. Vida Dolhar 1:15, 27; 32. Nicole Starc 1:15, 89; 33. Viviana Jercog 1:18, 29; 34. Edda Savi 1:19, 35; 35. Lavinja Skerlavaj 3:43, 06.

Absolutna lestvica - moski

1. Alessandro Zezlina 39, 55; 2. Christian Volpi 39, 65; 3. Aljosa Paulina 41, 04; 4. Mauro Franza 42, 51; 5. Patrick Kocjancic 43, 02; 6. Natalino Culot 44, 36; 7. Gabriel Talotti 44, 62; 8. Matej Makuc 46, 65; 9. Erik Piccini 45, 23; 10. Andrej Zvab 45, 37; 11. Tomaz Sirca 45, 98; 12. Sandi Skerk 46, 55; 13. Matej Makuc 46, 65; 14. Igor Pertot 46, 84; 15. Erik Dolhar 47, 04; 16. Peter

Rasman 47, 67; 17. Maro Presl 48, 06; 18. Jure Preseren 48, 58; 19. Bojan Makuc 48, 64; 20. Miran Dolhar 48, 68; 20. Maks Gregori 48, 68; 21. Robert Pertot 49, 22; 22. Rado Suber 49, 57; 23. Robert Makuc 49, 65; 24. Paolo Garofolo 49, 94; 25. Samo Mucic 50, 19; 26. Ales Nanut 50, 37; 27. Fabio Marusic 50, 40; 28. Igor Devetak 50, 58; 29. Stefano Maizan 50, 86; 30. Roberto Greco 51, 20; 31. Paolo Ghezzi 51, 33; 32. Boris Nanut 51, 43; 33. Marko Kandut 51, 59; 34. Ivan Plesničar 51, 86; 35. David Paulina 52, 85; 36. Jordan Puric in Peter jr Ferluga 52, 87; 38. Jurij Daneu 52, 94; 39. Sasko Ferluga 53, 13; 40. Carlo Del Fabbro 53, 26; 41. Andrej Starc 53, 43; 42. Alex Sedmak 53, 54; 43. Igor Brana 54, 30; 44. Sandro Corva 54, 78; 45. Marco Sibilla 54, 93; 46. Darko Pacor 54, 99; 47. Alex Mazzucca 55, 55; 48. Lojze Abram 55, 59; 49. Danjel Gomizel 55, 68; 50. Lojzko Popovic 55, 70; 51. Andrej Sulli 55, 71; 52. Milan Skabar 56, 17; 53. Aldo Zezlina 56, 87; 54. Ivan Gruden 57, 72; 55. Andrej Jazbec 59, 46; 56. David Corva 59, 47; 57. Stojan Sosic 1:00, 98; 58. Rajko Dolhar 1:01, 19; 59. Lucijan Sosic 1:02, 89; 60. Matija Trampuz 1:05, 25; 61. Walter Polissa 1:06, 52; 62. Rudolf Puric 1:07, 54; 63. Danilo Suman 1:08, 18; 64. Marko Legisa 1:11, 50; 65. Emil Rupel 1:20, 81; 66. Walter Caharija 1:21, 45; 67. Karlo Ferfoggia 1:31, 03.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Razmišljali boste o dodatnem delu, vendar vam bo postalo jasno, da bi vaše zdravje preveč trpelo. Se bolj bi trpelo nekaj drugega: vaše ljubezensko življenje.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Končno boste opazili otožen pogled simpatije, ki vas že dolgo časa neuspešno osvaja. Če ji že ne morete ponuditi svojega srca, vsaj potolazite njenega. Odlegli ji boste.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Če boste nadaljevali s tolikšnim tempom kot doslej, se bo vaše telo zdaj zdaj začelo odzivati z utrujenostjo. Izprezite se torej in si privoščite temeljit počitek.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V spopadanju s tezavicami, ki se bodo postavljale na pot k velikemu cilju, boste venomer ohranjali stik s seboj, zato jih boste reševali z največjim možnim uspehom.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zazeleli si boste, da bi bilo vaše življenje bolj dinamično in raznoliko. Nehajte torej sanjariti in se lotite uresničevanja prve velike želje. Začnite z najmanjšo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Znanec vas bo napeljeval k neki nori investiciji. Ker ste sklenili, da se nikoli več ne podajate v tvegane posle, mu boste rekli ne. Zvečer boste premislili in se premislili.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Kljub črnogledemu počutju boste vendarle ohranili sijoče oči in prijazno besedo. Nekdo, ki vam bo vračal z enakim, bo v vašo dušo znova vlil optimističnega duha.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Začutili boste, da morate v življenju narediti nekaj velikega, nekaj, po čemer vas bodo pomnili še tedaj, ko boste že v nebesih. Ne zgledujte se po nikomer, pa boste večni.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Povlekli boste nepremišljeno potezo, ki vas bo še dolgo časa držala na tleh. A ker vam bodo pomagali nevidni pomočniki, vam bo uspelo. Zahvalite se jim z vzdržnostjo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ponudili vam bodo napredovanje, vi pa boste v odločilnem trenutku začeli omahovati. Ali ste ste se z doseženim zadovoljili ali pa ste začeli dvomiti vase.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Napadla vas bo nepremagljiva trma. Vztrajali boste na svojem, se zapirali pred drugimi in premlevali notranji kaos. Izvlekel vas bo nekdo, ki vas pozna bolje kot vi sami.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nekdo vam bo z nepremišljeno potezo odprl staro rano. Ne boste ga obtoževali; ne zato, ker ni mogel vedeti, ampak zato, da jo boste končno lahko docela zacelili.

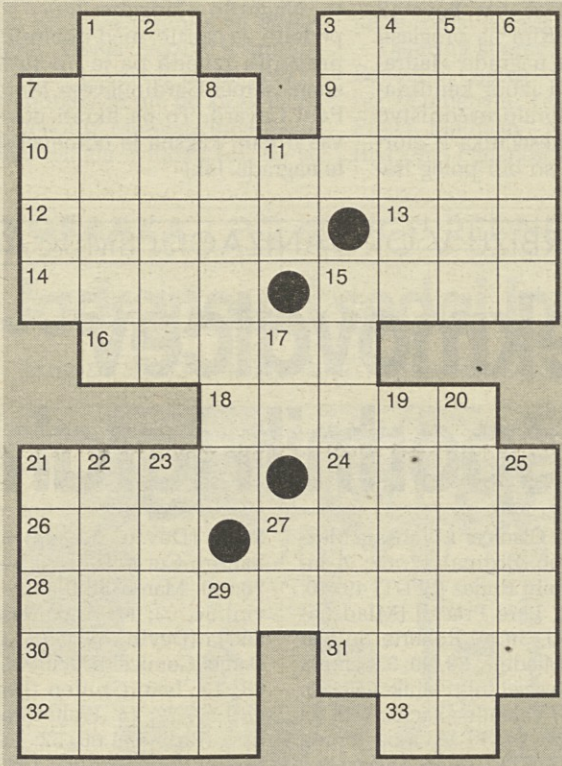
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. začetnici nemškega imunologa Koehlerja, 3. biblijski sin Abrahama in Sare, 7. vzhodnjaska alkoholna pijača, 9. barva igralnih kart, 10. v grški mitologiji clovesko bitje z bikovo glavo, ki ga je Minos zaprl v labirint, 12. mehiško indijansko ljudstvo, 13. glavni stevnik, 14. katalonski pisatelj (Miquel), 15. pristaniško mesto v Alziriji, 16. angleski pisec (Hammond), 18. ime angleskega pop glasbenika Johna, 21. nesoglasje, 24. zvezna država na vzhodu Indije, 26. gorove v Sahari, 27. modro indijsko barvilo, indigo, 28. skupno ime za Sredozemsko morje in dežele okrog njega, 30. državna blagajna v starem Rimu, 31. izstop prebavil, 32. stara dolzinska mera, deseti del cevlja, 33. crki s konca slovenske abecede.

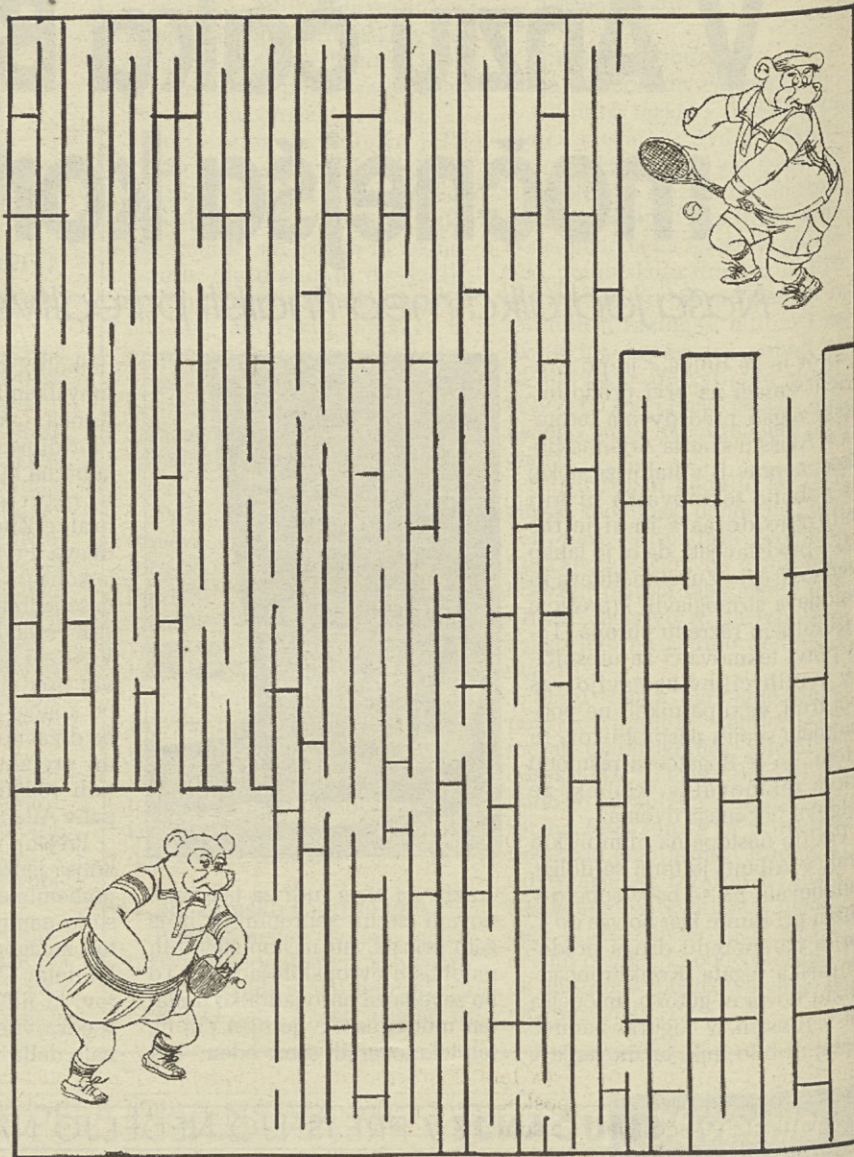
Navpično:

1. severnoameriški sivi medved, 2. mesto na jugu Kitajske, središče pokrajine Kvantung, 3. letovišče pri Opatiji, 4. izumrli plazilec, 5. cirkusko prizorišče, 6. muslimansko Sveto pismo, 7. šiitska milica v Libanonu, 8. nekdanji avstrijski predsednik (Theodor), 11. začetnici slovenskega slikarja Kralja, 15. relikv, 17. okrajsava za element, 19. roparska riba evropskih sladkih voda, 20. vrh pri Kobli (dve besedi), 21. zival moskega spola, 22. ime italijanskega pisatelja Chiare, 23. preizkušnja v srednjeveškem sodnem postopku, ki naj pokaže krivdo ali nedolžnost obtoženca, 25. medena rosa, 27. začetnici slovenskega književnika Tavcarja, 29. rimska boginja jeze.

Mediteran, erar, kila, cola, zu.
ena, Llor, Oram, Innes, Elton, spor, Asam, Ait, intka, Aztek, Vodoravno: GK, Izak, arak, karo, Minotaver, Vreditev

Katera pot je prava?

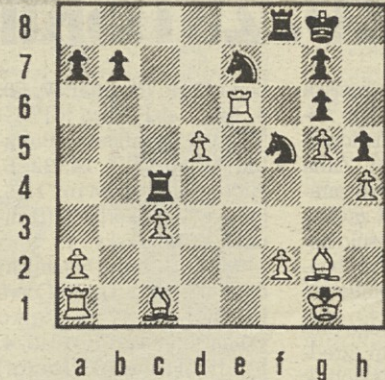
ŠAH

Kurajica - Beljavski / Tilburg 1994

Naloga belega, ki je na potezi, je dokaj zahtevna, saj mora uveljaviti prednost kmeta in na najbolj aktivna polja postaviti svoje figure - predvsem oba lovca. Nakdanji mladinski svetovni prvak je to priložnost zagrabil z obema rokama in uspeh ni izostal. Poglejmo si ta lepi finale partije!

Resitev naloge

Da bi omogočil napredovanje svojemu prostemu kmetu na d liniji se je beli odločil za zrtve kvalitete in pri tem se aktiviral svoj lovski par. 1.Te7!! Se7: 2.d6 /napaden je črni skakač in po morebitnem umiku grozi se Ld5+ / 2...Ta4 3.de7 Te8 4.Ld5+ Kh7 in ko je črni kralj na varnem se aktivira se druga trdnjava 5.La3! in črni se je vdal! Po 5...Ta3: 6.Te1 in 7.Lf7 s prednostjo belega.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

220	UDELEZENKA KRESOVANJA	VRH NA SVI-IT, MEJI, MONTE CERVINO	JAKOB V BRAT-DVOJCEK, EDM	TINA KRIZAN	PADAVINA V OBLIKI DROBNIH LEDENIH ZRN	ZAGOZDA	ITALIJANSKI TENORIST CARUSO	INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA V HIMALAJI	LJUBO SERCER	PREBIVALCI ODISEJE-VEGA OTOKA	IGRA VPRASANJ IN ODGOVOROV	ZELO DOLGO ČASOVNO OBDOBJE	AVTOR: SIMON BIŽJAK	VLAKNA ZA PREDENJE	ZVITEK	KRAJ PRI PODCETRKTU	PROSTORI ZA OSEBNO HIGIJENO	LESENI ODPADKI PRI SEKANJU NA TNALU	ALBERTO TOMBA	--- IN KRIK	PIVSKI VZKLIK	OTOSKA SKUPINA V MOLUKH	
ZBIRKA CRITIC IN NOVEL JANKA KERSNIKA													DODATEK, DOSTAVEK										
PRIPADNOST CERKVI, KI SE JE ODCEPILA													LIT. GIBANJE V PRVI POLOVICI 19. ST.										
BASKOVSKA SEPARATISTIČNA ORGANIZACIJA				ANG. IGRALEČ BOGARDE					REKA V V. FRANCJI (IZ CRKINA)				TUJE ZENSKO IME						GRSKA CRKA				
USTVARJALEC, STVARITELJ									CAJKOVSKI ZLATKO			PRIVOTNA, IZVIRNA OBLIKA BESEDE	SL. PIŠEC LOKAR						SADEŽ S TRDO LUPINO		TANEK MORSKI NEČLENAR	PERZUJE	ROČNI VOZICEK, CIZA (NAREČNO)
									KRAJ, KJER JE BOG				TV VODITELJ IGA MUŠIČ										
OERSTED			MIHA AVANZO			RIMSKI DRŽAVNIK, NASPROTNIK SULE					SL. LUTKAR MAJARON				SODARSKO ORODJE								
ROJSTNI KRAJ FRANCETA PRESERNA			ZIVAL, KI LE-ZE (OTROŠKO)		PESNIŠKO IME IRSKE	OMEMBA									BIVŠA SOVJEDSKA TELOVADKA KIM	PORTUGALSKO MESTO JUŽNO OD PORTA							
GRSKI JUNAK, RANLJIV LE V PETO							PERJE PRI REPI	MILIJON MILIJONOV JULES ROMAINS								ZUPAN V ZAČETKU 19. ST. BRIT. OTOK V IRSKEM M.							
NACIN NEFORMALNEGA POLITICNEGA DELOVANJA										BABICA THOMAS MUSTER				VIKTOR CAR - ?					SODOBNA SL. PESNICA (MAJDA)				
SLIKARSTVO, KI UPODABLJA POKRAJINO													GLAJENJE						PODOBA GOLEGA TELESA				
ADA NEGRI			SOKRATOV TOŽNIK					GLAVNO MESTO JORDANIJE					MOSKI POTOMEČ, SINKO					MUSLIMANSKO MOSKO IME	MATI BOGOV V GRŠKI MITOLOGIJI				

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Dvorec Praproče pri Grosupljem

Rojstni dom pisatelja Adamiča v istoimenskem zaselku

Dvorec Praproče stoji v zaselku Praproče pri Spodnjem Blatu blizu Grosupljega. Ze v 14. stoletju je stal tam skromen stolpast dvor, ki so ga kasnejši gospodarji v 16. stoletju predelali v manjši dvorec, dvesto let kasneje pa so stavbo temeljito prenovili in povečali.

Leta 1333 je omenjen Reinprecht von Praprotschach, ki je dvor podaril stiskemu samostanu, nato so bili lastniki pl. Laaserji in pl. Darmbergi (v 16. stoletju), v prvi polovici 17. stoletja so si gosposcino delile tri sestre pl. Oberburg, leta 1682 je omenjen grščak Leonhard Merheric-Fabijanič, nekaj let zatem pa so Praproče kupili pl. Buseti. Ze kmalu so jim sledili pl. Tauffererji in Sigfrid Pour, od prve polovice 18. stoletja do leta 1886 pa grofje Lichtenbergi. Nekaj let je bil dvorec last kneza Kamila Ju-

Graščina Prapreče

lija Polignaca, od leta 1889 pa je bilo poslopje v lasti rodbine Adamič. Potres leta 1895 je močno poškodoval Praproče, zato so morali podreti celotno osrednjo poslopje in vezna trakta, leta 1941 pa so se v Praproče vselili

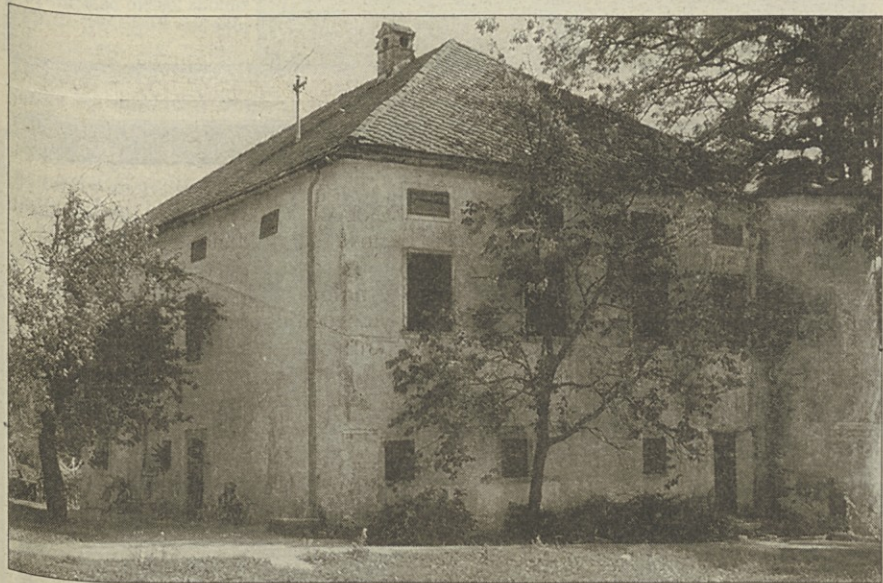
Italijani in nekatera okna spremenili v strelne line.

Valvasor je dvorec upodobil kot enonadstropno poslopje s sivanimi vogali in lepim rustičnim portalom, ki so ga Lichtenbergi kmalu po nakupu temeljito prezidali in

spremenili v imenitno baročno rezidenco s štirimi okroglimi stolpi na vogalih. Prvotni dvorec so razširili, pozidali na nasprotni strani pravokotno poslopje, vmes osrednje poslopje, vse skupaj pa povezali z dvema na vrtni strani arkadnima traktoma. Sprednje pročelje je bilo dolgo več kot šestdeset metrov, sredi je bil vhodni portal z balkonom, zgoraj pa obvezna baročna atika. Siroke stopnice so vodile v slavnostno dvorano v osrednjem poslopiu.

V čokati enonadstropni stolpasti stavbi z dvema okroglima vogalnima stolpicema, v kateri se skriva prvotni dvorec, so danes stanovanja. V njej je urejena muzejska soba pisatelja Louisa Adamiča. Ohranjen je tudi del nekdanjega baročnega poslopja, ki ima v tlorisu obliko črke L, in okrogel stolp na vogalu.

Ivan Jakic

Obe fotografiji: Ivan Jakic

HIJENA

Mrhovinar, ki ga človek že od nekdaj zaničuje (1)

Človek je hijeno od nekdaj zaničeval zaradi njenega »zlobno ironičnega smeha«, prehranjevanja z mrhovino, odvrtna mu je zaradi zanamarnosti in večkrat tudi s krvjo umazane dlake. Je sesalec, ki se lahko hrani s kostmi, in čeprav je velik lovec in ji torej nikoli ne manjka hrane, svoj plen do konca poje. Živi precej drugače kot številne druge zivali, saj so samice bolj pomembne kot samci.

Verjetno so predniki današnje hijene zivali na začetku miocena; njen najstarejši znani prednik je icthitherium, ki je v Grčiji živel pred 26 milijoni leti. Verjetno je bil podoben cibetovski ali neki vrsti divje macke. Pred pri-

blizno šestimi milijoni leti, v pliocenu, so hijene zivele v Evropi, Afriki in Severni Ameriki.

V Evropi je pred milijonom let oziroma 120 tisoč let pred našim stelletjem živele več vrst velikih hijen, kot na primer pachycrocuta brevistoris, ki se po velikosti kosa z današnjim levom in je bila razširjena skoraj po vsej Evropi. Čeprav je bila po obliki precej podobna današnji, je bila dvakrat večja, živel je tudi v bolj hladnih območjih in gozdovih.

Danes živi le se v Afriki

Danes živi hijena le se v Afriki in nekaterih predelih Azije, kjer so ohranjene štiri vrste hijen, med njimi sta najbolj

znani črtasta in rjava hijena. Okolje, v katerem se najbolj razvija, je savana, kjer se rastline in zato tudi živali hitro obnavljajo. Zaradi bogatih pašnikov živi v savani veliko zivalskih vrst, ki hijenam predstavljajo potencialni plen. Hijena je tudi izredno prilagodljiva zival, zato ni presenetljivo, da živi na starih petinah afriškega kontinenta - vse od Sahare do vznožij gozdov.

Lisasta hijena

Lisasta hijena se zaradi močnih celjosti in prebranih sokov lahko prehranjuje tudi s kostmi in kozami večine zivali, tako kot brkati ser, ki pa je le kosti svojega plena. Hijena je mrhovinar, večkrat

zalezuje leva in se hrani tudi z ostanki, ki levu ne teknejo. Je nevarna roparica, in čeprav je dolgo veljalo prepričanje, da je zadovoljna le z ostanki levjih žrtev, to ne drži.

Raziskave holandskega strokovnjaka Hansa Kruka iz 70. let so pokazale, da hijene same lovijo in svoje žrtve zasledujejo celo ponoči. Brz ko levi opazijo, da so bile hijene uspešne, jih prepodijo in se sami polastijo plena.

Hijena je torej boljši lovec kot lev, saj nekateri zbrani podatki v Ngorongoru kažejo, da je bilo 84 odstotkov ubitih zivali žrtev hijen, le šest pa žrtev levov. Hijene torej niso mrhovinarji, ki živijo na račun drugih zivali, ampak so pravzaprav

KALIFORNIJA

Legenda o deželi večnega sonca

Prebivalce pestijo neurja in poplave

Zadnje katastrofalne poplave v Kaliforniji dokazujejo, da je tako zelo hvaljeno čudovito kalifornijsko podnebje bolj mit kot resničnost. Januarja so močni naliivi povzročili škodo v višini 1,3 milijarde dolarjev in ravno kar je minilo devet let, odkar so neprekinjene desetdnevne padavine severno Kalifornijo spremenile v ogromno vodno ploskev. Reke so tako zelo narasle, da so jezovi popustili. Voda je poškodovala petnajst tisoč hiš, zato so morali evakuirati na deset tisoce prebivalcev.

Zdaj prebivalci trpijo zaradi vnovicnih poplav in ves svet je presenečen: takšna katastrofa ravno v Kaliforniji, deželi večnega sonca? Legenda o idealnem podnebjju se te ameriške države na zahodni obali vztrajno drži že skoraj dvesto let.

Leta 1835 se je nad njo navduševal pisatelj Richard Dana in trdil, da je Kalifornija najlepši kotiček pod soncem. Med zlato mrzlico je v Kalifornijo vleklo na tisoče ljudi - v prvi vrsti seveda zaradi zlahtne kovine, delno pa tudi zaradi domnevno idealnega podnebja. Trgovci s posestvi so ob koncu prejšnjega stoletja južnozahodno obalo prodajali kot »vrt, v katerem rože kar zarijo od lepote«.

Legenda je spet zazive-la šestdeset let pozneje, ko je glasbena skupina Beach Boys s pesmimi, kot je California Dreamin', ustvarila nove podobe o raju za deskarje in obalni lepoti. Idealno podnebje, ki ga navadno povezujemo z vso državo,

ima le majhen del Kalifornije, ki ga obdajajo gore z arktičnimi zimskimi temperaturami in večnim snegom, pušcave z nevzdržljivo vročino, dolgi obalni predeli z ostrimi zimami in meglo poleti, srhljivo mrzel Tihi ocean, dež in z njim povezana nevarnost poplav ter doline, v katerih je bilo pred iznajdbo klimatskih naprav življenje julija in avgusta skoraj nemogoče.

Evropski priseljenci so ze zelo hitro ugotovili, da zna biti mati Narava zelo kruta. Potem ko jih je leta 1776 uspavalo lepo jesensko vreme, je španske priseljence v San Franciscu neprijetno presenecil silno zimsko deževje, ki je popolnoma uničilo njihova bivaljsca. Leta 1854 je bregove prestopila reka Sacramento. Poplave so povzročile epidemije in trupla umrlih so metali v reko. Stoletje pozneje se je velika dolina v osrčju

Kalifornije Central Valley spremenila v šeststo kilometrov dolgo jezero. Na jugu države je leta 1928 popustil jež San Francisquito, pri cermer je umrlo 400 ljudi.

Sedem let pozneje so katastrofalne poplave v okolici Los Angelesa zahtevale 45 žrtev. Posebej hudo pa je bil vedno prizadet sever Kalifornije. Leta 1955 je voda potopila dve mesti in utopila 61 ljudi. Leta 1982 je bilo poplavljen območje San Francisca in dostop do mostu Golden Gate je bil zaradi zemeljskega plazua onemogočen.

Leta 1986 so prebivalci Kalifornije utrpeli sedemletno suso s pomanjkanjem vode. Sledile so požarne katastrofe, nove poplave z zemeljskimi plazovi in snežni viharji v gorah Sierra Nevade, ki so prav tako zahtevali smrtnne žrtve.

Christine Biegler, dpa

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebrani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

»žrtve« parazitov - levov, ki naj bi se polastili približno 20 odstotkov njihovega plena. Čeprav se nekoliko nenavadno gibljejo, kot bi sepale, so vendarle zelo hitre in potrepzljive zivali. Petnajst minut lahko celo tečejo s hitrostjo od 40 do 50 kilometrov na uro, včasih

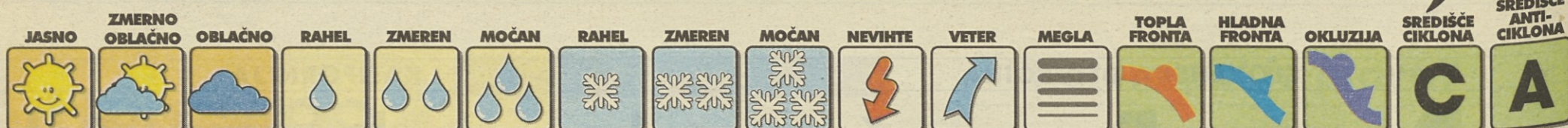
pa celo 60.

Običajno plen zasledujejo v tropu; kaksnih deset do petnajst se jih hkrati vrzne na zasledovano zival. Ubijejo jo v nekaj trenutkih, saj jo s smrtnosnimi zobmi zgrabijo na različnih delih telesa; ko žrtev izpustijo, je ze povsem raztrgana in

ubijalska družina zadovoljno konča gostijo.

Pri jedi zelo hitro, ker se bojijo, da bi jim ga ukradel lev. Skupina hijen pozre zebro - s kostmi in kožo vred - v petnajstih minutah, kar dokazuje, da je hijena izredno požrešna zival.

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. Topla fronta je dosegla Alpe in se pomika proti jugozahodu. Nad naše kraje začnejo dotekati precej toplejši zrak. Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.00 in zšlo ob 18.17. Dan bo dolg 12 ur in 17 minut. Luna bo vzšla ob 00.49 in zšla ob 10.18.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Mariborsko Pohorje	do 120	Kanin	150 do 350
Rogla	150 do 190	Golte	do 150
Kope	do 40	Kranjska Gora	20 - 100
Krvavec	210	Soriska planina	180
Vogel	350	Velika planina	80 do 150
Zelenica	90 do 240	Cerkno	140
Kalic	20	Rakitna	30

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena bo sprva še ugoden, nato se bo jakost vremenskega dražljaja povečala in vremensko občutljivi ljudje se bodo slabo počutili, nemirni, utrujeni in potrti bodo.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂ v mg/m³ 22.03. med 6 in 7 uro
 LJ Bežigrad.....14
 Maribor.....54
 Trbovlje.....107
 Velenje.....4
 Celje.....92
 Hrastnik.....-

DANES

Slovenija: Danes bo zmerno do pretežno oblačno. V severozahodni Sloveniji lahko za kratek čas rahlo dežuje. Sosednje pokrajine: V severni Italiji bo pretežno jasno, drugod zmerno do pretežno oblačno. Na vzhodu bo deževalo.

JUTRI

V Sloveniji: V petek bo sončno. Obeti: V soboto popoldne se bo od zahoda začelo oblačiti. Topleje bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Pred 60 leti v Nemčiji prve redne televizijske oddaje

BERLIN - Prve redne televizijske programe so začeli predvajati v Berlinu na včerajšnji dan pred 60 leti, in sicer 22. marca leta 1935. Od tega dne so tri večere na teden (ob ponedeljkih, sredo in sobotah) nemške poste redno predvajale svoj program in pri tem prehiteli Američane in Britance. Kot so včeraj zapisali razni nemški časopisi, so bile v ZDA že leta 1928 prve poskusne oddaje, britanski BBC pa je za jesen 1935 napovedal svoje redne televizijske oddaje. Nacisti so torej prehiteli tako ene kot druge, ker so hoteli dokazati nemško tehnološko premoč in so se že zavedali propagandne moči novega medija.

Na malih ekranih, ki so merili le 18 x 22 centimetrov, se je pojavila plavalas napovedovalka Ursula Patsche.

Kot spominja Die Welt je bila slika precej nejasna, a tedanji direktor Euge Hadamovsky je s ponosom navedel, da so se uresničile ene od sanj clovesstva. V svojem govoru pa je obenem povedal, da bo televizija »v srcih vseh Nemcev vtisnila führerjevo podobo«.

Ob vojaških paradah in govorih nacističnih gaulajterjev pa je bil največji uspeh nedvomno predvajanje olimpijskih iger v Berlinu leta 1936. Televizijski aparati pa so se širili le počasno. Konec leta 1935 jih je bilo le 250. Večerne programe od 20.30. do 22. ure so lahko gledali le redki izbranci. Pred začetkom vojne je bilo v Nemčiji le nekaj sto takih televizijskih sprejemnikov, medtem ko jih je bilo v Veliki Britaniji že 25.000.

Pierre in Marie Curie na bankovcu za 500 frankov

PARIZ - Danes bo v obtoku novi bankovec za 500 frankov, s katerim se bo francoska emisijska banka odločila spomenu Pierrea in Marie

Curie, ki sta odkrila radioaktivna elementa polonij in radij in ki sta leta 1903 za to odkritje prejela Nobelovo nagrado za fiziko. Marie, ki je bila poljskega rodu (-Skłodowska), je po mozevi smrti leta 1911 prejela še Nobelovo nagrado za kemijo, ker je razgradila radij. Pred dnevi so pepel obeh uglednih znanstvenikov prenesli na Pantheon, tako da je Marie Curie po Sophie Berthelot druga ženska, ki jo je doletela ta cast. Na bankovcu, ki je racionalno izdelan z vsemi sistemi proti ponarejanju, prevladuje zelena barva. Na hrbtni strani je slika kemijskega laboratorija s konca prejšnjega in začetka tega stoletja ter simbolični prikaz strukture atoma.

Ekološki »hrošč«

V novem ženevskem muzeju razkazujejo tudi Volkswagnov hrošč, na katerem raste bujna in zelena trava. (AP)

Podražitev cigaret v ZDA

WASHINGTON - V ZDA bi lahko vsak čas postale cigarete drage kot zafran, ker bi kongres lahko sprejel skupni republikanski in demokratiški predlog o podvojitvi davkov, tako da bi omejili kajenje. Poslanec Pete Stark (kalifornijski demokrat) je menja, da nikotin, katarin in pepel ne izbirajo svojih žrtev po ideološki pripadnosti.

Namesto cigaret strupena tarantela

BERLIN - Ko je predsi- nočnim neki Nemec v Kölnu segel v avtomat za cigarete, je kričnil od bolečine. Ob zavojčku je bil namrec kar 16 centimetrov dolg strupen pajek. Kljub piku je Nemcu uspelo ubiti pajka. Strokovnjaki kölnskega zivalskega vrta so ugotovili, da je pajek strupena tarantela, Nemec pa bo vseeno okrevl.

Tudi na vzhodu spolne zlorabe

PEKING - Spolne zlorabe in nadlegovanja na delovnem mestu niso značilne samo za »gnili Zahod«, vse več jih je tudi v »socialistični« Kitajski. Sanghajska občina je s posebno telefonsko številko, na katero lahko pokličejo prizadete, ugotovila, da se s tem spoprijema kar 50% uradnic, ki pa so povedale, da so v glavnem kos situaciji.

Klateški pes v Evropredoru

LONDON - Nekemu francoskemu klateškemu psu je uspelo prelistati vse varnostne sisteme, ki preprečujejo nezazelenje vdore živali v predor pod Rokavskim prelivom. Ustavila ga je sele z elektriko nabita ograja, ko je bil že stiri kilometre daleč.